

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: (01) 369 5342

F: (01) 369 5783

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

Številka: IPP 007-86/2025

Ljubljana, 31. 7. 2025

EVA: 2025-2030-0032

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
(gp.gs@gov.si)

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (EVA: 2025-2030-0032), skrajšani zakonodajni postopek – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (EVA: 2025-2030-0032) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Barbara Kolenko Helbl,
generalna sekretarka

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Ministrstvo za pravosodje v skladu s 142. členom Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1) predlaga, da se predlog zakona obravnava v skrajšanem postopku, saj predlagane spremembe ZSKZDČEU-1 predstavljajo predvsem uskladitve zakona s pravom Evropske unije.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje,
- Peter Pavlin, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje,
- Matic Kumer, podsekretar v Sektorju za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi gradiva zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
- Andreja Katič, ministrica, - mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka, - dr. Milan Brglez, državni sekretar, - mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje, - Peter Pavlin, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje, - Matic Kumer, podsekretar v Sektorju za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje		
5. Kratek povzetek gradiva:		
• Odprava posameznih nepravilnosti in pomanjkljivosti pri prenosu določb aktov EU o: - evropskem nalogu za prijetje in predajo (obrazloženo mnenje Evropske komisije), - evropskem preiskovalnem nalogu, - medsebojnem priznavanju obsodb, s katerimi je izrečena zaporna kazen ali ukrep, ki vključuje odvzem prostosti, - medsebojnem priznavanju pogojnih obsodb z varstvenim nadzorstvom, pogojnih odložitev izreka kazni, alternativnih sankcij in odločb o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom; • Spremembe in dopolnitve določb o medsebojnem priznavanju odločb o odvzemu premoženja v kazenskih postopkih in začasnem zavarovanju takega odvzema, v okviru katerih se podrobneje ureja postopek odločanja sodišč; • Spremembe in dopolnitve določb o izmenjavi podatkov iz kazenskih evidenc med članicami EU, predvsem zaradi vzpostavitve nove centralne evropske evidence obsodb državljanov tretjih držav (ECRIS-TCN) in vzpostavitve okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
Zaradi izpolnjevanja obveznosti Republike Slovenije iz pravnih aktov EU glede izmenjave podatkov o obsodbah državljanov tretjih držav bodo nastali naslednji stroški: - na Ministrstvu za pravosodje bo potrebno zaposliti dodatno osebo na delovnem mestu višji svetovalec. Strošek za takšno zaposlitev v izhodiščnem plačnem razredu za delodajalca znaša do 30.000 evrov letno; - prilagoditve informacijske opreme (strojna in programska oprema) v zavodih za prestajanje kazni zapora v višini 90.000 evrov; - povezovanja kazenske evidence in evidence daktiloskopiranih oseb v višini 250.000 evrov, ki bodo bremenili Ministrstvo za notranje zadeve.		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	+ 90.000 evrov (zavodi za prestanje kazni zapora)	+ 25.862,04 evrov (MP) +250.000 evrov (MNZ)	+ 27.318,71 evrov (MP)	+ 29.002,08 evrov (MP)
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
Predlog novele ima finančne posledice za državni proračun.				
Zaradi izvajanja nalog, povezanih s sistemom ECRIS-TCN, bo na Ministrstvu za pravosodje od leta 2026 potrebna dodatna zaposlitev na delovnem mestu višjega svetovalca. Predviden strošek je naslednji:				

- leto 2026: 25.862,04 evrov;
- leto 2027: 27.318,71 evrov;
- leto 2028: 29.002,08 evrov;
- vsako naslednje leto: 29.696,16 evrov.

Prav tako bodo nastali enkratni stroški:

- prilagoditve informacijske opreme (strojna in programska oprema) v zavodih za prestajanje kazni zapora v višini 90.000 evrov (2025);
- povezovanja kazenske evidence in evidence daktiloskopiranih oseb v višini 250.000 evrov, ki bodo bremenili Ministrstvo za notranje zadeve (2026).

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

Predlog novele ima finančne posledice za državni proračun.

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev še niso zagotovljene. Sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo znotraj ministrstva ali s spremembo proračuna.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Manjkajoče pravice porabe ne bodo zagotovljene s prerazporeditvijo.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Nadomestitev zmanjšanja prihodkov in povečanja odhodkov proračuna ni načrtovana.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: **NE**
- Združenju občin Slovenije ZOS: **NE**
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: **NE**

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

Gradivo je bilo 24. 7. 2025 objavljeno na spletni strani eDemokracija.

Gradivo je bilo posredovano v strokovno usklajevanje:

- Informacijski pooblaščenec,
- Policija,

- Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij, - Uprava RS za probacijo, - Varuh človekovih pravic, - Vrhovno sodišče RS, - Vrhovno državno tožilstvo RS, - Pravna fakulteta v Ljubljani, - Pravna fakulteta v Mariboru, - Zagovornik načela enakosti RS, - Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Andreja Katič, ministrica	

Priloge:

- predlog sklepa Vlade RS,
- predlog zakona,
- priloga št. 2,
- mnenje Ministrstva za finance,
- ocena učinka na varstvo osebnih podatkov,
- MSP test,
- izjava o skladnosti,
- korelacijska tabela

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (EVA: 2025-2030-0032) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Barbara Kolenko Helbl,
generalna sekretarka

Prejmejo:
- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje

**ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O SODELOVANJU V KAZENSKIH ZADEVAH Z DRŽAVAMI ČLANICAMI
EVROPSKE UNIJE**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: ZSKZDČEU-1),¹ predstavlja osrednji predpis na področju kazenskega sodelovanja med državami članicami EU, s katerim so v slovenski pravni red prenesene določbe številnih pravnih aktov EU. Sprejet je bil leta 2013 in je zaradi večjega števila novih evropskih pravnih aktov na področju mednarodnega kazenskega sodelovanja nadomestil leta 2007 sprejeti Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije.² ZSKZDČEU-1 je bil dopolnjen trikrat, in sicer leta 2015, 2018 in 2021.

S tem predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: predlog novele) se odpravljajo pomanjkljivosti pri prenosu nekaterih evropskih pravnih aktov ter zagotavlja prenos naknadno sprejetih evropskih pravnih aktov glede sodelovanja v kazenskih zadevah med državami članicami EU, in sicer na naslednjih področjih sodelovanja:

- **evropski nalog za prijetje in predajo:**
predlog novele odpravlja nepravilnosti in pomanjkljivosti pri prenosu *Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami* (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep 2002/584/PNZ);
- **evropski preiskovalni nalog:**
predlog novele odpravlja pomanjkljivosti pri prenosu *Direktive Evropskega Parlamenta in Sveta 2014/41/EU z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah* (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/41/EU);
- **Medsebojno priznavanje obsodb, s katerimi je izrečena zaporna kazen ali ukrep, ki vključuje odvzem prostosti:**
predlog novele odpravlja neusklajenost pri prenosu Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2008/909/PNZ);
- **medsebojno priznavanju pogojnih obsodb z varstvenim nadzorstvom, pogojnih odložitvev izreka kazni, alternativnih sankcij in odločb o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom:**
predlog novele odpravlja pomanjkljivosti pri prenosu *Okvirnega sklepa Sveta 2008/947/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb*

¹ Uradni list Republike Slovenije, št. 48/13, 37/15, 22/18 in 94/21.

² Uradni list Republike Slovenije, št. 102/07 in 9/11 – ZP-1G.

in pogojnih odločb zaradi zagotavljanja nadzorstva nad spremljevalnimi ukrepi in alternativnimi sankcijami (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep 2008/947/PNZ);

- **medsebojno priznavanje odločb o odvzemu premoženja v kazenskih postopkih in začasnem zavarovanju takega odvzema:**
predlog novele odpravlja pomanjkljivosti določb za izvajanje Uredbe (EU) 2018/1805 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o vzajemnem priznavanju sklepov o začasnem zavarovanju in sklepov o odvzemu (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/1805/EU);
- **izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc:**
s predlogom novele se:
 - v slovenski pravni red prenaša Direktiva (EU) 2019/884 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o spremembi Okvirnega sklepa Sveta 2009/315/PNZ v zvezi z izmenjavo informacij o državljanih tretjih držav in evropskim informacijskim sistemom kazenskih evidenc (sistem ECRIS) ter o nadomestitvi Sklepa Sveta 2009/316/PNZ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/884/EU);
 - zagotavljajo določbe za izvrševanje Uredbe (EU) 2019/816 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o vzpostavitvi centraliziranega sistema za določitev držav članic, ki imajo informacije o obsodbah državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva (sistem ECRIS-TCN) z namenom dopolnitve evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc ter o spremembi Uredbe (EU) 2018/1726 (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/816/EU), ki je bila že pred pričetkom veljavnosti spremenjena z Uredbo (EU) 2021/1151 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o spremembi uredb (EU) 2019/816 in (EU) 2019/818 glede določitve pogojev za dostop do drugih informacijskih sistemov EU za namene Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve;
 - zagotavljajo določbe za izvrševanje Uredbe (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/818/EU), in sicer v delu, ki se nanašajo na podatke iz sistema ECRIS-TCN.

V nadaljevanju sledijo podrobnejša pojasnila po posameznih področjih.

Evropski nalog za prijetje in predajo

Evropska komisija je 7. 5. 2025 sprejela *Obrazloženo mnenje naslovljeno na Republiko Slovenijo v skladu s členom 258 Pogodbe o delovanju Evropske unije zaradi nepravilnega prenosa Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL L 190, 18.7.2002, str. 1) v nacionalno zakonodajo, oznaki dokumenta: INFR(2020)2313, C(2025)2394 final* (v nadaljnjem besedilu: *Obrazloženo mnenje*). Evropska komisija Republiko Slovenijo očita, da je v svojo zakonodajo nepravilno prenesla 1., 2., 3., 4. in 5. točko 4. člena ter prvi odstavek 4a člena, saj pri prenosu razlogov za zavrnitev evropskega naloga za prijetje in predajo, ki jih določajo našete določbe okvirnega sklepa, sodišču ni podelila diskrecije, ali bo navedene razloge za zavrnitev upoštevalo. Prav tako je Republika Slovenija po mnenju Evropske komisije nepravilno prenesla določbo 6. točke 4. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ, saj 11. člen ZSKZDČEU-1, ki navedeno določbo prenaša v slovenski pravni red, ne omogoča, da sodišče nalog zavrne, če

se nanaša na državljane drugih držav članic in državljane tretjih držav, ki se nahajajo v Sloveniji in so enako integrirani kot državljani Slovenije, rezidente iz drugih držav članic in državljani tretjih držav z dovoljenjem za stalno prebivanje v Sloveniji. Takšna ureditev po mnenju Evropske komisije lahko vodi do neupravičene neenake obravnave navedenih oseb. Glede na navedeno Evropska komisija zaključuje, da je Republika Slovenija kršila prvi odstavek 34. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ, saj do 31. decembra 2003 ni sprejela potrebnih ukrepov za izpolnjevanje določb okvirnega sklepa.

15. 11. 2022 je Svet Evropske unije sprejel *Ocenjevalno poročilo o devetem krogu medsebojnih ocenjevanj o pravicah in instrumentih vzajemnega priznavanja na področju odvzema prostosti ali omejitve svobode – poročilo o Republiki Sloveniji*, oznake dokumenta: 13191/1/22, REV 1, COPEN 341, DROIPE 133, EVAL 21, JAI 1278, EUROJUST 91, EJN 36, CATS 59 (v nadaljnjem besedilu: Ocenjevalno poročilo devetega kroga). Poročilo podaja tudi dve priporočili, ki se nanašata na prenos Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ v slovensko zakonodajo. Prvo priporočilo se nanaša na neustrezen prenos razlogov za zavrnitev evropskega naloga za prijetje in predajo, kar je v celoti pojasnjeno v prejšnjem odstavku. Nadalje poročilo vsebuje priporočilo, naj Republika Slovenija zagotovi, da pristojni pravosodni organi ob izdaji evropskega naloga za prijetje in predajo vedno opravijo preizkus sorazmernosti. Spremembe, ki jih prinaša ta predlog novele, sledijo navedenemu navedenima priporočiloma.

Evropski preiskovalni nalog

18. 9. 2024 je Svet Evropske unije sprejel *Ocenjevalno poročilo o desetem krogu medsebojnih ocenjevanj o implementaciji evropskega preiskovalnega naloga (EPN) – Poročilo o Sloveniji*, oznake dokumenta: 11515/24, LIMITE, COPEN 336, JAI 1092, EVAL 13, CATS 64, EUROJUST 42, EJN 17 (v nadaljevanju: Ocenjevalno poročilo desetega kroga). Poročilo podaja tudi priporočila, ki se nanašajo na prenos Direktive 2014/41/EU v slovenski pravni red.

Iz poročila izhaja ugotovitev, da Republika Slovenija ni prenesla 23. člena Direktive 2014/41/EU, ki se nanaša na začasno premestitev priprtih oseb, kadar je njihova navzočnost na ozemlju druge države članice potrebna zaradi izvedbe preiskovalnega dejanja. Posledično je na Republiko Slovenijo naslovljeno priporočilo, da zagotovi ustrezen prenos navedene določbe.

Drugo priporočilo se nanaša na prenos 22. in 24. člena direktive, ki se nanašata na zavrnitev začasne premestitve priprte osebe oziroma zavrnitev izvedbe zaslišanja po videokonferenci ali z drugim avdiovizualnim prenosom, kadar oseba, katere predaja oziroma zaslišanje se zahteva in je v priporu v Republiki Sloveniji, predaji nasprotuje. Republika Slovenija je nasprotovanje osebe, na katero se nalog nanaša, v svojo zakonodajo prenesla kot razlog, zaradi katerega sodišče mora zavrniti priznanje in izvršitev naloga, priporočilo pa Republiko Slovenijo spodbuja, naj ta razlog prenese kot »fakultativen«, torej da sodišče ob nasprotovanju tehta še druge okoliščine. Predlog novele sledi navedenemu priporočilu.

Nadalje predlog novele v okviru določb o t. i. nadzorovani pošiljki omogoča tajno opazovanje prevoza in prenosa ne le predmetov in blaga, katerega promet je omejen ali prepovedan, pač pa tudi drugih predmetov oziroma drugega blaga (predmeti in blago, ki nastane s kaznivim dejanjem, ki je uporabljeno pri kaznivem dejanju, ki predstavljajo dokaz v kazenskem postopku, ki jih je potrebno odvzeti ipd.). S tem se ureditve nadzorovane pošiljke usklajuje z ureditvijo iz Direktive 2014/41/EU.

Medsebojno priznavanje obsodb, s katerimi je izrečena zaporna kazen ali ukrep, ki vključuje odvzem prostosti

Predlog novele usklajuje prvi odstavek 150. člena ZSKZDČEU-1 s spremembami, ki jih predlog novele prinaša na področju evropskega naloga za prijetje in predajo s spremembo 3. točke 11. člena ZSKZDČEU-1. Določbi namreč urejata povezano materijo, zaradi česar sprememba ene terja spremembo tudi druge določbe. Po vsebini gre za izenačitev kroga oseb, ki lahko vložijo zahtevo za prenos izvršitve kazni oziroma ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, v Republiko Slovenijo (150. člen ZSKZDČEU-1) in kroga oseb, glede katerih je dopustno zavrniti predajo drugi državi članici, če sodišče v Republiko Slovenijo prenese izvršitev kazni oziroma ukrepa, vezanega na odvzem prostosti (11. člen ZSKZDČEU-1).

Medsebojno priznavanju pogojnih obsodb z varstvenim nadzorstvom, pogojnih odložitve izreka kazni, alternativnih sankcij in odločb o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom

S predlogom novele se omogoča, da Republika Slovenija v drugo državo članico EU prenese izvrševanje dela v splošno korist.

Medsebojno priznavanje odločb o odvzemu premoženja v kazenskih postopkih in začasnem zavarovanju takega odvzema

24. poglavje ZSKZDČEU-1, ki ureja medsebojno priznavanje odločb o odvzemu premoženja v kazenskih postopkih in začasnem zavarovanju takega odvzema, se je v praksi izkazalo kot podnormirano. Predvsem se zastavlja vprašanje, kateri organ je pristojen za odločanje o razpolaganju s premoženjem, ki ga je odvzela druga članica EU na podlagi odločitve slovenskega sodišča, kot tudi delitvi kupnine, pridobljene s prodajo takšnega premoženja. Predlog novele navedene pomanjkljivosti odpravlja.

Izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc

ZSKZDČEU-1 v V. delu ureja izmenjavo podatkov iz kazenskih evidenc med državami članicami EU. Določbe tega dela predstavljajo prenos določb *Okvirnega sklepa Sveta 2009/315/PNZ z dne 26. februarja 2009 o organizaciji in vsebini izmenjave informacij iz kazenske evidence med državami članicami* (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep 2009/315/PNZ) ter *Sklepa Sveta 2009/316/PNZ z dne 6. aprila 2009 o vzpostavitvi Evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc (ECRIS) na podlagi člena 11 Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ* (nadaljnjem besedilu: Sklep 2009/316/PNZ).

Izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc med državami članicami EU temelji na dveh izhodiščih:

- Vsaka država članica, ki zoper državljana druge države članice izreče kazensko obsodbo, mora o tem obvestiti državo državljanstva obsojene osebe, ki mora podatke o obsodbi vpisati v lastno kazensko evidenco ali jih drugače hraniti. S tem se zagotavlja, da posamezna država članica razpolaga s podatki o vseh obsodbah svojih državljanov, ne glede na to, katera država članica jih je izrekla;
- Kadar organi in drugi subjekti ene države članice pri odločanju v nacionalnih postopkih potrebujejo podatke o kazenskih obsodbah določene osebe, lahko (s posredovanjem upravljalca nacionalne kazenske evidence oziroma drugega, za to pristojnega nacionalnega organa) zaprosijo drugo državo članico, da jim posreduje podatke o obsodbah, zaprosena država članica pa je, vsaj kadar so podatki potrebni za izvedbo kazenskega postopka, podatke dolžna posredovati, v drugih primerih pa jih posreduje v skladu z lastno zakonodajo.

Izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc v praksi poteka učinkovito, kadar želijo organi ali drugi subjekti pridobiti podatke o državljanu druge države članice, saj se ti podatki zbirajo v kazenski ali drugi evidenci države državljanstva te osebe, kar pomeni, da je potrebno za pridobitev celovitih podatkov zahtevke nasloviti zgolj na eno članico. Bolj zamudno je pridobivanje podatkov o osebah, ki nimajo državljanstva katere izmed držav članic (državljeni tretjih držav), saj se ti podatki ne zbirajo centralizirano, kar pomeni, da je za celovite podatke o kazenskih obsodbah take osebe potrebno zaprositi vse države članice.

Z Uredbo 2019/816/EU se vzpostavlja enotna, centralizirana zbirka podatkov o osebah, ki nimajo evropskega državljanstva ali so brez državljanstva in ki jim je bila v posamezni državi članici izrečena kazenska obsodba – ECRIS-TCN (ang. *The European Criminal Records Information System – Third Country Nationals*). Ta zbirka podatkov sicer ne vsebuje tudi podatkov o obsodbah (ki jih je še zmeraj potrebno pridobiti z zaprosilom, poslanim posamezni državi članici), omogoča pa identifikacijo držav članic, v katerih je državljan tretje države vpisan v kazensko evidenco. To bo omogočilo, da organi držav članic zahtevajo za posredovanje podatkov iz kazenske evidence pošljejo le tistim državam članicam, v katerih je državljan tretje države ali posameznik brez državljanstva dejansko vpisan v kazensko evidenco.

Sistem ECRIS-TCN bo torej deloval tako, da bodo države članice, zmeraj ko bodo obsodile državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, v skupno evropsko centralno zbirko podatkov vnesle podatke o identiteti obojane osebe, in sicer alfanumerične podatke (ime, priimek, državljanstvo ipd.), pod določenimi pogoji pa tudi prstne odtise in fotografijo te osebe. Obstoj zapisa o identiteti v sistemu bo pomenil, da je oseba, na katero se vpisani podatki nanašajo, v državi članici, ki je ustvarila vpis, vpisana v kazensko evidenco. Vse druge članice bodo v ECRIS-TCN lahko iskale zapise na podlagi alfanumeričnih poizvedb ali z iskanjem na podlagi prstnih odtisov.

Podatki o identiteti oseb, vpisanih v zbirko ECRIS-TCN, pa ne bodo na voljo le drugim državam članicam, ki želijo pridobiti podatke iz kazenske evidence. Na ravni Evropske unije poteka obsežen projekt združevanja podatkov o identiteti posameznikov iz različnih podatkovnih baz. Gre za t. i. okvir za zagotavljanje interoperabilnosti, v okviru katerega se zraven podatkov iz sistema ECRIS-TCN združujejo še podatki iz sistemov vstopa/izstopa (SVI), vizumskega informacijskega sistema (VIS), evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS), sistema Eurodac in schengenskega informacijskega sistema (SIS). Navedeno ureja Uredba 2019/818/EU.

V okviru interoperabilnosti združene podatke bo dopustno uporabiti v postopkih ugotavljanja ali preverjanja identitete oseb (na primer pri prestopu meje), pa tudi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje terorističnih ali drugih hudih kaznivih dejanj ter pri ugotavljanju identitetnih prevar.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Evropski nalog za prijetje in predajo

S predlogom novele se odpravljajo nepravilnosti in pomanjkljivosti pri prenosu Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ.

Evropski dokazni nalog

S predlogom novele se odpravljajo pomanjkljivosti pri prenosu Direktive 2014/41/EU.

Medsebojno priznavanje obsodb, s katerimi je izrečena zaporna kazen ali ukrep, ki vključuje odvzem prostosti

S predlogom novele se zagotavlja usklajenost prvega odstavka 150. člena ZSKZDČEU-1 in 3. točke 11. člena ZSKZDČEU-1. Določbi namreč urejata povezano materijo, zaradi česar sprememba ene terja spremembo tudi druge določbe.

Medsebojno priznavanju pogojnih obsodb z varstvenim nadzorstvom, pogojnih odložitev izreka kazni, alternativnih sankcij in odločb o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom

S predlogom novele se omogoča, da Republika Slovenija v drugo državo članico EU prenese izvrševanje dela v splošno korist.

Medsebojno priznavanje odločb o odvzemu premoženja v kazenskih postopkih in začasnem zavarovanju takega odvzema

S predlagano spremembo 24. poglavja ZSKZDČEU-1, ki ureja medsebojno priznavanje odločb o odvzemu premoženja v kazenskih postopkih in začasnem zavarovanju takega odvzema, se natančneje določajo nekatera vprašanja v postopku odločanja, vključno z merili za sprejem odločitev o delitvi stroškov, delitvi kupnine, pridobljene s prodajo odvzetega premoženja, ter prepustitvi premoženja državi, ki je odločbo o odvzemu izdala ali jo izvršila.

Izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc

Določbe, ki se nanašajo na izmenjavo podatkov o kazenskih obsodbah, zagotavljajo, da bo Republika Slovenija lahko izvrševala obveznosti, ki jih nalagata Uredba 2019/816/EU in Uredba 2019/818/EU glede obdelave podatkov v okviru ECRIS-TCN in okviru za zagotavljanje interoperabilnosti informacijskih sistemov EU, in sicer z določitvijo pristojnih nacionalnih organov, postopkov in pravnih podlag za pridobivanje in drugo obdelavo osebnih podatkov.

2.2 Načela

Predlagane spremembe zasledujejo siceršnja načela sodelovanja v kazenskih zadevah med članicami EU, predvsem pa načelo varstva človekovih pravic in svoboščin, načelo pravne države, načelo legitimnosti in omejenosti represije, načelo učinkovitosti, ekonomičnosti ter načelo zaupanja.

2.3 Poglavitne rešitve

- a) *Predstavitev predlaganih rešitev:*
 - *konkreten opis predlaganih rešitev:*

Evropski nalog za prijetje in predajo

Ključne predlagane rešitve glede evropskega naloga za prijetje in predajo so:

- sodišče mora pred zavrnitvijo evropskega naloga iz razlogov, ki jih okvirni sklep opredeljuje kot fakultativne razloge, pretehtati vse relevantne okoliščine primera in predajo zavrniti le, če to narekujejo navedene okoliščine;

- sodišče sme namesto predaje zahtevane osebe samo izvršiti odločbo druge države članice tudi, kadar se nalog nanaša na državljana druge članice ali državljana tretje države, ki se zgolj nahaja v Republiki Sloveniji;
- določa se zahteva po spoštovanju načela sorazmernosti.

Evropski preiskovalni nalog

Ključne predlagane rešitve glede evropskega preiskovalnega naloga so:

- urejajo se postopek in pogoji za začasno premestitev priprtih oseb, ko država članica (država izvršitve) izvršuje preiskovalno dejanje za potrebe kazenskega postopka v drugi državi članici (država odreditve), pri tem dejanju pa je treba zagotoviti prisotnost osebe, priprte v državi odreditve;
- sodišče mora pred zavrnitvijo evropskega naloga za začasno premestitev ali izvedbo zaslišanja, kadar s tem ne soglaša oseba, na katero se nalog nanaša, pretehtati vse relevantne okoliščine primera in predajo zavrniti le, če to narekujejo navedene okoliščine;
- v okviru določb o nadzorovani pošiljki se omogoča tajno opazovanje prevoza in prenosa ne le predmetov in blaga, katerega promet je omejen ali prepovedan, pač pa tudi drugih predmetov in drugega blaga (predmeti in blago, ki nastane s kaznivim dejanjem, ki je uporabljeno pri kaznivem dejanju, ki predstavljajo dokaz v kazenskem postopku, ki jih je potrebno odvzeti ipd.).

Medsebojno priznavanje obsodb, s katerimi je izrečena zaporna kazen ali ukrep, ki vključuje odvzem prostosti

S predlogom novele se zagotavlja usklajenost prvega odstavka 150. člena ZSKZDČEU-1 in 3. točke 11. člena ZSKZDČEU-1. Določbi namreč urejata povezano materijo, zaradi česar sprememba ene terja spremembo tudi druge določbe.

Medsebojno priznavanju pogojnih obsodb z varstvenim nadzorstvom, pogojnih odložitvev izreka kazni, alternativnih sankcij in odločb o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom

S predlogom novele se omogoča, da Republika Slovenija v drugo državo članico EU prenese izvrševanje dela v splošno korist.

Medsebojno priznavanje odločb o odvzemu premoženja v kazenskih postopkih in začasnem zavarovanju takega odvzema

Ključne predlagane rešitve v zvezi z medsebojnim priznavanjem odločb o odvzemu premoženja v kazenskih postopkih in začasnem zavarovanju takega odvzema so:

- predlog zakona določa, da slovensko sodišče ne prizna in izvrši odločbe oziroma sklepa o začasnem zavarovanju ali sklepa o odvzemu, če vlogi za priznanje in izvršitev ni priložen sklep o začasnem zavarovanju ali odvzemu v izvirniku ali njegov overjen prepis;
- natančneje se določa postopek priznanja in izvrševanja sklepov drugih držav članic;
- določa se pooblastilo za posredovanje odločb o začasnem zavarovanju in odvzemu premoženja drugim državam članicam;
- določajo se merila, po katerih slovenski organi odločajo o nekaterih predlogih druge države članice (glede delitve stroškov, glede prepustitve odvzetega premoženja državi izvršitve, glede delitve denarnega zneska, pridobljenega s prodajo premoženja) oziroma merila, na podlagi katerih tak predlog podajo drugi državi članici.

Izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc

Sistem ECRIS-TCN ureja Uredba 2019/816/EU, ki se uporablja neposredno, kar pomeni, da njenih določb ni treba prenašati v slovenski pravni red. S predlaganimi spremembami ZSKZDČEU-1 se za izvajanje uredbe zato urejajo zgolj nekatera specifična vprašanja:

- Ministrstvo za pravosodje kot upravljalec kazenske evidence se določi kot organ, pristojen za izvajanje nalog in vodenje postopkov (predvsem postopkov v zvezi z obdelavo osebnih podatkov) v zvezi z ECRIS-TCN in drugih povezanih nalog;
- zavodi za prestajanje kazni zapora ter v izjemnih primerih policija se določijo kot pristojni za odvzem prstnih odtisov, kadar jih je potrebno odvzeti zaradi vnosa v ECRIS-TCN;
- Ministrstvu za pravosodje se omogoča, da za potrebe vnosa podatkov v ECRIS-TCN pridobi prstne odtise od policije, kadar so ti odtisi bili odvzeti za potrebe kazenskega postopka;
- določa se obseg podatkov, ki se posredujejo v sistem ECRIS-TCN, kot tudi namen uporabe iz ECRIS-TCN pridobljenih podatkov, saj Uredba 2019/816/EU državam prepušča določeno mero diskrecije.

Okvir za zagotavljanje interoperabilnosti ureja Uredba 2019/818/EU, ki se uporablja neposredno, za izvajanje uredbe pa se urejajo zgolj naslednja vprašanja:

- določijo se pristojnosti Ministrstva za pravosodje v zvezi z obdelavo podatkov;
- ureja se postopek ročnega preverjanja različnih identitet, kadar prihaja do delnih ujeman več zapisov o identiteti v različnih evropskih informacijskih sistemih.

- ***variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve:***

Predlog novele obravnava večje število vprašanj, zato prikaz variantnih rešitev na enem mestu ne bi bil pregleden. Kolikor so bile obravnavane, so vključene v obrazložitev posameznih členov.

b) Način reševanja:

- ***vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom:***

Vprašanja, ki se urejajo s predlogom novele, so navedena pod točko 2.3.a) tega uvoda.

- ***vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati: /***
- ***vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami): /***
- ***vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi: /***
- ***vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi: /***
- ***vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno: /***

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- ***z veljavnim pravnim redom:***

Predlog novele je usklajen z veljavnim pravnim redom.

- ***s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:***

Spremembe so usklajene s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

- ***s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:***

V povezavi s predlogom novele ni treba sprejeti, spremeniti oziroma paketno obravnavati nobenega drugega predpisa.

č) Usklajenost predloga zakona:

- ***s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi:***

Predlog ne posega v pristojnosti občin.

- ***s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj):***

Predlog novele na posega v pristojnosti civilne družbe.

- ***s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti):***

Glej spodaj – strokovno usklajevanje.

Datum pošiljanja v strokovno usklajevanje: 27. 5. 2025.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ***Ocena finančnih sredstev za državni proračun:***

Predlog novele ima finančne posledice za državni proračun.

Zaradi izvajanja nalog, povezanih s sistemom ECRIS-TCN, bo na Ministrstvu za pravosodje od leta 2026 potrebno dodatno delovno mesto višjega svetovalca. Predvideni strošek je naslednji:

- leto 2026: 25.862,04 evrov;
- leto 2027: 27.318,71 evrov;
- leto 2028: 29.002,08 evrov;
- vsako naslednje leto: 29.696,16 evrov.

Prav tako bodo nastali enkratni stroški:

- prilagoditve informacijske opreme (strojna in programska oprema) v zavodih za prestajanje kazni zapor v višini 90.000 evrov (2025);
- povezovanja kazenske evidence in evidence daktiloskopiranih oseb v višini 250.000 evrov, ki bodo bremenili Ministrstvo za notranje zadeve (2026).

- ***Ocena drugih javnih finančnih sredstev:***

Predlog novele nima vpliva na druga javnofinančna sredstva.

- ***Predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna:***

/

- ***Predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva:***

/

- ***Predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva:***

/

- ***Sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročila):***

/

- ***V naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena:***

/

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog novele predvideva porabo sredstev v letu 2025 in 2026, ki niso zagotovljena. Sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo znotraj ministrstva ali spremembo proračuna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- **Prikaz ureditve v pravnem redu EU:**

S predlogom novele se odpravljajo pomanjkljivosti pri prenosu nekaterih evropskih pravnih aktov ter zagotavlja prenos naknadno sprejetih evropskih pravnih aktov glede sodelovanja v kazenskih zadevah med državami članicami EU, in sicer na naslednjih področjih sodelovanja:

- **evropski nalog za prijetje in predajo:**
s predlogom novele se odpravljajo nepravilnosti pri prenosu Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ;
- **evropski preiskovalni nalog:**
s predlogom novele se odpravljajo pomanjkljivosti pri prenosu Direktive 2014/41/EU;
- **medsebojno priznavanje obsodb, s katerimi je izrečena zaporna kazen ali ukrep, ki vključuje odvzem prostosti:**
s predlogom novele se prilagaja prenos Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ;

- **medsebojno priznavanju pogojnih obsodb z varstvenim nadzorstvom, pogojnih odložitve izreka kazni, alternativnih sankcij in odločb o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom:**

s predlogom novele se odpravljajo pomanjkljivosti pri prenosu Okvirnega sklepa 2008/947/PNZ;

- **medsebojno priznavanje odločb o odvzemu premoženja v kazenskih postopkih in začasnem zavarovanju takega odvzema:**

s predlogom novele se opravljajo pomanjkljivosti določb za izvrševanje Uredbe 2018/1805/EU;

- **izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc:**

- s predlogom novele se v slovenski pravni red prenaša Direktiva 2019/884/EU;
- s predlogom novele se zagotavljajo določbe za izvrševanje Uredbe 2019/816/EU;
- s predlogom novele se zagotavljajo določbe za izvrševanje Uredbe 2019/818/EU.
- s predlogom novele se zagotavljajo določbe za izvrševanje Uredbe (EU) 2021/1151 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o spremembi uredb (EU) 2019/816 in (EU) 2019/818 glede določitve pogojev za dostop do drugih informacijskih sistemov EU za namene Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve.

– **Prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU:**

Prikaza ureditve v treh državah članicah ni mogoče podati. Določbe novele so namreč potrebne predvsem, da se vzpostavi povezava med obstoječimi in specifičnimi pravili o organizaciji, pristojnostih in poteku postopka v okviru pregona kaznivih dejanj v Republiki Sloveniji, in, na drugi strani, pravili EU. V tem delu je ureditev svojstvena le Republiki Sloveniji (organizacijski, konkretni pristojnostni ter nacionalni postopkovni vidiki)³. Po drugi strani predlog novele predstavlja pravila, potrebna za izvrševanje uredb oziroma prenos direktiv, pri čemer ti akti v veliki meri določajo zakonske rešitve v državah članicah, med katerimi zato ni mogoče pričakovati bistvenih razlik.

Ne glede na dejstvo, da splošna primerjalnopravna analiza ni bila opravljena, pa je bila opravljena primerjalnopravna analiza posameznih vprašanj, ki jih ureja predlog novele, rezultati pa so predstavljeni v pojasnilih k posameznim členom, in sicer:

- glede hrambe podatkov o obsodbah, ki jih Republika Slovenija prejme od drugih držav članic o slovenskih državljanih (obrazložitev k predlaganemu novemu 227.a členu ZSKZDČEU-1);
- glede pošiljanja zaprosil o podatkih o obsodbah, kadar posameznik zahteva podatke iz kazenske evidence (obrazložitev k predlaganim spremembam 230. člena ZSKZDČEU-1);

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

³ Primerljivo je bil tak pristop (brez navajanja primerjalnopravne ureditve) izveden tudi v uvodni obrazložitvi Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o popravni krivi (ZPKri-D; EVA: 2005-2011-0027, EPA: 153 - IV) leta 2005, ko tudi ni bilo možno podati običajnega prikaza primerjalnopravne ureditve v predlogu zakona (s prikazom zlasti ureditve v treh državah Evropske unije), s podobno obrazložitvijo; podobno glede primerjalnopravne obrazložitve tudi pri uvodni obrazložitvi Predloga Zakona o ureditvi nekaterih vprašanj v zvezi z določenimi prekrški, storjenimi v času veljavnosti ukrepov zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19 (ZUVPNB; EVA: 2023-2030-0003, EPA: 786-IX) leta 2023.

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- *razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel:*

Izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc:

V okviru ECRIS-TCN se uvajajo nekateri novi administrativni postopki, vendar so neposredna posledica določb evropskih predpisov.

- *ukinitve postopka ali odprava administrativnih bremen:*

Medsebojno priznavanje odločb o odvzemu premoženja v kazenskih postopkih in začasnem zavarovanju takega odvzema:

Odpravlja se postopek odločanja Vlade v primerih, ko druga članica EU, ki izvršuje odvzem premoženja, ki so ga izrekla slovenska sodišča, predlaga, da premoženje pripade državi izvršitve (glej obrazložitev k predlaganemu 224.e členu ZSKZDČEU-1).

- *spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti:*

Predlog novele na tem področju ne prinaša bistvenih sprememb.

- *podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja:*

Predlog novele na tem področju ne prinaša bistvenih sprememb.

- *ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitve obstoječih organov:*

Predlog novele na tem področju ne prinaša sprememb.

- *ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva: /*

Izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc:

Potrebna bo zaposlitev dodatne osebe na Ministrstvu za pravosodje – usposabljanja že zaposlenih delavcev potekajo interno in s pomočjo izobraževalnih programov Evropske komisije.

- *ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva:*

Ne.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- *dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov:*

Predlog novele na tem področju ne prinaša bistvenih sprememb.

- ***stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke:***

Predlog novele na tem področju ne prinaša bistvenih sprememb.

- ***čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo:***

Predlog novele na tem področju ne prinaša bistvenih sprememb.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Predlog novele nema vplivov na okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlog novele nima neposrednih posledic za gospodarstvo, bo pa omogočal učinkovitejši pregon (tudi) gospodarskih kaznivih dejanj.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

- ***zaposlenost in trg dela:***

Predlog novele bo olajšal pridobivanje potrdil, ki jih delodajalci upoštevajo pri zaposlovanju.

- ***sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin:***

Predlog novele na tem področju ne prinaša bistvenih sprememb.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog novele nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Povečana učinkovitost pri izmenjavi podatkov iz kazenskih evidenc med državami članicami EU.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

- ***ciljnim skupinam (seminarji, delavnice):***

Interno, znotraj organizacije oziroma organov Ministrstva za pravosodje.

- ***širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve):***

Ne, zaradi sprememb ni potrebno izobraževanje širše javnosti.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

- **zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa:** Ministrstvo za pravosodje, Evropska komisija
- **organi, civilna družba:** Posebni postopki niso predvideni.
- **metode za spremljanje doseganja ciljev:** Predlog novele ne določa metod za spremljanje doseganja ciljev, v praksi predvsem statistični nadzor in nadzor nad posameznimi postopki.
- **merila za ugotavljanje doseganja ciljev:** Predlog novele ne določa meril za ugotavljanje doseganja cilje – ključno je zakonito izvajanje zakona.
- **časovni okvir spremljanja za pripravo poročil:** Predlog novele ne predvideva posebnih poročil, določa pa dolžnost posredovanja statističnih podatkov Evropski komisiji.
- **roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih:** Ne.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Datum pošiljanja v strokovno usklajevanje: 27. 5. 2025

V razpravo so bili vključeni:

- Informacijski pooblaščenec,
- Policija,
- Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij,
- Uprava RS za probacijo,
- Varuh človekovih pravic,
- Vrhovno sodišče RS,
- Vrhovno državno tožilstvo RS,
- Pravna fakulteta v Ljubljani,
- Pravna fakulteta v Mariboru,
- Zagovornik načela enakosti RS,
- Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev:

Informacijski pooblaščenec:

- Informacijski pooblaščenec sprašuje o razlogih za določitev roka 20 delovnih dni za posredovanje podatkov na podlagi zahteve posameznika za pridobitev lastnih podatkov iz kazenske evidence (peti odstavek 228. člena ZSKZDČEU-1 kot ga določa predlog novele).

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je rok izrecno določen v drugem odstavku 8. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ, kot je bil spremenjen s šestim odstavkom 1. člena Direktive 2019/884/EU.

- Pripomba glede četrtega odstavka 230. člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog

novele (razlogi za vpogled v sistem ECRIS-TCN), je bila upoštevana.

- Pripomba glede novega devetega odstavka 232. člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele (rok hrambe biometričnih podatkov), je bila upoštevana.
- Pripomba glede novega 235.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele (povezovanje evidenc), je bila upoštevana.
- Informacijski pooblaščenec je podal posebno mnenje k oceni učinka v zvezi z varstvom podatkov, pri čemer pripombe v večjem delu povzemajo pripombe k predlogu novele, razen:

- Informacijski pooblaščenec navaja, da je treba pridobiti mnenje osebe, pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov pri Ministrstvu za pravosodje.

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je oceno učinkov posredovalo v mnenje pooblaščenki za varstvo osebnih podatkov.

- Informacijski pooblaščenec izpostavlja, da je nabor tveganj preozek.

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je nabor tveganj dopolnilo.

Vrhovno sodišče Republike Slovenija:

- Služba za zakonodajo Vrhovnega sodišča predlaga spremembe 8.a člena, ki se nanaša na zagotavljanje podatkov o medsebojnem sodelovanju med državami članicami.

Pripomba ni bila upoštevana. Kljub temu da Ministrstvo za pravosodje razume izpostavljene pomisleke, ti terjajo obsežne spremembe, ki jih zaradi časovnih omejitev ni mogoče izvesti pri pripravi zakona, ki se sprejema po skrajšanem postopku. Prav tako Ministrstvo za pravosodje izpostavlja, da novela ZSKZDČEU-1 iz leta 2021 (Ur. l. RS, št. 94/2021 z dne 11. 6. 2021), ki je uvedla 8.a člen, vključuje prehodno določbo (13. člen), ki se še zmeraj uporablja in naslavlja večino izpostavljenih problemov.

- Služba za zakonodajo zastavlja vprašanje, ali se določbe ZSKZDČEU-1 o izmenjavi podatkov iz kazenskih evidenc nanašajo tudi na prekrške. Izpostavlja tudi, da se povzročiteljem prekrškov v praksi pogosto ne dodeli EMŠO.

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da se izmenjujejo le podatki o kaznivih dejanjih, ne pa tudi podatki o prekrških.

- Upoštevana je pripomba, da je zaradi sprememb 3. točke 11. člena ZSKZDČEU-1 potrebno spremeniti tudi 150. člen ZSKZDČEU-1.
- Izpostavljen je očitek, da ni posebnega specializiranega organa za identifikacijo premoženja, ki naj se ga odvzame v kazenskem postopku.

Identifikacijo premoženja na ravni EU ureja Direktiva 2024/1260/EU, ki mora biti implementirana do 23. 11. 2026. Za zadostitev zahtev direktive namerava ministrstvo prilagoditi večje število zakonov (Zakon o kazenskem postopku, Kazenski zakonik, Zakon o državnem tožilstvu), ki bodo skupaj predstavljali nacionalni okvir za identifikacijo in odvzem premoženja. Glede urada za odvzem premoženjske koristi (ARO) je bilo na 143. redni seji vlade z dne 27. 2. 2025 v okviru obravnave poročila medresorske delovne skupine sprejeto, da se oddelek ARO ustanovi v okviru novega oddelka na Vrhovnem državnem tožilstvu Republike Slovenije. Ob pripravi navedenih rešitev bo ponovno opravljena presoja, ali je potrebno prilagoditi določbe ZSKZDČEU-1.

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- Vrhovno državno tožilstvo izpostavlja, da v okviru 224.č člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, pojem »nujen primer« ni konkretiziran in ga je mogoče tolmačiti na različne načine. Prav tako ni jasno, kdo odloča, ali gre za tak primer.

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da tretji odstavek 9. člena Uredbe 2018/1805/EU določa, da »kadar organ izdajatelj v potrdilu o začasnem zavarovanju navede, da je treba začasno zavarovanje izvršiti takoj, saj utemeljeno meni, da bo zadevno premoženje v kratkem odstranjeno ali uničeno, oziroma zaradi kakršnih koli preiskovalnih ali postopkovnih potreb v državi izdajateljici, izvršitveni organ o priznanju sklepa o začasnem zavarovanju odloči najpozneje v 48 urah po tem, ko ga je prejel.« Navedeni člen sicer navedenih primerov izrecno ne označuje kot »nujnih primerov«, jih pa kot take označuje obrazec t. i. potrdila iz Priloge I uredbe v Rubriki B. Na potrdilu so torej primeri iz 9. člena izrecno označeni kot »nujni primeri«.

Primer kot nujen opredeli organ druge države članice, ki zahteva priznanje in izvršitev začasnega zavarovanja; slovensko sodišče, ki odloča o priznanju, pa nima pristojnosti, da samo (pre)kvalificira zahtevo kot (ne)nujno.

Ministrstvo za pravosodje je zaradi večje jasnosti dopolnilo zakonsko dikcijo in obrazložitev člena.

- Vrhovno državno tožilstvo izpostavlja, da je sporno, da se zavarovanje v okviru 224.č člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, odreja za nedoločen čas. Gre za odstop od ureditve, ki velja v nacionalnih postopkih, kjer je trajanje zavarovanja omejeno.

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da takšno ureditev terja 12. člen Uredbe 2018/1805/EU: »Premoženje, ki je predmet sklepa o začasnem zavarovanju, ostane začasno zavarovano v državi izvršiteljici, dokler pristojni organ te države dokončno ne odgovori na sklep o odvzemu, /.../ ali dokler organ izdajatelj ne obvesti izvršitvenega organa o kakršni koli odločitvi ali ukrepu, zaradi katerega sklep preneha biti izvršljiv ali se umakne /.../«. Ker ni mogoče vnaprej določiti, kdaj bodo navedeni pogoji izpolnjeni, se zavarovanje odreja za nedoločen čas. Tudi če bi preiskovalni sodnik sklep odredil za določen čas, bi glede na navedeno določbo uredbe zavarovanje moral (avtomatično) podaljšati, zato takšna ureditev ne bi bila smiselna.

- Upoštevana je pripomba, da se državnemu tožilcu omogoči pritožba tudi zoper sklep, s katerim je preiskovalni sodnik priznal sklep o začasnem zavarovanju (peti odstavek 224.č člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele).
- Vrhovno državno tožilstvo predlaga, da se v petem odstavku 224.č člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, določi tudi rok, v katerem lahko državni tožilec vložijo pritožbo, in sicer osem dni.

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da se za postopke iz 224.č člena subsidiarno uporabljajo določbe zakona o kazenskem postopku, ki urejajo začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi. ZSKZDČEU-1 ureja torej le tista vprašanja, ki odstopajo od nacionalnih postopkov zavarovanja. Ministrstvo ni želelo določiti krajšega roka za pritožbo, kot ga ima državni tožilec v nacionalnih postopkih zavarovanja, zato dolžine roka v ZSKZDČEU-1 ni posebej uredilo. Rok za pritožbo znaša torej 15 dni.

- Upoštevana je pripomba glede rabe izraza »državni tožilec« v okviru 224.e člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele.
- Vrhovno državno tožilstvo izpostavlja, da v okviru 224.e člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, manjkajo kriteriji za delitev stroškov in natančna navedba, kdo o teh stroških odloča.

Kadar organ druge države članice, ki izvršuje odločbo slovenskega organa, predlaga, da stroške nosi Republika Slovenija, po naravi stvari o sprejemu take ponudbe odloči sodnik oziroma državni tožilec, ki je odločbo poslal v priznanje in izvršitev. Ministrstvo za pravosodje je določbo predloga novele v izogib nejasnostim dopolnilo tako, da navedeno določa izrecno.

Ministrstvo za pravosodje se ne strinja, da predlog novele ne določa kriterijev, v skladu s katerimi sodnik ali državni tožilec sprejme ponudbo za delitev stroškov države članice, ki izvršuje sklep slovenskega organa o začasnem zavarovanju ali odvzemu. Šesti odstavek 224.e člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, namreč pravi: »Če organ izvršitelj predlaga delitev visokih ali izrednih stroškov, sodišče ali državni tožilec, ki je odločbo poslal v izvršitev, odloči, da se stroški krijejo iz sredstev sodišča oziroma državnega tožilstva, če zakonodaja države izvršiteljice določa vzajemno obveznost.« Navedeno pomeni, da sodnik ali državni tožilec predlog organa izvršitelja druge države članice za delitev stroškov sprejme le, če bi bili organi te države, kolikor bi enako zahtevo poslali v izvršitev Republiki Sloveniji, v skladu z lastno zakonodajo zavezani sami prevzeti stroške, ki nastanejo v Republiki Sloveniji. Tako je slovenski sodnik ali državni tožilec stroške zavarovanja ali odvzema dolžan prevzeti v celoti, če so jih tudi organi države izvršiteljice zavezani prevzeti v celoti, če pa so jih zavezani prevzeti zgolj v omejenem obsegu, pa jih tudi sodnik ali državni tožilec prevzame zgolj v takem obsegu (*argumentum a maiori ad minus*).

- Predlog za spremembo prvega odstavka 55. člena ZSKZDČEU-1 glede nadzorovane pošiljke je bil upoštevan.

Varuh človekovih pravic:

- Varuh človekovih pravic predlaga, da se vzpostavi seznam specializiranih odvetnikov po uradni dolžnosti za zastopanje v postopkih z evropskim nalogom za prijetje in predajo.

Ministrstvo za pravosodje ocenjuje, da bi za tovrstne spremembe bilo potrebno izvesti širše posvetovanje, predvsem da se ugotovi interes odvetnikov za takšno specializacijo, določi način opravljanja specializacije in uredi prehodno obdobje do zagotovitve izvajanja v praksi.

- Varuh človekovih pravic tudi izpostavlja, da osebe, zahtevane v postopku z evropskim nalogom, in njihovi zagovorniki nimajo zadosti časa za posvet ter da jim ni zagotovljen ustrezen prostor za posvetovanje. Varuh pri tem dodaja, da navedeno ne velja zgolj za privedbe na podlagi evropskega naloga za prijetje in predajo, temveč tudi za priporne naroke sicer.

Ministrstvo za pravosodje podobno kot varuh ocenjuje, da gre za problematiko, ki jo je potrebno nasloviti tako v nacionalnih postopkih kot v postopkih sodelovanja med državami članicami. Morebitne spremembe je tako potrebno uvesti z zakonom, ki ureja kazenski postopek, ki se smiselno uporablja tudi v postopkih po ZSKZDČEU-1.

- Varuh človekovih pravic predlaga, da se za ZSKZDČEU-1 pripravi aneks, v katerem bodo pravice zahtevanih oseb predstavljene na razumljiv in dostopen način.

Predlog bo preučen pri pripravi naslednje novele ZSKZDČEU-1, trenutno pa ga zaradi časovnih omejitev – predlog novele se sprejema po skrajšanem postopku – ni mogoče upoštevati.

- Varuh človekovih pravic je posebej pozitivno ocenil določbo novega drugega odstavka 11. člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, glede upoštevanja človekovih

pravic pri odločanju o zavrnitvi predaje (fakultativni razlog za zavrnitev evropskega naloga za prijete in predajo).

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga novele niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- Andreja Katič, ministrica,
- mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka,
- dr. Milan Brglez, državni sekretar,
- mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje,
- Peter Pavlin, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje,
- Matic Kumer, podsekretar v Sektorju za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (Uradni list RS, št. 48/13, 37/15, 22/18 in 94/21; v nadaljnjem besedilu: ZSKZDČEU-1) se v 2. členu v četrtem odstavku na koncu 17. točke pika nadomesti s podpičjem ter doda 18. točka, ki se glasi:

»18. Direktivo (EU) 2019/884 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o spremembi Okvirnega sklepa Sveta 2009/315/PNZ v zvezi z izmenjavo informacij o državljanih tretjih držav in evropskim informacijskim sistemom kazenskih evidenc (sistem ECRIS) ter o nadomestitvi Sklepa Sveta 2009/316/PNZ (UL L 151, str. 143), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/884/EU).«.

V šestem odstavku se na koncu 1. točke beseda »in« nadomesti s podpičjem.

2. točka se spremeni tako, da se glasi:

»2. za izvajanje Uredbe (EU) 2018/1805 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o vzajemnem priznavanju sklepov o začasnem zavarovanju in sklepov o odvzemu (UL L 303, 28. 11. 2018, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/1805/EU) urejajo razlogi za zavrnitev priznanja in izvršitve ter postopek odločanja v zvezi s sklepi o začasnem zavarovanju in odvzemu premoženja, ki so v priznanje in izvršitev posredovani Republiki Sloveniji, v zvezi s sklepi, ki jih v priznanje in izvršitev pošljejo organi Republike Slovenije, pa se urejajo pristojnost za pošiljanje zahtevkov, odločanje o razpolaganju z odvzetim premoženjem in delitev stroškov;«.

Za 2. točko se dodata 3. in 4. točka, ki se glasita:

»3. za izvajanje Uredbe (EU) 2019/816 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o vzpostavitvi centraliziranega sistema za določitev držav članic, ki imajo informacije o obsodbah državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva (sistem ECRIS-TCN) z namenom dopolnitve evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc ter o spremembi Uredbe (EU) 2018/1726 (UL L 135, 22. 5. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/816/EU) urejajo naloge organa, pristojnega za obdelavo podatkov v sistemu ECRIS-TCN, namen uporabe podatkov iz sistema ECRIS-TCN ter odvzem in izmenjava prstnih odtisov;

4. za izvajanje Uredbe 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 (UL L 135, 22. 5. 2019, str. 85), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/818/EU) ureja pristojni organ in postopek preverjanja različnih identitet.«.

2. člen

V 10. členu se v 2. točki črta besedilo »ali tretji državi«.

3., 5., 6. in 7. točka se črtajo.

Dosedanja 4. in 8. točka postaneta 3. in 4. točka.

V 9. točki, ki postane 5. točka, se podpičje nadomesti s piko.

10. točka se črta.

3. člen

V besedilu 11. člena, ki se označi kot prvi odstavek, se v 1. točki črtata vejica za besedo »nalog« in besedilo »če bi se kazenski postopek očitno lažje izvedel v Republiki Sloveniji«;

3. točka se spremeni tako, da se glasi:

»3. če je nalog odrejen zoper osebo, ki se nahaja v Republiki Sloveniji ali je njen državljan ali prebivalec, in če domače sodišče v skladu s 150. členom tega zakona odloči, da se kazen ali ukrep sodišča države odreditve izvrši v Republiki Sloveniji«.

Na koncu 5. točke se pika nadomesti z dvopičjem.

Dodajo se 6., 7., 8., 9. in 10. točka, ki se glasijo:

»6. če je odrejen nalog za kaznivo dejanje, zaradi katerega je bila zahtevana oseba že pravnomočno oproščena ali obsojena v tretji državi, pod pogojem, da je v primeru izrečene kazni kazen že prestala ali jo prestaja ali se po zakonodaji države, ki je kazen izrekla, kazen ne more več izvršiti;

7. če je odrejen nalog za kaznivo dejanje, zaradi katerega je bil v Republiki Sloveniji zoper zahtevano osebo pravnomočno ustavljen kazenski postopek ali je bila obtožba pravnomočno zavrnjena ali kadar je pristojna državna tožilka ali pristojni državni tožilec (v nadaljnjem besedilu: državni tožilec) zavrgel kazensko ovadbo, ker je osumljenka ali osumljenec (v nadaljnjem besedilu: osumljenec) izpolnil sporazum v postopku poravnavanja ali ker je osumljenec po navodilih državnega tožilca izpolnil naloge za zmanjšanje ali odpravo škodljivih posledic kaznivega dejanja v skladu z določili zakona, ki ureja kazenski postopek;

8. če je odrejen nalog za kaznivo dejanje, za katerega bi v Republiki Sloveniji kazenski pregon ali izvršitev kazni zastarala, če bi bilo domače sodišče pristojno za pregon ali za izvršitev kazni;

9. če je odrejen nalog za kaznivo dejanje, ki ni kaznivo po domačem kazenskem zakonu, pa ni moč uporabiti izjeme iz drugega odstavka 9. člena tega zakona. Če je odrejen nalog zaradi kaznivih dejanj, povezanih z davki, dajatvami, carino in deviznim poslovanjem, se predaje ne sme zavrniti iz razloga, da se ureditev navedenih področij v državi odreditve razlikuje od domače ureditve, vključno z vrsto in višino davkov in dajatev;

10. če je odrejen nalog zaradi izvršitve kazni zapora ali drugega ukrepa kazenskega sodišča, ki se izvršuje z odvzemom prostosti in zahtevana oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, na podlagi katerega je bila izdana odločba, razen če so izpolnjeni pogoji za izvršitev naloga, izdanega na podlagi sojenja v nenavzočnosti.«.

Doda se drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Pri odločanju o zavrnitvi predaje v primerih iz prejšnjega odstavka sodišče upošteva okoliščine, ki jih šteje kot relevantne, kar lahko glede na dejstva posamezne zadeve vključuje tudi varstvo človekovih pravic ali spoštovanje temeljnih načel kazenskega prava.«.

4. člen

Za besedilom 41. člena, ki se označi kot prvi odstavek, se doda drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Ne glede na prejšnji odstavek je nalog dopustno izdati le, če je javni interes, da se izvede kazenski postopek ali da se izvrši kazenska sankcija, sorazmeren s posegom v pravice posameznika, ki ga utegneta povzročiti prijetje in predaja, ki ju izvrši druga država članica.«.

5. člen

V 55. členu se v prvem odstavku črta besedilo »katerih promet je omejen ali prepovedan« ter vejici pred in za navedenim besedilom.

6. člen

V 77.b členu se osmi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(8) Poleg razlogov za zavrnitev iz 62. člena tega zakona se začasna predaja lahko zavrne tudi, če priprta oseba s predajo ne soglaša, pri čemer sodišče upošteva predvsem:

- dolžnost udeležbe priprte osebe pri preiskovalnemu dejanju,
- nevarnost podaljšanja trajanja pripora,
- možnost izvedbe drugih preiskovalnih dejanj, ki manj posegajo v pravice priprte osebe,
- fizično in duševno stanje priprte osebe in njeno varnost,
- obstoj okoliščin iz 10. in 11. člena tega zakona.«.

7. člen

Za 77.b členom se dodata a77.b in b77.b člen, ki se glasita:

»Začasna premestitev priprtih oseb v državo izvršiteljico zaradi izvršitve preiskovalnega ukrepa

a77.b

(1) Kadar druga država članica na podlagi evropskega preiskovalnega naloga domačega sodišča izvršuje preiskovalno dejanje, domače sodišče izda poseben evropski preiskovalni nalog o začasni premestitvi v Republiki Sloveniji priprte osebe v državo izvršitve, če ima oseba, na katero se nalog o začasni premestitvi nanaša, pravico ali dolžnost sodelovati pri preiskovalnemu dejanju.

(2) Nalog o začasni premestitvi se zoper osumljenca ali obdolženca v kazenskem postopku, v okviru katerega se izvaja preiskovalno dejanje v drugi državi članici, odredi le, če osumljenec ali obdolženec zahteva sodelovanje pri izvedbi preiskovalnega dejanja. Če se nalog o začasni premestitvi izdaja zoper drugo priprto osebo, njena privolitev ni potrebna.

(3) Sodišče ne izda naloga o začasni premestitvi, če bi lahko samo izvedlo preiskovalno dejanje ali če obstaja verjetnost, da priprti osebi v drugi državi ne bodo zagotovljene enake pravice kot v Republiki Sloveniji. Začasna premestitev traja največ 14 dni.

(4) Preiskovalni nalog o začasni premestitvi se vroči osebi, na katero se nanaša. Zoper odločitev je mogoče v osemindesetih urah od vročitve vložiti pritožbo, ki zadrži izvršitev. O pritožbi odloči višje sodišče v osemindesetih urah.

(5) Za preiskovalni nalog o začasni premestitvi, izdan v skladu s tem členom, se smiselno uporabljajo drugi, tretji, peti in osmi odstavek 77.a člena tega zakona ter šesti in deveti odstavek prejšnjega člena.

Začasna premestitev priprtih oseb v Republiko Slovenijo kot državo izvršiteljico zaradi izvršitve preiskovalnega ukrepa

b77.b člen

(1) Domače sodišče, ki na podlagi evropskega preiskovalnega naloga druge države članice izvršuje preiskovalno dejanje, izvrši evropski preiskovalni nalog za začasno premestitev v državi odreditve priprte osebe v Republiko Slovenijo, da se zagotovi navzočnost te osebe pri izvedbi preiskovalnega dejanja.

(2) Sklep, s katerim domače sodišče odloči o izvršitvi naloga o začasni premestitvi, se vroči osebi, na katero se nanaša, najkasneje šest ur po tem, ko je predana organom Republike Slovenije. Zoper odločitev o priznanju naloga o začasni premestitvi je mogoče v osemindesetih urah od vročitve vložiti pritožbo, ki ne zadrži izvršitve. O pritožbi odloči višje sodišče pristojno za območje, na katerem se izvršuje pripor, v osemindesetih urah. Če pritožbi ugotovi, se osebo nemudoma vrne državi odreditve, razen če slednja soglaša z izpustitvijo.

(3) Stroške predaje nosi država odreditve.

(4) Za izvrševanje preiskovalnega naloga v skladu s tem členom se smiselno uporabljajo drugi, tretji, četrti, peti, šesti in sedmi odstavek 77.a člena ter tretji odstavek 77.b člena tega zakona.«.

8. člen

V 77.č členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Poleg razlogov za zavrnitev priznanja in izvršitve iz 62. člena tega zakona se evropski preiskovalni nalog iz prejšnjega odstavka zavrne tudi, če osumljenec ali obdolženec ne privoli v zaslišanje, pri tem pa sodišče upošteva predvsem, ali je osumljenec ali obdolženec dolžan sodelovati pri preiskovalnem dejanju oziroma pričati.«.

9. člen

V 150. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Če domače sodišče prejme nalog zoper osebo, ki se nahaja v Republiki Sloveniji ali je njen državljan ali prebivalec, in ugotovi, da so izpolnjeni vsi drugi pogoji za predajo zahtevane osebe po II. delu tega zakona, zahtevana oseba pa soglaša s prestajanjem kazni ali ukrepa v Republiki Sloveniji, se soglasje obravnava kot vloga za prenos izvršitve kazni zapora ali varnostnega ali drugega ukrepa, povezanega z odvzgom prostosti.«.

10. člen

V 178. členu se v prvem odstavku za besedilo »odpustu z varstvenim nadzorstvom« doda besedilo »ali če se osebi izvrševanje kazni zapora omogoči z delom v splošno korist«.

11. člen

224.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»(1) To poglavje za izvajanje Uredbe 2018/1805/EU, ki se uporablja neposredno, ureja razloge za zavrnitev priznanja in izvršitve ter postopek odločanja v zvezi s sklepi o začasnem zavarovanju in odvzemu premoženja, ki so v priznanje in izvršitev posredovani Republiki Sloveniji, v zvezi s sklepi, ki jih v priznanje in izvršitev pošljejo organi Republike Slovenije, pa ureja pristojnost za pošiljanje zahtevkov, odločanje o razpolaganju z odvzetim premoženjem in delitev stroškov.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem poglavju, imajo pomen, kot ga določa 2. člen uredbe.«.

12. člen

V 224.b členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Sklep o začasnem zavarovanju ali sklep o odvzemu premoženja, ki ga v priznanje in izvršitev Republiki Sloveniji posreduje druga država izdajateljica, se ne prizna in izvrši iz razlogov, ki jih določa Uredba 2018/1805/EU, in če:

- se postopek, v katerem je bil sklep izdan, vodi zaradi ravnanja, ki ni kaznivo dejanje po zakonu Republike Slovenije, razen če gre za ravnanje, glede katerega pogoj dvojne kaznivosti v skladu z uredbo ni dopusten;

- potrdilu o začasnem zavarovanju ali odvzemu ni priložen sklep o začasnem zavarovanju ali odvzemu v izvorniku ali njegov overjen prepis.«.

13. člen

224.č člen se spremeni tako, da se glasi:

»Postopek priznanja in izvršitve sklepov o začasnem zavarovanju

224.č člen

(1) Preiskovalni sodnik o prejemu potrdila organa izdajatelja druge države izdajateljice, s katerim zahteva priznanje in izvršitev sklepa o začasnem zavarovanju, obvesti državnega tožilca, ki sme v treh dneh, v nujnih primerih, ko se zahteva takojšnja izvršitev, pa v štiriindvajsetih urah, predlagati odlog izvršitve. Sklep se sme izvršiti pred iztekom tega roka, če državni tožilec izjavi, da zadržanja ne predlaga.

(2) Preiskovalni sodnik v sklepu, s katerim prizna sklep o začasnem zavarovanju, opredeli priznan sklep in organ, ki ga je izdal, določi osebo, zoper katero se odreja zavarovanje, premoženje, ki je predmet zavarovanja, način zavarovanja, ki lahko vključuje tudi zaseg, ter navede, da se zavarovanje odreja za nedoločen čas. Pod pogoji, določenimi v zakonu o kazenskem postopku, lahko zaradi zasega predmetov odredi tudi hišno preiskavo. Obrazložitev sklepa vsebuje razloge za priznanje sklepa ter o določitvi predmeta in načina zavarovanja, pa tudi kratek povzetek razlogov za izdajo sklepa v državi izdajateljici, kot jih je sporočil organ izdajatelj.

(3) Če zavarovanja ni mogoče deloma ali v celoti izvršiti, organ izdajatelj pa podrejeno zahteva zavarovanje na nadomestnem premoženju enake vrednosti, preiskovalni sodnik opravi poizvedbe o obstoju takega premoženja v ustreznih evidencah, registrih in javnih knjigah ali podatke zahteva od bank ali drugih institucij, ki zagotavljajo storitev hrambe ali upravljanja premoženja. Če je nadomestno premoženje najdeno, preiskovalni sodnik izda nov sklep o priznanju, prejšnjega pa razveljavi.

(4) Sklep, s katerim je bil sklep o začasnem zavarovanju priznan, se hkrati z njegovo izvršitvijo ali po izvršitvi, vendar brez nepotrebnega odlašanja, vroči osebi, zoper katero je bilo začasno zavarovanje odrejeno, skupaj s poukom o ugovoru. Če organ izdajatelj zahteva odlog obveščanja, se sklep vroči po umiku zahteve.

(5) Sklep, s katerim preiskovalni sodnik odloči o priznanju sklepa o začasnem zavarovanju, in sklep, s katerim odloči o ugovoru, se vroči državnemu tožilcu, ki zoper sklep lahko vloži pritožbo.

(6) Če organ izdajatelj zahteva, da se začasno zavarovano premoženje vrne oškodovancu, preiskovalni sodnik o tem odloči po pravnomočnosti sklepa o priznanju sklepa o začasnem zavarovanju. Oseba, zoper katero je zavarovanje odrejeno, se lahko zoper odločitev o povrnitvi premoženja oškodovancu pritoži.

(7) Če je verjetno, da bodo zaradi začasnega zavarovanja nastali visoki ali izredni stroški, ali če takšni stroški nastanejo, preiskovalni sodnik na to opozori organ izdajatelj in mu predlaga, da stroške nosi država izdajateljica.

(8) Za vprašanja, ki z Uredbo 2018/1805/EU ali s tem zakonom niso urejena, se uporabljajo določbe zakona o kazenskem postopku, ki urejajo začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi.«.

14. člen

224.d člen se spremeni tako, da se glasi:

»Postopek priznanja in izvršitve sklepov o odvzemu

224.d člen

(1) Preiskovalni sodnik o prejemu potrdila organa izdajatelja druge države izdajateljice, s katerim zahteva priznanje in izvršitev sklepa o odvzemu, obvesti državnega tožilca, ki sme v treh dneh predlagati odlog priznanja ali izvršitve. Preiskovalni sodnik postopek nadaljuje pred iztekom tega roka, če državni tožilec izjavi, da zadržanja ne predlaga.

(2) Če organ izdajatelj zahteva tudi priznanje in izvršitev sklepa o začasnem zavarovanju, se postopek odločanja o priznanju sklepa o odvzemu nadaljuje, ko je začasno zavarovanje izvršeno. Če je potreben odlog priznanja ali izvršitve sklepa o odvzemu zaradi kazenskega postopka, ki poteka v Republiki Sloveniji, se postopek nadaljuje, ko okoliščine, ki narekujejo odlog, prenehajo.

(3) Pred odločitvijo o priznanju sklepa o odvzemu se lastniku ali upravičencu do premoženja omogoči, da se o odvzemu izjavi.

(4) Preiskovalni sodnik v sklepu, s katerim prizna sklep o odvzemu, opredeli priznan sklep in organ, ki ga je izdal, določi osebo, zoper katero se odreja odvzem, ter premoženje, ki se odvzame. Obrazložitev sklepa vsebuje razloge za priznanje sklepa in o določitvi predmeta odvzema, pa tudi kratek povzetek razlogov za izdajo sklepa v državi izdajateljici, kot jih je sporočil organ izdajatelj.

(5) Sklep, s katerim je sklep o odvzemu priznan, se skupaj s poukom o pritožbi vroči osebi, zoper katero je izdan.

(6) Sklep iz prejšnjega odstavka, pa tudi sklep, s katerim je zahteva za priznanje in izvršitev zavrnjena, se vroči državnemu tožilcu, ki lahko vloži pritožbo.

(7) Ne glede na organ, ki izvršuje sklep o odvzemu, preiskovalni sodnik odredi izročitev premoženja oškodovancu, izplačilo odškodnine iz odvetnega premoženja, zadržanje prodaje

odvzetega premoženja, prodajo ali izročitev odvzetega premoženja, ustavitev postopka ter nakazilo državi izdajateljici in proračunu Republike Slovenije.

(8) Če se odvzeto nedenarno premoženje ne vrne oškodovancu, se proda. Preiskovalni sodnik pa lahko s soglasjem organa izdajatelja ali na njegov predlog to premoženje prepusti državi izdajateljici, če tako določa mednarodna pogodba, če je bilo pred storitvijo kaznivega dejanja v lasti države izdajateljice ali če premoženja iz razlogov javne varnosti, javne morale ali zaradi majhne vrednosti ni mogoče prodati. Če odvzetega nedenarnega premoženja ni mogoče prodati, organ izdajatelj pa ne privoli v njegov prenos na državo izdajateljico, se uniči ali brezplačno prepusti muzeju ali kakšnemu drugemu zavodu.

(9) Če je verjetno, da bodo zaradi odvzema in hrambe premoženja nastali visoki ali izredni stroški, ali če taki stroški nastanejo, preiskovalni sodnik na to opozori organ izdajatelj in mu predlaga, da stroške nosi država izdajateljica.

(10) Organ, ki izvršuje sklep o odvzemu, preiskovalnega sodnika sproti obvešča o poteku izvrševanja.

(11) Če odvzema ni mogoče deloma ali v celoti izvršiti, organ izdajatelj pa podrejeno zahteva odvzem nadomestnega premoženja enake vrednosti, preiskovalni sodnik opravi poizvedbe o obstoju takega premoženja v ustreznih evidencah, registrih in javnih knjigah ali podatke zahteva od bank ali drugih institucij, ki zagotavljajo storitev hrambe ali upravljanja premoženja. Če je nadomestno premoženje najdeno, preiskovalni sodnik izda nov sklep o priznanju s smiselno uporabo določb tega člena, prejšnji sklep pa deloma ali v celoti razveljavi.«.

15. člen

Za 224.d členom se dodata 224.e in 224.f člen, ki se glasita:

»Priznanje in izvršitev v drugi državi članici

224.e člen

(1) Sodišče ali državni tožilec, ki odvzame predmete, ki se po kazenskem zakonu smejo ali morajo vzeti, ali premoženjsko koristi, ki je bila dosežena s kaznivim dejanjem ali zaradi njega, odločitev pošlje v priznanje in izvršitev drugi državi članici, če je verjetno, da je sicer ne bo mogoče izvršiti.

(2) Ob smiselni uporabi določb zakona o kazenskem postopku o začasnem zavarovanju odvzema premoženjske koristi sodišče odloči, da se odvzem iz prejšnjega odstavka zavaruje v drugi državi članici, če obstoji nevarnost, da odvzema sicer ne bo mogoče izvršiti. Ob tem ji sklep pošlje v priznanje in izvršitev. V sklepu sodišče določi osebo, zoper katero se sklep izdaja, in predmet zavarovanja ter navede, ali se zavarovanje lahko odredi na nadomestnem premoženju enake vrednosti.

(3) V primeru nevarnosti, da odvzema ne bo mogoče izvršiti, se lahko v priznanje in izvršitev pošlje tudi druga odločba o začasnem zavarovanju odvzema predmetov ali premoženjske koristi, ki jo je mogoče izvršiti v drugi državi članici.

(4) Sodišče na predlog oškodovanca, ki je na podlagi pravnomočne sodbe upravičen do odškodnine ali vrnitve stvari zaradi kaznivega dejanja, od organa izvršitelja zahteva, da odvzeto premoženje ali znesek od njegove prodaje v celoti ali deloma izroči oškodovancu. Če postopek za vrnitev stvari še poteka, sodišče od organa izvršitelja na predlog oškodovanca zahteva, da odloži prodajo odvzetega premoženja. Oškodovanec lahko poda predlog, če so podani pogoji za

poplačilo premoženjskega zahtevka iz odvzete premoženjske koristi v skladu s kazenskim zakonom.

(5) Če premoženje, zavarovano v drugi državi članici, predstavlja stvari, ki nedvomno pripadajo oškodovancu, sodišče na predlog oškodovanca od organa izvršitelja zahteva, da jih vrne oškodovancu še pred izvršitvijo odvzema.

(6) Če organ izvršitelj predlaga delitev visokih ali izrednih stroškov, sodišče ali državni tožilec, ki je odločbo poslal v izvršitev, odloči, da se stroški krijejo iz sredstev sodišča oziroma državnega tožilstva, če zakonodaja države izvršiteljice določa vzajemno obveznost.

(7) Če organ izvršitelj ali drug organ države izvršiteljice predlaga dogovor, da se odvzeto premoženje prenese na Republiko Slovenijo, državni tožilec ali sodišče premoženje prevzame, če s tem ne bi nastali nesorazmerni stroški. S prevzetim premoženjem ravna kot s premoženjem, odvzetim v kazenskem postopku, ki teče v Republiki Sloveniji.

(8) Če organ izvršitelj ali drug organ države izvršiteljice predlaga dogovor, da se odvzeto nedenarno premoženje prepusti državi izvršiteljici za zadeve javnega interesa ali socialne namene, državni tožilec ali sodišče odvzeto premoženje prepusti državi izvršiteljici, če tako določa mednarodna pogodba ali če bi bilo v domačem postopku uničeno ali brezplačno odsvojeno.

Povrnitev odškodnine

224.f člen

Dogovor o povrnitvi odškodnine iz prvega odstavka 34. člena Uredbe 2018/1805/EU sklene državno odvetništvo ob smiselni uporabi pravil o odškodninski odgovornosti države.«.

16. člen

Za naslovom V. dela se doda naslov 25. poglavja »Izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc med državami članicami«.

17. člen

V 225. členu se besedilo »evidenc podatkov o pravnomočnih kazenskih obsodbah in posledicah teh obsodb (v nadaljnjem besedilu: kazenska evidenca)« nadomesti z besedilom »kazenskih evidenc«.

18. člen

226. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Pomen izrazov

226. člen

Izrazi, uporabljeni v V. delu, imajo naslednji pomen:

1. »centralni organ« je organ države članice, ki je pristojen za izmenjavo podatkov iz kazenskih evidenc;
2. »centralni organ Republike Slovenije« je ministrstvo, pristojno za pravosodje, ki upravlja kazensko evidenco;
3. »država članica« je država Evropske unije ter Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske;
4. »državljan tretje države« je oseba, ki ni državljan države članice, oseba, ki ima poleg državljanstva države članice tudi državljanstvo tretje države, oseba brez državljanstva in oseba, katere državljanstvo centralnemu organu ni znano;
5. »ECRIS« je sistem informacijskih povezav, ki uporablja informacijsko tehnologijo za izmenjavo podatkov in informacij iz kazenskih evidenc med centralnimi organi;
6. »ECRIS-TCN« je sistem za določitev držav članic, ki so izrekle obsodbo državljanu tretje države, vzpostavljen na podlagi Uredbe 2019/816/EU;
7. »kazenska evidenca« je evidenca države članice o pravnomočnih kazenskih obsodbah in posledicah teh obsodb, vključno s kazensko evidenco Republike Slovenije;
8. »kazenska evidenca Republike Slovenije je kazenska evidenca in evidenca vzgojnih ukrepov v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij;
9. »okvir za zagotavljanje interoperabilnosti« je sistem pretežno avtomatiziranih povezav med informacijskimi sistemi Evropske unije, kot jih določa Uredba 2019/818/EU.«.

19. člen

V 227. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Centralni organ Republike Slovenije centralnemu organu druge države članice posreduje naslednje podatke o pravnomočni kazenski obsodbi njenega državljana, ko je obsodba vpisana v kazensko evidenco :

- osebno ime, EMŠO, podatek o vrsti in številki osebnega dokumenta, datum, kraj in državo rojstva, spol, državljanstva, prejšnja osebna imena, osebna imena staršev in naslov stalnega ali začasnega prebivališča;
- datum izreka in opravilno številko obsodbe, naziv sodišča, ki je obsodbo izreklo, ter datum pravnomočnosti;
- čas izvršitve kaznivega dejanja;
- zakonsko podlago in označbo kaznivega dejanja ter
- vrsto in višino izrečene kazenske sankcije.«.

Doda se drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če podatek iz prejšnjega odstavka ni vpisan v kazensko evidenco Republike Slovenije, se kljub temu posreduje centralnemu organu druge države članice, če je vpisan v drugo evidenco, ki je povezana s kazensko evidenco Republike Slovenije. Spol obsojenega posameznika se lahko opredeli na podlagi EMŠO.«.

Dosedanji drugi, tretji in četrti odstavek postanejo tretji, četrti in peti odstavek.

20. člen

Doda se 227.a člen, ki se glasi:

»Obdelava podatkov v kazenski evidenci na podlagi obsodbe v drugi državi članici

227.a člen

- (1) Centralni organ Republike Slovenije v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, v kazensko evidenco Republike Slovenije vpiše podatke o kazenski obsodbi državljanca Republike Slovenije, ki jih posreduje centralni organ druge države članice, ki je izrekla obsodbo.
- (2) Če centralni organ druge države članice pri posredovanju podatkov poda prepoved posredovanja podatkov drugim državam, razen če so potrebni za izvedbo kazenskega postopka, se vpiše tudi ta omejitev.
- (3) Podatki iz prvega odstavka tega člena se v kazenski evidenci Republike Slovenije spremenijo ali brišejo, ko spremembo ali izbris podatkov v svoji kazenski evidenci sporoči centralni organ države članice, ki je izrekla obsodbo. Centralni organ Republike Slovenije sme kadarkoli preveriti, ali so podatki še vpisani v kazensko evidenco države članice, ki je podatke posredovala.
- (4) Ne glede na določbe zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, je podatke o obsodbi, glede katere je podana prepoved iz drugega odstavka tega člena, tujim organom in drugim tujim subjektom dopustno dati le, če so potrebni za izvedbo kazenskega postopka.
- (5) Ne glede na določbe zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, je podatke o obsodbi, ki jo je izrekla druga država članica, slovenskim in tujim organom in drugim subjektom dopustno dati za druge namene kot za izvedbo kazenskega postopka le, če je obsodba izrečena za ravnanje, ki po pravu Republike Slovenije predstavlja kaznivo dejanje, ali če se obsodba glasi na kazen zapora nad šest mesecev, vključno s pogojno obsodbo. Ravnanja, ki po pravu Republike Slovenije ne predstavljajo kaznivih dejanj, se z uporabo standardiziranih oznak iz drugega odstavka 235. člena tega zakona opredelijo v pravilniku, ki ureja kazenske evidence.
- (6) Ne glede na določbe zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, je podatke o obsodbi, ki jo je izrekla druga država članica, slovenskim in tujim organom in drugim subjektom dopustno dati za druge namene kot za izvedbo kazenskega postopka le, če obsodba na podlagi določb kazenskega zakona o zakonski in sodni rehabilitaciji še ne bi bila izbrisana.
- (7) Obsodbe, glede katerih velja omejitev dajanja podatkov v skladu s petim in šestim odstavkom tega člena, ne vplivajo na nastop pogojev za izbris obsodb, ki so jih izrekla sodišča Republike Slovenije in tretjih držav, iz kazenske evidence Republike Slovenije.«.

21. člen

228. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Posredovanje podatkov drugim državam članicam na zaprosilo

228. člen

- (1) Centralni organ Republike Slovenije na zaprosilo centralnega organa druge države članice posreduje podatke o obsodbah posameznika iz kazenske evidence Republike Slovenije, če so podatki potrebni za izvedbo kazenskega postopka.
- (2) Če so podatki potrebni za drug namen, se ob upoštevanju omejitev iz četrtega, petega in šestega odstavka prejšnjega člena podatki posredujejo pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij. Če se na podatke nanaša prepoved posredovanja podatkov drugim državam, se centralni organ države članice prosilke obvesti o obstoju prepovedi in državi članici, ki jo je podala.

(3) Če je zaprosilo podano na podlagi zahteve posameznika za pridobitev lastnih podatkov, centralni organ Republike Slovenije odgovori v skladu s prejšnjim odstavkom, če je zahtevo pri centralnemu organu druge države članice vložil državlján ali nekdanji državlján Republike Slovenije ali državlján tretje države.

(4) Centralni organ Republike Slovenije v odgovoru na zaprosilo posreduje podatke, navedene v prvem odstavku 227. člena, če so vpisani v kazensko evidenco Republike Slovenije, v evidenco, ki je povezana s kazensko evidenco Republike Slovenije ali v evidenco iz prvega odstavka 232. člena tega zakona. Spol obsojenega posameznika se lahko opredeli na podlagi EMŠO.

(5) Centralni organ druge države članice zaprosilo poda na obrazcu iz Priloge 13, ki je sestavni del tega zakona. Centralni organ Republike Slovenije na zaprosilo odgovori v desetih delovnih dneh na obrazcu iz Priloge 14, ki je sestavni del tega zakona. Če se zaprosilo vloži na podlagi zahteve posameznika za pridobitev lastnih podatkov, se podatki posredujejo v dvajsetih delovnih dneh. Če centralni organ Republike Slovenije potrebuje dodatne podatke za identifikacijo posameznika, se nemudoma posvetuje z organom, ki je zaprosilo poslal, odgovor pa pošlje v desetih delovnih dneh po prejemu dopolnjenih podatkov.«.

22. člen

229. člen se črta.

23. člen

230. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Zaprosilo za posredovanje podatkov iz kazenske evidence druge države članice

230. člen

(1) Na podlagi zahteve za pridobitev podatkov iz kazenske evidence druge države članice, ki jo poda državni organ Republike Slovenije ali drug subjekt v Republiki Sloveniji, ki je na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, upravičen pridobiti podatke iz kazenske evidence Republike Slovenije, centralni organ Republike Slovenije ob upoštevanju pogojev iz drugega odstavka 235.c člena tega zakona pošlje centralnemu organu druge države članice zaprosilo za pridobitev podatkov o obsodbah posameznika, vpisanih v kazensko evidenco zaprosene države članice.

(2) Centralni organ Republike Slovenije pošlje zaprosilo iz prejšnjega odstavka tudi na podlagi zahteve posameznika za pridobitev lastnih podatkov iz kazenske evidence druge države članice.

(3) Zahtevo je mogoče podati za pridobitev podatkov iz kazenske evidence države članice, katere državlján je ali je bil posameznik, na katerega se zahteva nanaša. Podatke o državljanu tretje države je mogoče pridobiti iz kazenskih evidenc vseh držav članic, vendar centralni organ Republike Slovenije zaprosilo pošlje zgolj centralnim organom držav članic, za katere z vpogledom v sistem ECRIS-TCN ugotovi, da v svoji kazenski evidenci vodijo podatke o posamezniku, na katerega se zahteva nanaša.

(4) Če obstoji verjetnost, da s podatki o obsodbah razpolaga tudi druga država članica, se lahko podatki, potrebni za izvedbo kazenskega postopka, zahtevajo tudi od centralnega organa te države.

(5) Centralni organ Republike Slovenije prejete podatke o obsodbah oziroma odgovor zaprosene države članice posreduje vlagatelju zahteve ali pa ga obvesti, da druga država članica na zaprosilo ni odgovorila v desetih delovnih dneh oziroma, kadar se zahteva nanaša na pridobitev lastnih podatkov, v dvajsetih delovnih dneh. Če se zahteva nanaša na podatke o državljanu tretje države, se vlagatelja zahteve obvesti tudi, katerim državam članicam je bilo zaprosilo poslano.

(6) Zaprosilo se pošlje v obliki obrazca iz Priloge 13, ki je sestavni del tega zakona, in je prevedeno v uradni jezik zaprosene države članice ali, če to dopušča pravo zaprosene države članice, v angleški jezik.«.

24. člen

V 231. členu se na koncu prvega odstavka doda besedilo: »Centralni organi si zaprosila, odgovore na zaprosila in druge informacije izmenjujejo z uporabo sistema ECRIS, če ta način izmenjave ni dostopen, pa v skladu z naslednjim odstavkom.

Doda se tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Centralnim organom drugih držav članic ni dopustno omogočiti neposrednega dostopa do podatkov iz kazenske evidence Republike Slovenije.«.

25. člen

V 232. členu se za osmim odstavkom doda deveti odstavek, ki se glasi:

»(9) Centralni organ Republike Slovenije sme s privolitvijo posameznika obdelovati njegove prstne odtise in podobo obraza, vključno z izmenjavo teh podatkov s centralnim organom druge države članice, da preveri, ali se obsodbe ali drugi podatki, ki jih je sporočila druga država članica ali so vpisani v sistem ECRIS-TCN, nanašajo na tega posameznika. Biometrične podatke centralni organ Republike Slovenije izbriše takoj, ko ugotovi, ali se podatki, ki jih je sporočila druga država članica, nanašajo na pravilno osebo, vendar najkasneje v šestih mesecih od pridobitve biometričnih podatkov.«.

26. člen

234. člen se črta.

27. člen

235. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Standardizirane oznake

235. člen

(1) Centralni organ Republike Slovenije pri pošiljanju podatkov iz 227. in 228. člena tega zakona za vsako kaznivo dejanje, kazensko sankcijo ali drug ukrep določi ustrezno oznako. Če so podatki na razpolago, se določijo oznake tudi o načinu storitve kaznivega dejanja, udeležbi pri storitvi kaznivega dejanja, izključitvi ali delni izključitvi krivde in povratništvu obsojenca.

(2) Oznake iz prejšnjega odstavka predpiše Evropska komisija. «.

28. člen

Za 235. členom se doda naslov 26. poglavja »ECRIS-TCN« in 235.a, 235.b, 235.c, 235.č in 235.d člen, ki se glasijo:

»Uporaba določb tega poglavja

235.a člen

»(1) To poglavje za namen sodelovanja v sistemu ECRIS-TCN ureja pristojnosti centralnega organa Republike Slovenije, pobudnike za izvajanje poizvedb, namen uporabe pridobljenih podatkov, vnos podatkov ter pridobivanje prstnih odtisov obsojenih državljanov tretjih držav.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem poglavju, imajo pomen, kot ga določa 4. člen Uredbe 2019/816/EU.

Pristojnost centralnega organa Republike Slovenije v okviru ECRIS-TCN

235.b člen

(1) Centralni organ Republike Slovenije v sistemu ECRIS-TCN opravlja vnose podatkov o identiteti v Republiki Sloveniji obsojenih državljanov tretjih držav, vključno s prstnimi odtisi, opravlja poizvedbe o obsodbah teh oseb v drugih državah članicah in izvaja druge naloge, ki jih centralnim organom nalaga Uredba 2019/816/EU.

(2) Prav tako opravlja naslednje naloge, kadar je za njihovo izvajanje v skladu z Uredbo 2019/816/EU pristojna Republika Slovenija:

- zagotavlja pravilno in varno obdelavo podatkov, izvaja ukrepe v zvezi s pravico do dostopa, popravka, izbrisa in omejitve obdelave podatkov, opozarja druge države članice na netočnost podatkov, preverja točnost podatkov na podlagi opozorila druge države članice in zagotavlja javno dostopne informacije glede obdelave podatkov;
- zagotavlja ustrezno programsko opremo in organizacijske pogoje za dostop do sistema ECRIS-TCN in
- Evropski komisiji posreduje statistične, kontaktne in druge podatke.

(3) Centralni organ Republike Slovenije odloča o zahtevkih za posredovanje podatkov iz sistema ECRIS-TCN tretjim državam in mednarodnim organizacijam, ki jih v skladu s tretjim odstavkom 17. člena Uredbe 2019/816/EU Republiki Sloveniji posreduje Eurojust. Zahtevku ugotovi, če je razvidno, da je tretja država ali mednarodna organizacija upravičena pridobiti podatke iz kazenske evidence Republike Slovenije o obsodbah posameznika, na katerega se zahtevek nanaša.

Poizvedbe in namen uporabe podatkov

235.c člen

(1) Centralni organ Republike Slovenije opravi poizvedbo v sistemu ECRIS-TCN, ko v skladu z 230. členom tega zakona prejme zahtevo za posredovanje podatkov o obsodbah državljana tretje države iz kazenskih evidenc drugih držav članic, ali na podlagi posebne zahteve organa Republike Slovenije, ki podatke potrebuje za izvedbo kazenskega postopka.

(2) Če so podatki potrebni za izvedbo kazenskega postopka, se poizvedba lahko opravi z uporabo prstnih odtisov, ki jih obdeluje vlagatelj zahteve.

(3) Podatki, pridobljeni s poizvedbo, se smejo uporabiti za izvedbo kazenskega postopka, varnostno preverjanje, izdajo dovoljenj, preverjanje v zvezi z javnimi naročili, preverjanje za namene zaposlitve, preverjanje za prostovoljne dejavnosti, ki vključujejo stike z otroki ali ranljivimi osebami, pridobitev državljanstva, pridobitev pravice prebivanja ali vstopa v državo, v postopkih za pridobitev mednarodne zaščite ter za pridobitev lastnih osebnih podatkov.

Vnos podatkov o identiteti

235.č člen

(1) Ko centralni organ Republike Slovenije v kazensko evidenco Republike Slovenije vpiše obsodbo v Republiki Sloveniji obsojenega državljana tretje države, v sistem ECRIS-TCN vnese podatke o identiteti obsojenega posameznika v skladu z Uredbo 2019/816/EU, razen podobe obraza. (2) Če podatki iz podtočke (i) in (iii) točke (a) prvega odstavka 5. člena Uredbe 2019/816/EU v kazensko evidenco Republike Slovenije niso vpisani, jih Centralni organ Republike Slovenije pridobi v skladu z drugim odstavkom 227. člena tega zakona.

Prstni odtisi

235.d člen

(1) Centralni organ Republike Slovenije ob vnosu podatkov v sistem ECRIS-TCN pridobi prstne odtise obsojenega državljana tretje države iz evidence daktiloskopiranih oseb policije. V ta namen se kazensko evidenco lahko poveže z evidenco daktiloskopiranih oseb na podlagi EMŠO, odtisi pa se lahko izmenjajo tudi z neposredno elektronsko komunikacijo med organoma. Centralni organ Republike Slovenije in policija lahko skleneta sporazum, v katerem določita način izvajanja izmenjave prstnih odtisov.

(2) Če v evidenci policije ni prstnih odtisov državljana tretje države, ki je bil obsojen na kazen zapora šestih mesecev ali več, centralni organ Republike Slovenije odvzem prstnih odtisov naloži zavodu, v katerem ta posameznik prestaja kazen zapora, razen če gre za državljana tretje države, ki je tudi državljan katere izmed držav članic.

(3) Policija in zavod za prestajanje kazni zapora prstne odtise posredujeta v skladu s podatkovnimi standardi, določenimi z Uredbo 2019/816/EU.«.

29. člen

Za 235.d členom se doda naslov 27. poglavja »Okvir za zagotavljanje interoperabilnosti« in 235.e, 235.f in 235.g člen, ki se glasijo:

»Uporaba določb tega poglavja

235.e člen

»(1) To poglavje za namen sodelovanja v okviru za interoperabilnost ureja pristojnosti centralnega organa Republike Slovenije ter postopek ročnega preverjanja različnih identitet.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem poglavju, imajo pomen, kot ga določa 4. člen Uredbe 2019/818/EU.

Pristojnost centralnega organa Republike Slovenije v okviru za zagotavljanje interoperabilnosti

235.f člen

(1) Centralni organ Republike Slovenije v okviru za zagotavljanje interoperabilnosti izvaja ročno preverjanje različnih identitet in druge naloge, ki jih centralnim organom nalaga Uredba 2019/818/EU.

(2) Prav tako opravlja naslednje naloge, ki so povezane z vnosi v sistem ECRIS-TCN, kadar je za njihovo izvajanje v skladu z uredbo iz prejšnjega odstavka pristojna Republika Slovenija:

- zagotavlja pravilno in varno obdelavo podatkov, izvaja ukrepe v zvezi s pravico do dostopa, popravka, izbrisa in omejitve obdelave podatkov ter zagotavlja javno dostopne informacije glede obdelave podatkov;
- poroča o varnostnih incidentih, kadar jih zazna pri svojem delu ali je o njih obveščen;
- Evropski komisiji posreduje statistične, kontaktne in druge podatke.

(3) Za izvajanje nalog iz tega člena ima centralni organ Republike Slovenije dostop do evropskega iskalnega portala, skupne storitev za ugotavljanje ujemanja biometričnih podatkov, detektorja več identitet in skupnega odložišča podatkov o identiteti, v skladu z določili Uredbe 2019/818/EU.

Ročno preverjanje različnih identitet

235.g člen

(1) Centralni organ Republike Slovenije v skladu z 29. členom Uredbe 2019/818/EU ročno preveri različne identitete, med katerimi je po vpisu podatkov v sistem ECRIS-TCN vzpostavljena rumena povezava, hitro in na podlagi podatkov, ki so na razpolago v kazenski evidenci Republike Slovenije ali z uporabo orodij iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(2) Če centralni organ Republike Slovenije na podlagi prejšnjega odstavka ne more zanesljivo ugotoviti, ali je povezavo med identitetami potrebno opredeliti kot rdečo ali zeleno povezavo, za dodatne podatke zaprosi druge državne organe in organe drugih držav članic. Policijo lahko zaprosi tudi za izvedbo primerjave biometričnih podatkov. V dvomu se povezava označi kot rdeča.

(3) Pred opredelitvijo povezave kot rdeče, se centralni organ Republike Slovenije lahko posvetuje s posameznikom, na katerega se podatki o identiteti nanašajo, in v skladu z devetim odstavkom 232. člena tega zakona obdeluje njegove biometrične podatke.

(4) Če se na podlagi ročnega preverjanja različnih identitet vzpostavi rdeča ali bela povezava, Centralni organ Republike Slovenije posameznika, na katerega se povezava nanaša, obvesti v skladu s četrtem in petim odstavkom 32. člena Uredbe 2019/818/EU, obvestilo pa se vroči osebno, v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(5) Zoper odločitev centralnega organa Republike Slovenije v postopku ročnega preverjanja različnih identitet ni pritožbe, posameznik, na katerega se odločitev nanaša, pa lahko vloži zahteve, ki jih določa zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in uveljavlja sodno varstvo.«.

Prehodne in končna določba

30. člen

(1) Državljanje tretjih držav, ki so ob pričetku delovanja sistema ECRIS-TCN vpisani v kazensko evidenco Republike Slovenije, ministrstvo obvesti o vpisu podatkov o njihovi identiteti v sistem ECRIS-TCN, če se njihovi podatki o naslovu za vročanje nahajajo v centralnem registru prebivalstva.

(2) Ministrstvo ob pričetku delovanja sistema ECRIS-TCN na spletni strani objavi splošna pojasnila o obdelavi podatkov.

31. člen

(1) Določbe tega zakona, ki urejajo sistem ECRIS-TCN, se smiselno uporabljajo tudi za državljane tretjih držav, ki so v kazensko evidenco Republike Slovenije vpisani na dan začetka uporabe sistema ECRIS-TCN. V sistem ECRIS-TCN se podatek o prstnih odtisih teh oseb vnese le, če se nahaja v evidenci daktiloskopiranih oseb policije.

(2) Prejšnji odstavek se ne uporablja za umrle posameznike, kar ministrstvo preveri z obdelavo podatkov iz centralnega registra prebivalstva .

32. člen

Če je za izvajanje 25., 26. in 27. poglavja potrebno, da se na ravni Evropske unije vzpostavijo ustrezne tehnične zmogljivosti oziroma da države članice in organi Evropske unije pričnejo usklajeno izvajati pooblastila iz Uredbe (EU) 2019/816 ali Uredbe 2019/818/EU, se določbe navedenih poglavij do izpolnitve teh pogojev uporabljajo smiselno, ob upoštevanju obvestil, ki jih v skladu s 35. členom Uredbe 2019/816/EU ter 68. členom Uredbe 2019/818/EU objavi Evropska komisija.

33. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu (2. člen ZSKZDČEU-1)

S predlagano spremembo četrtega odstavka 2. člena ZSKZDČEU-1 se med pravne akte EU, ki se v slovenski pravni red prenašajo z ZSKZDČEU-1, dodaja Direktiva 2019/884/EU, ki ureja izmenjavo podatkov iz kazenskih evidenc med državami članicami.

Predlagana sprememba 2. točke šestega odstavka 2. člena ZSKZDČEU-1 je potrebna zaradi uskladitve s spremembami, ki so predlagane v 24. poglavju ZSKZDČEU-1 glede priznanja in izvrševanja sklepov o odvzemu premoženja in začasem zavarovanju odvzema.

Predlagani novi 3. in 4. točka šestega odstavka 2. člena ZSKZDČEU-1 pojasnjujeta, da ZSKZDČEU-1 v skladu s predlogom novele vključuje določbe za izvajanje Uredbe 2019/816/EU (ECRIS-TCN; novo 26. poglavje) in Uredbe 2019/818/EU (interoperabilnosti informacijskih sistemov; novo 27. poglavje).

K 2. in 3. členu (10. in 11. člen ZSKZDČEU-1)

Fakultativni in obligatorni razlogi za zavrnitev

Evropska komisija z Obrazloženim mnenjem Republiki Sloveniji očita, da je v svojo zakonodajo nepravilno prenesla 1., 2., 3., 4. in 5. točko 4. člena in prvi odstavek 4a člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ (glej uvodno obrazložitev).

Okvirni sklep 2002/584/PNZ določa obligatorne (3. člen) in fakultativne (4. člen in prvi odstavek 4a člena) razloge za zavrnitev evropskega naloga za prijetje in predajo, pri čemer okvirni sklep izrecno ne pojasni, kakšne so pravne posledice, če je razlog umeščen v prvo ali drugo kategorijo. Glede obligatornih razlogov sicer prevladuje enotna razlaga – države članice jih morajo prenesti v svojo zakonodajo, njihovi pravosodni organi pa morajo priznanje evropskega naloga za prijetje in predajo zavrniti, če je podan obligatorni razlog za zavrnitev. Neenotna pa so stališča, kaj pomeni, kadar okvirni sklep razlog za zavrnitev določa kot fakultativen.

Republika Slovenija, pa tudi številne druge države članice, so fakultativno naravo razlogov za zavrnitev razumele kot pooblastilo, da zakonodajalec vsake države članice oceni, ali bo posamezen razlog prenesel v svojo zakonodajo ali ne. Zakonodajalec lahko torej določi, da so pravosodni organi dolžni zavrniti nalog, če je podan razlog, ki ga okvirni sklep določa kot obligatoren ali fakultativen. Pri tem seveda lahko določijo dodatne pogoje, ki ožijo primere, ko je nalog treba zavrniti.

Republika Slovenija je v ZSKZDČEU-1 fakultativne in obligatorne razloge iz okvirnega sklepa prenesla tako:

- 10. člen ZSKZDČEU-1, ki se imenuje »Razlogi za zavrnitev predaje zahtevane osebe«, opredeljuje razloge, zaradi katerih je sodnik dolžan zavrniti predajo osebe. Gre tako za razloge, ki jih okvirni sklep določa kot obligatorne, deloma pa tudi za razloge, ki jih okvirni sklep določa kot fakultativne, in sicer:
 - če dejanje ni kaznivo po pravu Republike Slovenije;
 - ko v Republiki Sloveniji teče postopek zoper zahtevano osebo (z nekaterimi izjemami);
 - če je bil zoper zahtevano osebo v Republiki Sloveniji postopek pravnomočno končan;
 - če je v Republiki Sloveniji pregon zastaral;
 - če je bila zahtevana oseba za isto dejanje že obsojena v tretji državi in

- če oseba ni bila navzoča pri sojenju (z nekaterimi izjemami).

Kljub dejstvu, da so navedeni razlogi v okvirnem sklepu torej določeni kot fakultativni, je v skladu z ZSKZDČEU-1 sodišče dolžno zavrniti priznanje naloga, če je podan kateri izmed naštetih razlogov.

- V 11. členu ZSKZDČEU-1, ki se imenuje »Fakultativni razlogi za zavrnitev predaje zahtevane osebe«, so navedeni razlogi, zaradi katerih se predaja »lahko« zavrne. Pri tem se »fakultativnost« navedenih razlogov oziroma sintagma »se lahko zavrne« razume na način, da so sodišča načeloma dolžna izročiti zahtevano osebo, razen če se odločijo (oziroma če takšno odločitev sprejme državi tožilec), da bo kazenski postopek izveden oziroma kazen izvršena v Republiki Slovenij (od tega načela nekoliko odstopa le 5. točka 11. člena).

V skladu z 11. členom ZSKZDČEU-1 sodišče torej lahko zavrne predajo, »če bi se kazenski postopek očitno lažje izvedel v Republiki Sloveniji« (prva točka); če »državni tožilec izjavi, da bo znova predlagal uvedbo kazenskega postopka« (druga točka); »če se domače sodišče zaveže, da bo izvršilo sodbo sodišča države odreditve (tretja točka)« ali če »državni tožilec izjavi, da bo predlagal uvedbo kazenskega postopka« (četrti točka).

Navedeno torej pomeni, da bo postopek, kljub obstoju razlogov iz 11. člena ZSKZDČEU-1, za kaznivo dejanje izveden oziroma kazenska sankcija izvršena, slovenski organi pa ohranjajo le odločitev, ali v Republiki Sloveniji ali v drugi državi članici.

Evropska komisija Republiki Sloveniji očita, da je nepravilno prenesla tiste razloge za zavrnitev, ki jih okvirni sklep določa kot fakultativne, v ZSKZDČEU-1 pa so preneseni v okviru 10. člena ZSKZDČEU-1. Pri tem Evropska komisija navaja, da »je Republika Slovenija člen 4(1), (3), (4) in (5) Okvirnega sklepa prenesla kot obvezne razloge za neizvršitev, s čimer izvršitvenim pravosodnim organom ni zagotovljeno nobeno polje proste presoje«. Evropska komisija, opirajoč se na odločitve Sodišča EU, »fakultativnosti« razlogov iz 4. in prvega odstavka 4a člena okvirnega sklepa ne vidi le v dejstvu, da jih lahko zakonodajalec posamezne države članice v svoj pravni red prenese ali ne, pač pa tudi, da pravosodni organi niso zavezani zavrniti predaje, če so ti pogoji izpolnjeni. Povedano drugače: tudi če je podan kateri izmed fakultativnih razlogov, morajo imeti pravosodni organi polje proste presoje v zvezi z vprašanjem, ali je treba izvršitev evropskega naloga za prijetje in predajo zavrniti ali ne glede na druge relevantne (a vnaprej neopredeljene) okoliščine primera.⁴

Evropska komisija navaja (vendar ne izčrpno) naslednje okoliščine, ki so predmet presoje sodišča: legitimni interes vseh držav članic glede preprečevanja kriminala na območju svobode, varnosti in pravice; okoliščine, v katerih je bila zahtevana oseba obsojena v tretji državi; možnosti za ponovno vključitev v družbo; interes žrtve, da se kazen odvzema prostosti, naložena zadevni osebi izvrši v odreditveni državi članici; preprečevanje ponovne vključitve osebe v njeno kriminalno okolje.⁵

Kljub dejstvu, da se predlagateljica novele zaveda, da lahko rigidno formuliranje zakonodaje v konkretnih primerih vodi do odločitev, ki se tako ali drugače zdijo neprimerne, pa je v preteklosti v odgovoru Evropski komisij na uradni opomin že izrazila predvsem naslednje pomisleke glede navedenih stališč:

- Če razlogi za zavrnitev niso urejeni že na ravni zakonodaje, pač pa so prepuščeni prosti presoji konkretnega sodnika, to vodi v arbitrarno odločanje in posledično neenako

⁴ Glej str. 6 Obrazloženega mnenja.

⁵ Glej str. 7 Obrazloženega mnenja.

subjektov v enakih položajih - to pomeni kršitev Ustave Republike Slovenije na eni strani in Listine Evropske unije o temeljnih pravicah na drugi strani;

- nekateri fakultativni razlogi za zavrnitev predstavljajo temeljna jamstva posameznika v kazenskem postopku (načelo zakonitosti, zastaranje, prepoved ponovnega sojenja v isti stvari). Gre torej za omejitve kazenskega pregona, ki so posledica tehtanja med pravicami posameznika in interesom države za izvedbo kazenskega postopka. Vse navedene omejitve so povezane z zagotavljanjem jasnosti posameznikovega položaja, tako z vidika nabora dejanj, za katera se lahko preganja (ali izroči drugi državi), obdobja, v katerem se lahko preganja (ali izroči) in vprašanja možnosti izreka (nadaljnjih) sankcij. Z relativizacijo navedenih omejitev – možnostjo tehtanja med temi omejitvami in interesi države ali žrtve izven jasno zastavljenih meril – o jasnosti posameznikovega položaja ni več mogoče govoriti, kar pomeni, da so vsebinsko izničena.

Evropske komisije navedena stališča niso prepričala in v Obrazloženem mnenju vztraja pri očitkih o nepravilnem prenosu. Republika Slovenija zato s predlogom novele prilagaja prenos Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ v nacionalno zakonodajo.

Po vsebini spremembe 10. in 11. člena ZSKZDČEU-1 v skladu s predlogom novele predstavljajo:

- premik 2. točke 10. člena ZSKZDČEU-1 v novo, 6. točko 11. člena ZSKZDČEU-1 (prenos 5. točke 4. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ);
- premik 3. točke 10. člena ZSKZDČEU-1 v novo, 7. točko 11. člena ZSKZDČEU-1 (prenos 3. točke 4. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ);
- premik 5. točke 10. člena ZSKZDČEU-1 v novo, 8. točko 11. člena ZSKZDČEU-1 (prenos 4. točke 4. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ);
- premik 6. točke 10. člena ZSKZDČEU-1 v novo, 9. točko 11. člena ZSKZDČEU-1 (prenos 1. točke 4. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ) – pri tem je bila dikcija določbe na podlagi komentarjev, podanih v medresorskem usklajevanju, nekoliko spremenjena;
- premik in združitev 7. točke 10. člena ZSKZDČEU-1 z obstoječo 1. točko 11. člena ZSKZDČEU-1 (prenos 2. točke 4. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ) – pri tem je bil domet razloga za zavrnitev nekoliko razširjen;
- premik 10. točke 10. člena ZSKZDČEU-1 v novo, 10. točko 11. člena ZSKZDČEU-1 (prenos prvega odstavka 4a člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ).

V 11. členu ZSKZDČEU-1 se prav tako doda nov, drugi odstavek, ki sodišču – v skladu s prej zgoraj izraženimi stališči o diskrecijskem odločanju - nalaga, da upošteva vse okoliščine primera, ki se mu zdijo relevantne.

Pri tem določba posebej izpostavlja tudi varstvo pravic posameznika in temeljna načela kazenskega prava, kar določa zrcali tretji odstavek 1. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ, ki določa: »Ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 Pogodbe o Evropski uniji«. Podrobnejše pojasnilo o tem vsebuje tudi 13. recital okvirnega sklepa: »Ta okvirni sklep spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava člen 6 Pogodbe o Evropski uniji in jih izraža Listina o temeljnih pravicah Evropske unije, zlasti Poglavlje VI Listine. Nič v tem okvirnem sklepu se ne sme razlagati kot prepoved zavrnitve predaje osebe, za katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, kadar obstaja razlog za prepričanje, da je na podlagi objektivnih elementov, bil nalog izdan z namenom kazenskega pregona in kaznovanja osebe na podlagi njenega spola, rase, vere, etničnega izvora, državljanstva, jezika, političnega prepričanja ali spolne usmerjenosti, ali da bo oseba zaradi katerega od teh razlogov v slabšem položaju«.

ZSKZDČEU-1 sicer že v 3. členu določa, da morajo organi pri odločanju upoštevati tudi človekove pravice in temeljne svoboščine, vendar je prevladalo stališče, ki ga je v postopku strokovnega usklajevanja podprl tudi Varuh človekovih pravic Republike Slovenije, da je primerno, da tudi 11. člen ZSKZDČEU-1, ki ureja diskrecijsko odločanje pri zavrnitvi naloga za prijetje in predajo, vsebuje sklic na temeljne pravice.

Glede spremembe 3. točke 11. člena ZSKZDČEU-1

Evropska komisija v Obrazloženem mnenju izpostavlja tudi, da je bila v slovensko zakonodajo nepravilno prenesena določba 6. točke 4. člena Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ. Določba okvirnega sklepa se glasi: »Izvršitveni pravosodni organ lahko zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje /.../ če je evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti in se v primeru, ko se zahtevana oseba nahaja v izvršitveni državi članici ali je državljan ali prebivalec te države, in se ta država zaveže, da bo izvršila kazen ali ukrep v skladu s svojim notranjim pravom«.

Tretji odstavek veljavnega 11. člena ZSKZDČEU-1, ki navedeni razlog prenaša v slovenski pravni red, določa: »[Predaja zahtevane osebe se lahko zavrne v naslednjih primerih:] če je odrejen nalog zaradi izvršitve kazni zavora in je zahtevana oseba državljan Republike Slovenije, ali državljan članice, ki prebiva na ozemlju Republike Slovenije, ali tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, če zahtevana oseba izjavi, da želi prestajati kazen v Republiki Sloveniji, in če se domače sodišče zaveže, da bo izvršilo sodbo sodišča države odreditve v skladu z domačim zakonom, pod pogojem, da so podane okoliščine za izvršitev kazni v Republiki Sloveniji na podlagi tega zakona«.

Po oceni Evropske komisije so iz dometa veljavnega ZSKZDČEU-1 neutemeljeno izključeni državljani drugih držav članic in državljani tretjih držav, ki se nahajajo v Sloveniji in so lahko enako integrirani kot državljani Slovenije, rezidenti iz drugih držav članic in državljani tretjih držav z dovoljenjem za stalno prebivanje v Sloveniji«. Pri tem se sklicuje na odločitve Sodišča Evropske unije, v skladu s katerimi države članice ne smejo svoje implementacije temeljiti na pravnem statusu osebe, pač pa na dejanskih vezeh z državo izvršitve.

Predlog novele glede na navedeni spreminja domet 3. točke 11. člena ZSKZDČEU-1, tako da se nanaša na vse osebe, ki se nahajajo v Republiki Sloveniji ali so njeni državljani ali prebivalci.

Nadalje predlog novele v 3. točki 11. člena ZSKZDČEU-1 uvaja še naslednje spremembe:

- Črta se pogoj, »če zahtevana oseba izjavi, da želi prestajati kazen v Republiki Sloveniji«, saj Okvirni sklep 2002/584/PNZ takšnega pogoja ne pozna. Bo pa soglasje zahtevane osebe za prenos kazni v Republiko Slovenijo v večini primerov še zmeraj relevantna okoliščina, saj se nekaterih primerih zahteva po določbah 14. poglavja ZSKZDČEU-1, ki ureja prenos izvršitve (glej 131. člen ZSKZDČEU-1) oziroma ker sodišče o prenosu ne odloča po uradni dolžnosti, pač pa le na predlog. Prav tako bo sodišče interes željo zahtevane osebe za izvršitev kazni v Republiki Sloveniji lahko upoštevalo v okviru novega drugega odstavka 11. člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, tudi kadar se postopke ne ne prične na njen predlog in kadar njeno soglasje ni pogoj za prenos;

- Dikcija »če se domače sodišče zaveže, da bo izvršilo sodbo sodišča države odreditve v skladu z domačim zakonom« se nadomesti z »če domače sodišče v skladu s 150. členom tega zakona odloči, da se kazen ali ukrep sodišča države odreditve izvrši v Republiki Sloveniji«, saj mora sodišče v skladu s 150. členu ZSKZDČEU-1 odločitev o prenosu izvrševanja kazni ali drugega ukrepa sprejeti pred (oziroma hkrati z) odločitvijo o zavrnitvi predaje.

- Črta se omejitev, da se 3. točka 11. člena nanaša samo na prenos izvršitve kazni, saj je določba neusklajena s 150. členom ZSKZDČEU-1. Slednji namreč omogoča, da zahtevana oseba vloži tudi vlogo za prenos varnostnega ali drugega ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, in ne le kazni zavora.

K 4. členu (41. člen ZSKZDČEU-1)

Z uvedbo novega drugega odstavka 41. člena ZSKZDČEU-1 predlog novele sledi priporočilu iz Ocenjevalnega poročila devetega kroga (glej uvodno obrazložitev), naj slovenski organi pri izdaji evropskega naloga za prijetje in predajo vedno ocenijo sorazmernost.

K 5. členu (55. člen ZSKZDČEU-1)

Sprememba prvega odstavka 55. člena ZSKZDČEU-1, kot jo določa predlog novele, omogoča tajno opazovanje prevoza in prenosa ne le predmetov in blaga, katerega promet je omejen ali prepovedan, pač pa tudi drugih predmetov in drugega blaga (predmeti in blago, ki nastane s kaznivim dejanjem, ki je uporabljeno pri kaznivem dejanju, ki predstavljajo dokaz v kazenskem postopku, ki jih je potrebno odvzeti ipd.). S tem se ureditve nadzorovane pošiljke usklajuje z ureditvijo iz Direktive 2014/41/EU, ki ne omejuje predmetov in blaga, ki ga je mogoče nadzorovati.

K 6. členu (77.b člen ZSKZDČEU-1)

S spremembo osmega odstavka 77.b člena predlog novele sledi priporočilu iz Ocenjevalnega poročila desetega kroga (glej uvodno obrazložitev), naj v primeru odsotnosti soglasja zahtevane osebe za začasno predajo sodišče oceni tudi druge okoliščine primera in jih upošteva pri odločitvi o zavrnitvi začasne predaje (t. i. fakultativni razlog; glej tudi obrazložitev k spremenjenima 10. in 11. členu ZSKZDČEU-1).

Spremenjeni osmi odstavek 77.b člena tako navaja okoliščine, ki jih naj upošteva sodišče pri odločanju o zavrnitvi naloga za začasno predajo, ko zahtevana oseba ne soglaša z začasno predajo. Vendar te okoliščine niso naštetje izčrpno, prav tako pa je sodišču prepuščena odločitev, kakšno težo bo posamezni okoliščini pripisalo, potem ko preuči vse vidike zadeve.

K 7. členu (nova a77.b in b77.b člen ZSKZDČEU-1)

S spremembo drugega odstavka 77.b člena predlog novele sledi priporočilu iz Ocenjevalnega poročila desetega kroga (glej uvodno obrazložitev), ki opozarja, da Republika Slovenija ni prenesla 23. člena Direktive 2014/41/EU, ki se nanaša na primere, ko ena država članica (država izvršitve) izvršuje preiskovalno dejanje za potrebe kazenskega postopka v drugi državi članici (države odreditve), pri izvedbi tega dejanja pa je potrebna navzočnost osebe, ki je priprta v državi odreditve.

Novi a77.b člen

Novi a77.b člen ureja situacije, ko druga država članica na podlagi evropskega preiskovalnega naloga sodišča Republike Slovenije izvršuje preiskovalno dejanje za potrebe kazenskega postopka, ki teče v Republiki Sloveniji. Kadar je oseba, ki ima pravico (osumljenec ali obdolženec) ali dolžnost (priča) sodelovati pri preiskovalnem dejanju in je priprta v Republiki Sloveniji, sme sodišče Republike Slovenije v skladu s predlaganim prvim odstavkom izdati nalog, da se osebo začasno premesti v državo izvršitve.

Predlagani drugi odstavek določa, da je nalog zoper osumljenca in obdolženca dopustno izdati le, če zahteva sodelovanje pri preiskovalnem dejanju. Privolitev se ne zahteva za osebe, ki so priprte, vendar pri preiskovalnem dejanju sodelujejo kot priče.

Tretji odstavek določa, da naloga ni dopustno izdati, če bi sodišče lahko samo izvedlo preiskovalno dejanje ali če grozi poseg pravice v osebe, ki naj se začasno premesti. Hkrati se omejuje trajanje začasne premestitve.

Četrti odstavek ureja pritožbo zoper začasno premestitev. Pritožba zadrži začasno premestitev, saj to ne ogroža izvedbe premestitve (oseba ostaja priprta v Republiki Sloveniji). Kratki roki za vložitev pritožbe in odločitev sodišča na eni strani upoštevajo, da gre za manj zahtevne zadeve, v katerih se presojuje le pogoji za izdajo naloga za premestitev, po drugi strani pa kratki roki – ob upoštevanju suspenzivne narave pravnega sredstva in relativno kratkega trajanja začasne predaje – omogočajo koordinacijo izvedbe preiskovalnega dejanja in premestitve.

Za preiskovalni nalog o začasni premestitvi se smiselno uporabljajo drugi, tretji, peti in osmi odstavek 77.a člena ter šesti in deveti odstavek 77.b člena ZSKZDČEU-1. Navedeno pomeni, da:

- se o posameznih praktičnih vidikih začasne premestitve sodišče Republike Slovenije dogovori neposredno s pristojnim organom države izvršitve;
- predajo državi izvršitve izvrši policija;
- mora sodišče Republike Slovenije priskrbeti potrebne dokumente za tranzit;
- stroške začasne premestitve nosi Republika Slovenija;
- se o začasni premestitvi določi s sklepom;
- se trajanje začasne premestitve vštevja v čas pripora v Republiki Sloveniji.

Novi b77.b člen

Novi b77.b člen ureja situacije, ko Republika Slovenija na podlagi evropskega preiskovalnega naloga sodišča druge države članice izvršuje preiskovalno dejanje za potrebe kazenskega postopka, ki teče v tej državi, pri izvedbi dejanja pa je potrebna prisotnost osebe, ki je priprta v državi odreditve.

Predlagani drugi odstavek ureja vročanje sklepa, s katerim sodišče Republike Slovenije prizna nalog o začasni premestitvi, in pritožbo zoper navedeni sklep. Glede na to, da se sklep vroči že po delni izvršitvi sklepa in Republika Slovenija že izvršuje pripor, odrejen v drugi državi, pritožba ni suspenzivna, saj bi sicer vložitev pritožbe pomenila izpustitev osebe.

Predlagani tretji odstavek ureja stroške predaje osebe.

Predlagani četrti odstavek določa, da se za izvrševanje preiskovalnega naloga v skladu s tem členom smiselno uporabljajo drugi, tretji, četrti, peti, šesti in sedmi odstavek 77.a člen ter tretji odstavek 77.b člena ZSKZDČEU-1. Navedeno pomeni, da:

- se o posameznih praktičnih vidikih začasne premestitve sodišče Republike Slovenije dogovori neposredno s pristojnim organom države izvršitve;
- predajo državi izvršitve izvrši policija;
- premeščena oseba ostane v Republiki Sloveniji priprta zaradi dejanj ali obsodb, zaradi katerih je bila v priporu v državi izvršitve, razen, če ta država zaprosi za njeno izpustitev;
- osebe, ki je v Republiko Slovenijo začasno premeščena, se v Republiki Sloveniji ne sme preganjati ali ji kakor koli omejevati osebne svobode zaradi dejanj, ki so bila storjena, ali obsodb, ki so bile izrečene pred njenim odhodom z ozemlja države izvršitve in niso navedena v evropskem preiskovalnem nalogu. Ta prepoved preneha, če premeščena oseba potem, ko je imela možnost odhoda petnajst zaporednih dni od datuma, ko je pristojni domači organ odločil, da njena navzočnost ni več potrebna, kljub temu ostane na ozemlju Republike Slovenije ali pa ga zapusti in se nato vrne;
- da sodišče Republike Slovenije pred odločitvijo preveri popolnost naloga.

K 8. členu (77.č člen ZSKZDČEU-1)

S spremembo drugega odstavka 77.č člena predlog novele sledi priporočilu iz Ocenjevalnega poročila desetega kroga (glej uvodno obrazložitev), da naj v primeru odsotnosti soglasja zahtevane osebe za izvedbo zaslišanja preko videokonference ali z drugim avdiovizualnim prenosom, sodišče oceni tudi druge okoliščine primera, in šele, če te upravičujejo zavrnitev, priznanje in izvršitev naloga za začasno predajo tudi zavrne (t.i. fakultativni razlog; glej tudi obrazložitev k spremenjenima 10. in 11. členu ZSKZDČEU-1).

Zaradi dejstva, da je izvedba zaslišanja praviloma le neznaten poseg v pravice posameznika, spremenjeni drugi odstavek 77.č člena kot okoliščino, ki naj jo upošteva sodišče pri odločanju o zavrnitvi naloga za zaslišanje, ko zahtevana oseba z zaslišanjem ne soglaša, navaja le dolžnost osebe, na katero se nalog nanaša, da sodeluje pri preiskovalnemu dejanju oziroma se izjavi. Vendar pa sme sodišče upoštevati tudi druge okoliščine, prav tako pa je sodišču prepuščena odločitev, kakšno težo bo posamezni okoliščini pripisalo, po tem ko preuči vse vidike zadeve.

K 9. členu (150. člen ZSKZDČEU-1)

Predlagana sprememba prvega odstavka 150. člena ZSKZDČEU-1 predstavlja uskladitev s 3. točko 11. člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele.

3. točka 11. člena ZSKZDČEU-1 določa, da lahko preiskovalni sodnik zavrne predajo, če Republika Slovenija sama izvrši odločbo (za izvršitev zaporne kazni ali drugega ukrepa, vezanega na odvzem prostosti), zaradi katere se predaja zahteva. V skladu z veljavno ureditvijo lahko preiskovalni sodnik predajo iz tega razloga zavrne le, če je zahtevana oseba državljan Republike Slovenije ali državljan članice, ki prebiva na ozemlju Republike Slovenije, ali tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji. Predlog novele opredelitev navedenih oseb spreminja, in sicer tako, da je mogoče predajo zavrniti le, če je evropski nalog za prijetje in predajo odrejen zoper osebo, ki se nahaja v Republiki Sloveniji ali je njen državljan ali prebivalec.

Pri tem je treba upoštevati, da sodišče o prenosu izvršitve kazni ali drugega ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, ne more odločiti po uradni dolžnosti (135. člen ZSKZDČEU-1), niti o prenosu ne odloča isti sodnik (sodnik, ki vodi zadeve izvrševanja kazni zapora, glej 4. odstavek 134. člena ZSKZDČEU-1), ki odloča o predaji (preiskovalni sodnik, glej prvi odstavek 15. člena ZSKZDČEU-1). Prav tako zaradi dejstva, da oba postopka tečeta hkrati in je po naravi stvari odločitev o prenosu potrebno sprejeti pred odločitvijo o predaji, nastajajo posebne procesne situacije, ki jih ureja 150. člen ZSKZDČEU-1.

Prvi odstavek 150. člena ZSKZDČEU-1 ureja soglasje oziroma vlogo zahtevane osebe za prenos izvršitve kazni oziroma ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, v Republiko Slovenijo. V skladu z veljavnim prvim odstavkom 150. člena ZSKZDČEU-1 lahko takšno vlogo vloži državljan Republike Slovenije ali državljani druge članice, ki prebiva na ozemlju Republike Slovenije, ali tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji. Gre torej za isti nabor oseb, na katere se nanaša tudi 3. točka 11. člena ZSKZDČEU-1. Ker pa se 3. točka 11. člena ZSKZDČEU-1 s predlogom novele spreminja, je potrebno spremeniti tudi prvi odstavek 150. člena ZSKZDČEU-1. Posledično se prvi odstavek 150. člena ZSKZDČEU-1 spreminja tako, da ureja vlogo zahtevane osebe, ki se nahaja v Republiki Sloveniji ali je njen državljan ali prebivalec.

Druge spremembe prvega odstavka 150. člena so redakcijske narave.

K 10. členu (178. člen ZSKZDČEU-1)

Predlagana sprememba prvega odstavka 178. člena ZSKZDČEU-1 omogoča, da se v drugo državo članico EU prenese izvrševanje dela v splošno korist, kadar se obsojencu v skladu z

osmim odstavkom 86. člena Kazenskega zakonika⁶ (v nadaljnjem besedilu: KZ-1) omogoči, da na tak način prestaja kazen zapora do dveh let.

Z določbami 17. poglavja ZSKZDČEU-1, kamor sodi tudi 178. člen, se v slovenski pravni red prenašajo določbe Okvirnega sklepa 2008/947/PNZ, in sicer v delu, ko ukrepe organov Republike Slovenije izvršujejo druge države članice. Okvirni sklep v točki (j) prvega odstavka 4. člena dopušča, da se v drugo državo članico prenese izvrševanje dela v splošno korist, česar pa veljavni 178. člen ZSKZDČEU-1 ne omogoča. V zvezi s tem je Uprava za probacijo opozorila, da med obsojenimi osebami obstoji interes za prenos izvrševanja dela v splošno korist v drugo državo članico in da so te osebe zaradi trenutne ureditve v slabšem položaju kot osebe, obsojene v tujini, saj Republika Slovenija v skladu s 163. členom ZSKZDČEU-1 izvršuje delov v splošno korist, ki ga izreče druga država članica.

K 11. členu (224.a člen ZSKZDČEU-1)

Prvi odstavek 224.a člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, opredeljuje predmet urejanja določb 24. poglavja ZSKZDČEU-1 in ga širi glede na veljavno besedilo 224.a člena. Določbe 24. poglavja v skladu s predlogom novele namreč priznavanje sklepov o začasnem zavarovanju in odvzemu premoženja urejajo bolj podrobno, predvsem pa se nanašajo tudi na sklepe, ki jih v priznanje in izvršitev drugi članici EU posreduje Republika Slovenija (česar 24. poglavje veljavnega ZSKZDČEU-1 ne ureja).

Predlagani drugi odstavek 224.a člena ZSKZDČEU-1 predstavlja pojasnilo o terminologiji, uporabljeni v 24. poglavju ZSKZDČEU-1. Ta namreč sledi terminologiji, uporabljeni v Uredbi 2018/1805/EU, kar olajšuje njuno hkratno uporabo, vendar pa lahko posledično izrazi, uporabljeni v 24. poglavju ZSKZDČEU-1, nosijo nekoliko drugačen pomen kot v drugih poglavjih ali pa jih ZSKZDČEU-1 sploh ne opredeljuje.

K 12. členu (224.b člen ZSKZDČEU-1)

Ker se 24. poglavje ZSKZDČEU-1 v skladu s predlogom novele nanaša tako na sklepe, ki jih v priznanje in izvršitev Republiki Sloveniji pošljejo druge članice EU, kot tudi na sklepe, ki jih v priznanje in izvršitev drugi članici EU posreduje Republika Slovenija (česar 24. poglavje trenutno ne ureja), se s predlagano spremembo 224.b člena določa, da se njegova vsebina nanaša zgolj na sklepe, o priznanju katerih odloča Republika Slovenija.

Nadaljnje se kot razlog za zavrnitev priznanja in izvršitve glede na veljavno zakonsko besedilo dodaja okoliščina, da odreditveni organ druge države članice zahtevi za priznanje in izvršitev sklepa ne priloži izvirnika sklepa, katerega priznanje in izvršitev zahteva, ali njegove overjene kopije.

Uredba 2018/1805/EU v 7. členu določa, da je izvršitveni organ dolžan sklep o začasnem zavarovanju, ki ga je posredoval organ druge članice EU, priznati in izvršiti, če je posredovanj v skladu z njenim 4. členom (4. člen določa formalnosti glede posredovanja sklepa, med drugim zahteva, da se vloga pošlje na predpisanem obrazcu – t. i. »potrdilu«). 4. člen uredbe v drugem odstavku določa, da lahko države članice »predložijo izjavo, v kateri navedejo, da jim mora organ izdajatelj v primeru posredovanja potrdila o začasnem zavarovanju za namene priznanja in izvršitve sklepa o začasnem zavarovanju skupaj s tem potrdilom posredovati tudi izvirnik sklepa o začasnem zavarovanju ali njegovo overjeno kopijo«. Enako velja *mutatis mutandis* glede sklepov o odvzemu na podlagi 18. in 14. člena uredbe.

⁶ Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21 in 105/22 – ZZNŠPP.

Republika Slovenija je podala izjavo, da mora biti potrdilu (tako glede sklepov o začasnem zavarovanju kot tudi odvzemu premoženja) priložen tudi sklep v izvorniku ali njegov overjen predpis,⁷ predlagana sprememba 224.b člen ZSKZDČEU-1 pa vzpostavlja pravni temelj za podano izjavo.

K 13. členu (224.č člen ZSKZDČEU-1)

224.č člen ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, ureja postopek priznanja in izvrševanja sklepov o začasnem zavarovanju, ki jih Republiki Sloveniji posreduje druga država članica oziroma njen organ izdajatelj.

Predlagani člen postopka ne ureja v celoti, pač pa le dopolnjuje določbe Uredbe 2018/1805/EU. Tako mora preiskovalni sodnik, kljub obstoju zakonske ureditve, neposredno uporabljati tudi določbe uredbe, in sicer predvsem določbe o razlogih za nepriznanje in izvršitev, vključno z obveznim posvetovanjem pred zavrnitvijo zahteve (8. člen), rokih za priznanje in izvršitev (9. člen), odlogu izvrševanja (10. člen), zaupnosti postopka (11. člen), trajanju zavarovanja (12. člen), posledicah nezmožnosti izvršitve zavarovanja (13. člen), komunikaciji z organom izdajateljem (25. člen), vrstnem redu pri več zahtevah za zavarovanje (26. člen), prenehanju začasnega zavarovanja (27. člen), upravljanju začasno zavarovanega premoženja (28. člen), povrnitvi začasno zavarovanega premoženja žrtvi (29. člen) in stroških postopka (31. člen).

Nadalje je treba izpostaviti, da se za vprašanja, ki jih uredba in 224.č člen ZSKZDČEU-1 ne urejata, v skladu s predlogom novele subsidiarno uporabljajo določbe Zakona o kazenskem postopku⁸ (v nadaljnjem besedilu: ZKP) o začasnem zavarovanju zahtevka za odvzem premoženjske koristi, ki je bila dosežena s kaznivim dejanjem ali zaradi njega. To pomeni, da 224.č člen, kot ga določa predlog novele, postopke začasnega zavarovanja ureja le, kolikor odstopajo od ureditve po ZKP (glej pojasnilo k predlaganemu osmemu odstavku).

Prvi odstavek

Prvi odstavek 224.č člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo določb 9. člena (roki za priznanje in izvršitev sklepov o začasnem zavarovanju), 10. člena (odlog izvrševanja sklepov o začasnem zavarovanju) in 11. člena (zaupnost) Uredbe 2018/1805/EU.

Predlagani odstavek ureja obveščanje državnega tožilca o pričetku postopka, kar predstavlja odstop od postopka začasnega zavarovanja zahtevka za odvzem premoženjske koristi, kot ga določa ZKP. V skladu z ZKP sodišče državnega tožilca o pričetku postopka ne obvešča, saj je prav državni tožilec predlagatelj začasnega zavarovanja, v postopkih po ZSKZDČEU-1 pa je predlagatelj postopka organ druge države članice. Kljub temu je udeležba državnega tožilca v postopku koristna, saj lahko preiskovalnega sodnika obvesti o morebitni koliziji med interesom (pred)kazenskega postopka, ki teče v Republiki Sloveniji zoper osebo, na katero se sklep o začasnem zavarovanju nanaša, in interesom države članice, ki zahteva priznanje in izvršitev sklepa o začasnem zavarovanju. V skladu z 10. členom Uredbe 2018/1805/EU sme namreč organ izvršitelj (preiskovalni sodnik) odložiti izvršitev sklepa, če to zahtevajo interesi drugih postopkov proti isti osebi.

⁷ Notifikacija Ministrstva za pravosodje, št. 542-20/2020, z dne 16. 12. 2020, dostopna na URL: <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libshowdocument/EN/3313/SL>.

⁸ Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 96/22 – odl. US, 2/23 – odl. US, 89/23 – odl. US in 53/24.

Kratki roki, ki jih ima v skladu s predlogom novele na voljo državni tožilec, da predlaga odlog izvršitve, zagotavljajo, da preiskovalni sodnik sklep o začasnem zavarovanju prizna in izvrši v rokih, kot jih določa 9. člen Uredbe 2018/1805/EU. Posebej hitra odločitev državnega tožilca je potrebna v nujnih primerih, ko se zahteva takojšnja izvršitev, ki jih določa tretji odstavek 9. člena uredbe. Ali gre za nujen primer odloči organ izdajatelj in to označi na potrdilu, s katerim od Republike Slovenije zahteva priznanje in izvršitev sklepa (Priloga I uredbe, rubrika B).

Oseb, na katere se nanaša zavarovanje, se pred izvršitvijo sklepa ne obvešča o poteku postopka oziroma je v tej fazi potrebno zagotavljati zaupnost postopka (11. člen Uredbe 2018/1805/EU). Zato preiskovalni sodnik o prejemu potrdila v skladu s predlogom novele obvesti zgolj državnega tožilca.

Drugi odstavek

Drugi odstavek 224.č člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo določb prvega odstavka 7. člena (priznavanje in izvrševanje sklepov o začasnem zavarovanju), prvega odstavka 12. člena (trajanje sklepov o začasnem zavarovanju), drugega odstavka 32. člena (obveznost obveščanja oseb, na katere sklep vpliva) in 33. člena (pravna sredstva v državi izvršiteljici zoper priznanje in izvršitev sklepa o začasnem zavarovanju ali sklepa o odvzemu) Uredbe 2018/1805/EU.

Predlagani odstavek določa vsebino sklepa preiskovalnega sodnika, s katerim prizna sklep organa izdajatelja druge države članice. Pri tem predlog novele izhaja iz načela, da mora sklep o priznanju sklepa o začasnem zavarovanju vsebovati vse podatke, ki so potrebni, da ga organ, ki se mu sklep pošlje v izvrševanje (policija, izvršitelj, davčni organ), lahko izvrši. Organ, ki opravlja izvršilna dejanja, namreč neposredno izvršuje sklep preiskovalnega sodnika in ne sklepa organa izdajatelja. Vsebina sklepa o priznanju, ki ga izda preiskovalni sodnik, se tako ujema z vsebino sklepa o začasnem zavarovanju iz prvega odstavka 502.b člena ZKP, razen kadar odstopanje narekujejo pravila Uredbe 2018/1805/EU.

Preiskovalni sodnik je pri določanju vsebine sklepa vezan na zahteve in navedbe, ki jih na potrdilu, s katerim zahteva priznanje sklepa, navede organ izdajatelj. Po drugi strani pa v skladu z Uredbo 2018/1805/EU organu izdajatelju ni treba navesti vseh elementov začasnega zavarovanja. Iz Obrazca I, ki j priloga Uredbe 2018/1805/EU, na primer izhaja, da organ izdajatelj ne navede sredstva zavarovanja (npr. zaseg, začasni odvzem, prepove finančni instituciji).⁹ Prav tako mu ni treba opredeliti nadomestnega premoženja enake vrednosti, na katerem naj se izvede zavarovanje (peti odstavek 13. člena Uredbe). V teh primerih elemente zavarovanja določi preiskovalni sodnik sam.

Sklep o priznanju mora v prvi vrsti opredeliti sklep o začasnem zavarovanju, ki se priznava, in organ izdajatelj. Nadalje mora sklep opredeliti osebo, zoper katero se zavarovanje odreja, in predmet zavarovanja. Prav tako mora opredeliti sredstvo zavarovanja, pri tem pa je izrecno določeno, da se lahko zavarovanje izvrši tudi z zasegom, seveda pa (na podlagi subsidiarne uporabe 502–502.e člena ZKP) pridejo v poštev tudi vse oblike zavarovanja, ki se lahko odredijo

⁹ Ob upoštevanju dejstva, da se sredstva zavarovanja med državami članicami razlikujejo in da se sklep izvršuje v skladu s pravom države izvršiteljice (prvi odstavek 23. člena uredbe), je takšna ureditev razumljiva, kljub temu pa do določene mere postavlja pod vprašaj, ali gre res zgolj za priznanje in izvršitev sklepa druge države članice. To velja še toliko bolj, če upoštevamo, da lahko organ izdajatelj subsidiarno zahteva zavarovanje na nadomestnem premoženju enake vrednosti, in da sklepa v skladu z uredbo niti ni treba posredovati izvršitvenemu organu.

po Zakonu o izvršbi in zavarovanju¹⁰ (v nadaljnjem besedilu: ZIZ). Če se predmeti, ki jih je treba zaseči, nahajajo v stanovanju ali drugem zasebnem prostoru, se s sklepom o priznanju hkrati z zasegom odredi hišna preiskava, vendar le, če so izpolnjeni pogoji iz 214. člena ZKP (če obstaja utemeljen sum, da je določena oseba storila kaznivo dejanje in je verjetno, da se bodo predmeti, ki so predmet zavarovanja, našli med preiskavo). Določbe o zasegu in hišni preiskavi so posebej izpostavljene, ker teh vprašanj določbe 502–502.e člena ZKP, na katere se sklicuje predlagani deveti odstavek 224.č člena, ne urejajo.

V sklepu o priznanju sklepa o začasnem zavarovanju je treba navesti, da se zavarovanje odreja za nedoločen čas. Gre za ureditev, ki odstopa od 502.b člena ZKP, v skladu s katerim sodišče določi dolžino trajanja zavarovanja. Zavarovanje v skladu s 12. členom Uredbe 2018/1805/EU namreč traja vse do izvršitve odvzema premoženja oziroma dokler organ izdajatelj zahteve za zavarovanje ne prekliče.

Sklep mora biti obrazložen, kar prvenstveno pomeni, da morajo biti obrazloženi razlogi za tiste odločitve, ki jih sprejme preiskovalni sodnik. Obrazložitev teh razlogov je potrebna predvsem za uveljavljanje pravnih sredstev v Republiki Sloveniji. Dodatno mora sklep o priznanju vsebovati tudi kratko obrazložitev razlogov za začasno zavarovanje v državi izdajateljici, kar izhaja iz zahteve drugega odstavka 32. člena Uredbe 2018/1805/EU. Ta določa, da mora država izvršitve osebo, na katero sklep vpliva, obvestiti tudi o razlogih za izdajo sklepa o začasnem zavarovanju (v državi izdajateljici). Razloge za izdajo sklepa o začasnem zavarovanju v državi izdajateljici v zahtevi za priznanje in izvršitev (na potrdilu) navede organ izdajatelj (rubrika E Priloge I, ki je priloga Uredbe 2018/1805/EU).

Tretji odstavek

Tretji odstavek 224.č člena ZSKZDČEU-1 predstavlja konkretizacijo točke d tretjega odstavka in petega odstavka 13. člena Uredbe 2018/1805/EU (nemožnost izvršitve sklepa o začasnem zavarovanju).

Uredba 2018/1805/EU omogoča, da organ izdajatelj premoženje, ki je predmet zavarovanja, i) opredeli individualno (pri čemer ni treba, da pozna oziroma navede točno lokacijo premoženja), ii) opredeli z denarnim zneskom ali iii) določi, da je namesto na individualno določenemu premoženju ali denarnemu znesku zavarovanje dopustno odrediti na kateremkoli premoženju enake vrednosti (pri čemer ni treba, da organ izdajatelj to premoženja opredeli).

Sklep, s katerim se prizna sklep o začasnem zavarovanju, se v skladu s predlaganim drugim odstavkom 224.č člena glasi na individualno določeno premoženje. Tudi če organ izvršitelj zahteva, da se namesto individualno določenega premoženja ali denarnega zneska zavarovanje odredi na kateremkoli premoženju enake vrednosti, mora preiskovalni sodnik najprej odrediti zavarovanje le na premoženju ali denarnem znesku, ki ga je individualno določil organ izdajatelj. Šele če takega sklepa ni mogoče izvršiti, preiskovalni sodnik v skladu s predlaganim tretjim odstavkom 224.č člena izda nov sklep, v katerem določi zavarovanje na drugem premoženju (enake vrednosti), ki pa mora prav tako biti določeno individualno. Ker organ izdajatelj takega premoženja v zahtevi (na potrdilu) ne navede, mora preiskovalni sodnik predhodno opraviti poizvedbe o drugem premoženju osebe, na katero se sklep o začasnem zavarovanju nanaša, in premoženje individualno določiti sam. Pri tem preiskovalni sodnik poizvedbe opravi v ustreznih evidencah, registrih in javnih knjigah, lahko pa zahteva tudi podatke o premoženju od bančnih ali

¹⁰ Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US, 11/18, 53/19 – odl. US, 66/19 – ZDavP-2M, 23/20 – SPZ-B, 36/21, 81/22 – odl. US in 81/22 – odl. US.

drugih podobnih institucij (klirinško-depotne družbe, hranilnice kriptosredstev ipd). Preiskovalni sodnik izda nov sklep po uradni dolžnosti.

Četrty odstavek

Četrty odstavek 224.č člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo 11. člena (zaupnost), 32. člena (obveznost obveščanja oseb, na katere sklep vpliva) in 33. člena (pravna sredstva v državi izvršiteljici zoper priznanje in izvršitev sklepa o začasnem zavarovanju ali sklepa o odvzemu) Uredbe 2018/1805/EU.

Osebe, na katere sklep vpliva, imajo v skladu s 33. členom Uredbe 2018/1805/EU pravico do učinkovitih pravih sredstev v državi izvršiteljici (Republiki Sloveniji, kadar izvršuje sklepe o začasnem zavarovanju drugih držav članic). V skladu s 502.a členom ZKP imajo osebe, zoper katere je odrejeno zavarovanje v kazenskem postopku v Republiki Sloveniji, pravico do ugovora, torej pravnega sredstva, o katerem odloča isti organ, ki je sklep izdal. Čeprav veljavna ureditev ZSKZDČEU-1 (glej 203. člen) ugovora ne pozna, ga predlog novele omogoča, saj odločitev o priznanju sklepa o začasnem zavarovanju v skladu z Uredbo 2018/1805/EU ne predstavlja zgolj gole potrditve sklepa druge države članice, pač pa vsebuje tudi »izvirne« odločitve preiskovalnega sodnika, ki mora v določenih primerih ugotoviti obstoj in lastništvo premoženja, ki je predmet začasnega zavarovanja, izbirati med različnimi predmeti zavarovanja ter določiti sredstvo zavarovanja. Prav tako je treba upoštevati, da v postopku še ni bila zagotovljena pravica do izjave osebe, na katero se sklep nanaša.

Drugače kot po 502.a členu ZKP pa v skladu s četrtyim odstavkom predlaganega 224.č člena ZSKZDČEU-1 pravice do pravih sredstev nima osumljenec ali obdolženec (v postopku v državi izvršiteljici), če se sklep ne nanaša nanj, torej če s posegom niso prizadete njegove pravice.

Predpogoj za uveljavljanje pravice do ugovora zoper sklep o priznanju je, da je oseba, na katero se nanaša, s sklepom seznanjena, kar se zagotavlja z vročitvijo sklepa, ki smiselno sledi pravilom 502.a člena ZKP. Pri tem velja izjema, ki izhaja iz tretjega odstavka 11. člena Uredbe 2018/1805/EU, in sicer, da se vročitev sklepa lahko odloži, če to zahteva organ izdajatelj.

Zoper sklep, s katerim preiskovalni sodnik odloči o ugovoru, ima oseba, zoper katero je bilo zavarovanje odrejeno, pravico do pritožbe, pri čemer se v celoti uporabljajo določbe 502.a člena ZKP.

V skladu z 32. členom Uredbe 2018/1805/EU velja, da v postopku s pravnim sredstvom v državi izvršiteljici – torej ugovorom in pritožbo – ni dopustno izpodbijati materialnih razlogov za izdajo sklepa o začasnem zavarovanju (kar lahko prizadeta oseba uveljavlja s pravnimi sredstvi v državi izdajateljici). To pomeni, da se lahko s pravnimi sredstvi v Republiki Sloveniji izpodbija predvsem: i) izpolnjevanje pogojev za priznanje sklepa o začasnem zavarovanju, ii) določitev sredstva zavarovanja in iii) določitev predmeta zavarovanja, kadar je o njem odločil preiskovalni sodnik.

203. člen ZSKZDČEU-1, ki se v skladu z veljavno ureditvijo smiselno uporablja v postopkih zavarovanja po Uredbi 2018/1805/EU, določa, da se lahko pritožba vloži 8 dneh in da mora senat višjega sodišča o pritožbi odločiti v treh dneh. V skladu s postopki zavarovanja odvzema premoženjske koristi po 502–502.e členu ZKP, znaša pritožbeni rok 15 dni (400. člen ZKP). Zahteva po posebej hitrem postopanju oziroma kratkih pritožbenih rokih ne izhaja iz uredbe, ki v prvem odstavku 9. člena določa, da izvršitveni organ (preiskovalni sodnik) »sprejme odločitev o priznanju in izvršitvi sklepa o začasnem zavarovanju in ga izvrši nemudoma ter enako hitro in prednostno kot v podobnem nacionalnem primeru« (izjema so nujni primeri, glej zgoraj). Ob dejstvu, da se pravna sredstva uveljavljajo šele po izvršitvi sklepa in ne zadržijo izvršitve

zavarovanja, se zdi vztrajanje pri posebej kratkih rokih neutemeljeno, zato predlog novele roka za vložitev pritožbe ne določa več, kar pomeni, da velja splošni, 15-dnevni rok za pritožbo.

Peti odstavek

Kljub temu, da državni tožilec ni predlagatelj zavarovanja, se mu v skladu s predlaganim petim odstavkom 224.č. člena ZSKZDČEU-1 vroči sklep, s katerim je bilo odločeno o priznanju sklepa o začasnem zavarovanju, zoper odločitev pa se lahko pritoži. Enako velja glede sklepa, s katerim je preiskovalni sodnik odločil o ugovoru. V obeh primerih se lahko državni tožilec pritoži tako v korist kot škodo osebe, na katero se sklep nanaša. Gre za ureditev, ki je splošno uveljavljana v postopkih sodelovanja v kazenskih zadevah z državami članicami in jo pozna tudi veljavna ureditev priznavanja in izvrševanja sklepov o začasnem zavarovanju (glej sedmi in osmi odstavek 203. člena veljavnega ZSKZDČEU-1).

Šesti odstavek

Šesti odstavek 224.č člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo 29. člena Uredbe 2018/1805/EU (povrnitev začasno zavarovanega premoženja žrtvi). Predlog novele pri tem za žrtev uporablja v kazenskopravni terminologiji ustaljen izraz oškodovanec.

Predlagani odstavek ureja primere, ko organ izdajatelj v skladu z 29. členom Uredbe 2018/1805/EU odloči, da se začasno zavarovano premoženje povrne oškodovancu. Gre torej za primere, ko se premoženje oškodovancu povrne še pred (dokončnim) odvzemom premoženja. Hkrati je treba upoštevati, da gre za povrnitev premoženja, ki je v lasti žrtve (glej 30. recital uredbe), ne pa tudi za plačilo odškodnine.

Predlog novele za odločanje o povnitvi premoženja oškodovancu uvaja poseben postopek, saj lahko organ izvršitelj v skladu z uredbo zahtevo za povrnitev premoženja oškodovancu na organ izvršitelj (preiskovalnega sodnik) naslovi tudi po izvršitvi zavarovanja.

Če v nadaljevanju postopka (v državi izdajateljici) premoženje, ki je predmet zavarovanja, ne bo odvzeto, je zaradi izročitve tega premoženja oškodovancu ogrožena možnost, da ga bo oseba, zoper katero je bilo zavarovanje (neupravičeno) odrejeno, ponovno pridobila v posest. Zato predlog novele zoper odločitev o vrnitvi premoženja oškodovancu dopušča pritožbo.

Povrnitev premoženja oškodovancu je po naravi stvari mogoča le, če je bilo premoženje zaseženo in v drugih primerih, ko ima Republika Slovenija možnost razpolaganja s premoženjem, ne pa recimo, ko je premoženje zavarovano z različnimi prepovedmi.

Kadar teče kazenski postopek v Republiki Sloveniji, je tovrstna povrnitev premoženja mogoča na podlagi določb 110. člena ZKP.

Sedmi odstavek

Sedmi odstavek 224.č člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo 31. člena Uredbe 2018/1805/EU (stroški).

31. člen Uredbe 2018/1805/EU v prvem odstavku določa, da stroške postopka zavarovanja krije država izvršiteljica, drugi odstavek pa, da se lahko izvršitveni organ in organ izdajatelj dogovorita o drugačni delitvi stroškov. Pogajanja o delitvi stroškov, pri katerih sodeluje preiskovalni sodnik, so le s težavo združljiva s funkcijo sodnika, zato predlog novele določa vsebinska merila, kako

preiskovalni sodnik oblikuje predlog o delitvi stroškov. Če nastanejo ali je verjetno, da bodo nastali visoki stroški, preiskovalni sodnik predlaga, da stroške (v celoti) krije organ izdajatelj oziroma država izdajateljica. Delni ali popolni sprejem predloga pa ni pogoj za nadaljevanje postopka oziroma izvršitev sklepa o začasnem zavarovanju.

Osmi odstavek

Veljavni ZSKZDČEU-1 postopek priznanja sklepov o začasnem zavarovanju ureja s sklicevanjem na smiselno uporabo 203. člena ZSKZDČEU-1, ki ureja postopek in sklep za priznavanje odločb o zasegu predmetov ali o začasnem zavarovanju odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem v skladu z Okvirnima sklepoma 2003/577/PNZ in 2006/783/PNZ (navedena okvirna sklepa je nadomestila Uredba 2018/1805/EU, posledično pa se tudi 203. člen in celotno 20. poglavje ZSKZDČEU-1 uporabljajo le za državi članici, ki ju uredba ne zavezuje, in sicer Dansko in Irsko). Nadalje se za vprašanja, ki niso urejena v 24. poglavju ali 203. členu ZSKZDČEU-1 v skladu s tretjim odstavkom 2. člena ZSKZDČEU-1 smiselno uporabljajo določbe Zakona o kazenskem postopku. Takšna podvojena smiselna uporaba določb 203. člena ZSKZDČEU-1 in ZKP, ob dejstvu, da so določbe 203. člena očitno oblikovane za potrebe dveh specifičnih okvirnih sklepov, lahko v praksi vodi v neenotno uporabo zakona. Zato ureditev v skladu s predlogom novele opušča sklicevanje na 203. člen, hkrati pa jasno določa, katere določbe ZKP se uporabljajo za postopek začasnega zavarovanja po Uredbi 2018/1805/EU.

Za postopke začasnega zavarovanja se v skladu s predlogom novele uporabljajo določbe o začasnem zavarovanju zahtevka za odvzem premoženjske koristi. Pri tem poudarjamo, da to velja ne glede na naravo postopka v drugi državi članici, v katerem je bil izdan sklep o začasnem zavarovanju, kot tudi ne glede na način začasnega zavarovanja, ki ga v sklepu o začasnem zavarovanju odredi preiskovalni sodnik. Slednje je pomembno predvsem, če preiskovalni sodnik odredi, da se zavarovanje odredi z zasegom, saj določbe ZKP o zasegu ne zadostujejo zahtevam po učinkovitem pravnem sredstvu iz 33. člena Uredbe 2018/1805/EU.

K 14. členu (224.d člen ZSKZDČEU-1)

224.d člen ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, ureja postopek priznanja in izvrševanja sklepov o odvzemu, ki jih Republiki Sloveniji posreduje druga članica EU.

Predlagani člen ne ureja postopka v celoti, pač pa le dopolnjuje določbe Uredbe 2018/1805/EU. Tako mora preiskovalni sodnik ali davčni organ, kljub obstoju zakonske ureditve, neposredno uporabljati tudi določbe uredbe, in sicer predvsem določbe o razlogih za nepriznanje in izvršitev, vključno z obveznim posvetovanjem pred zavrnitvijo zahteve (19. člen), rokih za priznanje in izvršitev (20. člen), odlogu izvrševanja (21. člen), posledicah nezmožnosti izvršitve odvzema (22. člen), komunikaciji z organom izdajateljem (25. člen), vrstnem redu pri več zahtevah za odvzem (26. člen), prenehanju izvrševanja sklepa o odvzemu (27. člen), upravljanju odvzetega premoženja (28. člen), razpolaganju z odvzetim premoženjem (30. člen) in stroških postopka (31. člen).

Nadalje je treba izpostaviti, da se za vprašanja, ki jih ZSKZDČEU-1 (ali Uredba 2018/1805/EU) ne ureja, smiselno uporabljajo določbe ZKP (tretji odstavek 2. člena ZSKZDČEU-1).

Prvi odstavek

Prvi odstavek 224.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo 21. člena Uredbe 2018/1805/EU (odlog izvršitve sklepov o odvzemu).

Predlagani odstavek ureja obveščanje državnega tožilca o pričetku postopka. Čeprav se postopek ne prične na njegov predlog, je udeležba državnega tožilca potrebna, da preiskovalnega sodnika obvesti o morebitni koliziji interesov med kazenskim postopkom, ki teče v Republiki Sloveniji zoper osebo, na katero se sklep o odvzemu nanaša, in interesom države članice, ki zahteva priznanje in izvršitev sklepa o odvzemu. V skladu z 21. členom Uredbe 2018/1805/EU sme namreč organ izvršitelj (preiskovalni sodnik) odložiti odločanje ali izvršitev sklepa, če to zahtevajo interesi drugih postopkov proti isti osebi. Drugače kot pri sklepih o začasnem zavarovanju, pri sklepih o odvzemu premoženja v skladu z Uredbo 2018/1805/EU ni treba zagotavljati zaupnosti postopka. Vendar pa predlog novele določa, da se postopek ne nadaljuje (kar pomeni predvsem, da se o postopku ne obvešča osebe, zoper katero je sklep izdan – predlagani tretji odstavek 224.d člena), dokler se ne izteče rok, v katerem sme državni tožilec predlagati odlog ali dokler ne izjavi, da odloga ne predlaga.

Drugi odstavek

Drugi odstavek 224.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo 11. člena (zaupnost) in 21. člena (odlog izvršitve sklepov o odvzemu) Uredbe 2018/1805/EU.

Kljub temu, da Uredba 2018/1805/EU ne zahteva zaupnosti postopka priznanja sklepa o odvzemu, je to smiselno, kadar obstaja nevarnost, da sklepa o odvzemu ne bo mogoče izvršiti in je predlagano začasno zavarovanje odvzema, oziroma kadar je to potrebno zaradi izvedbe kazenskega postopka, ki teče v Republiki Sloveniji. V takih primerih preiskovalni sodnik počaka, da je opravljeno zavarovanje premoženja oziroma da prenehajo okoliščine, ki narekujejo odlog, preden o postopku obvesti lastnika oziroma upravičenca do premoženja in mu da možnost izjave.

Tretji odstavek

Tretji odstavek 224.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, preiskovalnemu sodniku nalaga, da v postopku odločanja o priznanju sklepa o odvzemu zagotovi možnost izjave prizadetega posameznika.

Pri tem je potrebno pojasniti, da takšna ureditev ne ogroža uspešnosti odvzema premoženja. Če bi zaradi seznanitve s potekom postopka ali iz drugih razlogov lahko prišlo do uničenja premoženja ali bi lahko odvzem tega premoženja postal otežen, je namreč mogoče odvzem premoženja na predlog organa izdajatelja začasno zavarovati. Kadar pa začasno zavarovanj ni potrebno in predlagano, pa tudi ko je izvršeno, ni razlogov, da se lastniku ali imetniku premoženja ne omogoči izjave še pred sprejemom odločitve o priznanju sklepa o odvzemu.

Četrty odstavek

Četrty odstavek 224.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo 32. člena Uredbe 2018/1805/EU (obveznost obveščanja oseb, na katere sklep vpliva).

Predlagani odstavek določa vsebino sklepa, s katerim se prizna sklep organa izdajatelja druge države članice. Pri tem velja izhodišče, da mora sklep o priznanju sklepa o odvzemu vsebovati vse podatke, ki so potrebni, da se lahko izvrši. Preiskovalni sodnik je pri določanju vsebine sklepa vezan na zahteve in navedbe organa izdajatelja. Kadar pa organ izdajatelj v zahtevi (na potrdilu) ne navede vseh elementov odvzema (kar velja predvsem, kadar organ izdajatelj podrejeno zahteva odvzem premoženja enake vrednosti), jih določi preiskovalni sodnik.

Sklep preiskovalnega sodnika mora v prvi vrsti opredeliti sklep o odvzemu, ki se prizna, in organ izdajatelj. Nadalje mora sklep opredeliti osebo, ki je lastnik ali upravičenec do premoženja, in premoženje, ki je predmet odvzema.

Sklep mora biti obrazložen, kar prvenstveno pomeni, da morajo biti obrazloženi razlogi za tiste odločitve, ki jih sprejme preiskovalni sodnik. Obrazložitev teh razlogov je potrebna za uveljavljanje pravnih sredstev v Republiki Sloveniji. Dodatno mora sklep o priznanju vsebovati tudi kratko obrazložitev razlogov za odvzem v državi izdajateljici, kar izhaja iz zahteve drugega odstavka 32. člena Uredbe 2018/1805/EU. Ta določa, da mora država izvršiteljica osebo, na katero sklep vpliva, obvestiti tudi o razlogih za izdajo sklepa o odvzemu, kar preiskovalni sodnik zagotovi z vročitvijo sklepa o priznanju, ki v obrazložitvi povzema tudi te razloge. Razloge za izdajo sklepa o odvzemu v državi izdajateljici v zahtevi za priznanje in izvršitev (na potrdilu) navede organ izdajatelj (rubrika F Priloge II, ki je priloga Uredbe 2018/1805/EU).

Peti odstavek

Peti odstavek 224.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo 32. člena (obveznost obveščanja oseb, na katere sklep vpliva) in 33. člena (pravna sredstva v državi izvršiteljici zoper priznanje in izvršitev sklepa o začasnem zavarovanju ali sklepa o odvzemu) Uredbe 2018/1805/EU.

Osebe, na katere sklep vpliva, imajo v skladu s 33. členom Uredbe 2018/1805/EU pravico do učinkovitih pravnih sredstev tudi v državi izvršiteljici (Republiki Sloveniji, kadar izvršuje sklepe o odvzemu drugih držav članic).

Zoper sklep o odvzemu lahko oseba, ki se ji premoženje odvzame, vloži pritožbo. V skladu s trenutno ureditvijo (smiselna uporaba 213. člena ZSKZDČEU-1) znaša rok za vložitev pritožbe 8 dni. S predlogom novele se rok podaljšuje na 15 dni, saj ni videti razloga, da je rok krajši kot v nacionalnih postopkih (odvzem predmetov po 498. členu ZKP, odvzem denarja, premoženja nezakonitega izvora in protipravno dane ali sprejete podkupnine iz 498.a člena, odvzem premoženjske koristi po 499-505. člen ZKP). Res je sicer, da Uredba 2018/1805/EU v prvem odstavku 20. člena določa, da je treba odločitev o priznanju in izvršitvi sklepa o odvzemu sprejeti najkasneje v 45 dneh po prejemu zahteve, vendar dolžina roka za vložitev pritožbe spoštovanja uredbe ne ogroža, saj prične rok za pritožbo teči šele po sprejemu odločitve.

Predpogoj za uveljavljanje pravice do ugovora zoper sklep o priznanju je, da je oseba, na katero se nanaša, s sklepom seznanjena, kar se zagotavlja z vročitvijo sklepa.

Z vročitvijo sklepa se hkrati zadosti zahtevam o obveščanju oseb, na katere sklep vpliva, iz 32. člena Uredbe 2018/1805/EU, saj sklep o priznanju vključuje vse informacije, ki jih določa navedeni člen uredbe.

Šesti odstavek

V skladu s predlaganim šestim odstavkom 224.d člena ZSKZDČEU-1 se državnemu tožilcu vroči sklep o zavrnitvi priznanja kot tudi sklep, s katerim preiskovalni sodnik sklep o odvzemu prizna. Zoper sklep se lahko pritoži v korist ali v škodo osebe, ki je lastnik oziroma upravičenec do premoženja. Gre za ureditev, ki je splošno uveljavljana v postopkih sodelovanja v kazenskih zadevah z državami članicami in jo vsebuje tudi veljavna ureditev (glej četrti in peti odstavek 213. člena ZSKZDČEU-1).

Sedmi odstavek

Sedmi odstavek 224.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo določb 30. člena Uredbe 2018/1805/EU (razpolaganje z odvzetim premoženjem ali denarjem, pridobljenim s prodajo tega premoženja).

V skladu z drugim odstavkom 224.b člena veljavnega ZSKZDČEU-1 odvzem v določenih primerih – ko se smiselno uporabljajo pravila o izvrševanju odločbe o odvzemu protipravne premoženjske koristi (prvi odstavek 131. člena ZKP) – ne izvršuje preiskovalni sodnik, temveč davčni organ (Finančna uprava Republike Slovenije). Vendar preiskovalni sodnik v skladu s predlogom novele tudi v teh primerih ohrani pristojnost odločanja o nekaterih vprašanjih, in sicer predvsem zato, ker je pred sprejemom odločitve potrebno posvetovanje z organom izdajateljem ali ker se odločitev sprejema na predlog organa izdajatelja ali z njegovim soglasjem.

Osmi odstavek

Osmi odstavek 224.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo določb 30. člena Uredbe 2018/1805/EU (razpolaganje z odvzetim premoženjem ali denarjem, pridobljenim s prodajo tega premoženja).

Šesti odstavek 30. člena uredbe določa, kako se razpolaga z odvzetim nedenarnim premoženjem (kadar ni povrnjeno oškodovancu). Uredba določa štiri možne načine razpolaganja, in sicer a) prodajo, b) prepustitev državi izdajateljici, d) prepustitev državi izvršiteljici za zadeve javnega interesa ali socialne namene in c) razpolaganje na druge načine v skladu s pravom države izvršiteljice. Ob upoštevanju omejitev, ki jih določa uredba (za nekatere oblike razpolaganja se zahteva soglasje države izdajateljice ipd.), pa način razpolaganja določiti izvršitveni organ.

Predlog novele v predlaganem osmem odstavku 223.d člena ZSKZDČEU-1 kot temeljno pravilo določa, da se nedenarno premoženje proda, izjemoma pa ga je mogoče prenesti na državo izdajateljico, če slednja s tem soglaša in če je podana ena izmed naslednjih okoliščin:

- če je med državama sklenjena mednarodna pogodba, ki določa obveznost prenosa premoženja;
- če je bila država članica v času izvršitve kaznivega dejanja lastnica premoženja in je torej sama oškodovana s kaznivim dejanjem;
- če premoženja ni mogoče prodati.

Prenos na državo izdajateljico je mogoče le z njenim soglasjem. Če s prenosom ne soglaša, odvzetega premoženja pa tudi ni mogoče prodati, se ga uniči ali brezplačno odsvoji.

Deveti odstavek

Deveti odstavek 224.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo določb 31. člena Uredbe 2018/1805/EU (stroški).

31. člen Uredbe 2018/1805/EU v prvem odstavku določa, da stroške odvzema krije država izvršiteljica. Ne glede na navedeno drugi odstavek določa, da se lahko izvršitveni organ in organ izdajatelj dogovorita o drugačni delitvi stroškov. Pogajanja o delitvi stroškov, pri katerih sodeluje preiskovalni sodnik, so le s težavo združljiva z vlogo preiskovalnega sodnika, zato predlog novele določa vsebinska merila, kako preiskovalni sodnik oblikuje predlog o delitvi stroškov. Če nastanejo ali je verjetno, da bodo nastali visoki stroški, preiskovalni sodnik predlaga, da stroške (v celoti) krije organ izdajatelj oziroma država izdajateljica. Delni ali popolni sprejem predloga pa ni pogoj za izvrševanje odvzema ali hrambe.

Deseti odstavek

Deseti odstavek 224.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, organu, ki izvršuje sklep o odvzemu, nalaga, da preiskovalnega sodnika sproti obvešča o poteku izvrševanja odvzema. To je potrebno, da lahko preiskovalni sodnik sprejme ustrezne odločitve iz predlaganega sedmega odstavka 224. člena ZSKZDČEU-1, kot tudi, da lahko preiskovalni sodnik sam obvešča organ izdajatelj v skladu z določbami Uredbe 2018/1805/EU. Določba se po naravi stvari nanaša na primere, ko sklepa ne izvršuje preiskovalni sodnik.

Enajsti odstavek

Enajsti odstavek 224.d člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, predstavlja konkretizacijo določb tretjega in petega odstavka 22. člena Uredbe 2018/1805/EU (nemožnost izvršitve sklepa o odvzemu).

Uredba 2018/1805/EU omogoča, da organ izdajatelj premoženje, ki je predmet odvzema, i) opredeli individualno (pri čemer ni treba, da pozna ali navede točno lokacijo premoženja), ii) opredeli z denarnim zneskom ali iii) določi, da je namesto individualno določenega premoženja ali denarnega zneska odvzem dopustno odrediti na kateremkoli premoženju enake vrednosti (pri čemer ni treba, da to premoženja opredeli).

Premoženje, ki je predmet odvzema v postopkih v Republiki Sloveniji, mora biti natančno določeno,¹¹ enaka zahteva pa v skladu s predlogom novele velja, kadar se izvršuje sklep druge države. Navedeno pomeni dvoje: da v sklepu ni dopustno odrediti alternativnih/podrejenih predmetov odvzema oziroma da mora biti opredeljeno konkretno premoženje (tudi kadar je sklep o odvzemu izdan na denarni znesek), ki naj se odvzame. Preiskovalni sodnik mora najprej torej kot premoženje, ki se odvzema, določiti (le) konkretno premoženje, ki ga je navedel organ izdajatelj. Če odvzem tega premoženja ni mogoč, pa mora – če to izhaja iz zahteve organa izdajatelja – v skladu s predlaganim enajstim odstavkom izdati nov sklep in odrediti odvzem drugega premoženja, ki mora biti prav tako konkretno določeno. Ker organ izdajatelj takega premoženja v zahtevi (na potrdilu) ne navede, mora preiskovalni sodnik predhodno opraviti poizvedbe o drugem premoženju osebe, na katero se sklep o odvzemu nanaša. Pri tem preiskovalni sodnik poizvedbe opravi v ustreznih evidencah, registrih in javnih knjigah, lahko pa zahteva tudi podatke o premoženju od bančnih ali drugih podobnih institucij (klirinško-depotne družbe, hranilnice kriptosredstev ipd). Preiskovalni sodnik izda nov sklep po uradni dolžnosti.

Nov sklep se izdaja s smiselno uporabo pravil predlaganega 224.d člena ZSKZDČEU-1, kar na primer pomeni, da ni potrebno ponovno obveščati državnega tožilca, niti dajati ponovne priložnosti osebi, ki se ji odvzema premoženje, da se izjavi, če se je glede konkretnega premoženja že lahko izjavila. Vendar pa zoper novi sklep ni mogoče izključiti pritožbe.

K 15. členu (nova 224.e in 224.f člen ZSKZDČEU-1):

Novi 224.e člen

Novi 224.e člen, kot ga določa predlog novele, se nanaša na primere, ko Republika Slovenija oziroma njen organ odločitev o odvzemu ali začasnem zavarovanju v priznanje in izvršitev pošlje drugi državi članici.

Prvi odstavek

¹¹ Glej Klun, G., komentar k 502.b členu, v: Šepec, M. (ur.), Zakon o kazenskem postopku (ZKP) s komentarjem, 3. knjiga, GV založba, 2023, str. 487.

Predlagani prvi odstavek 224.e člena ZSKZDČEU-1 pooblašča sodišče in državnega tožilca, da od druge države članice zahtevata priznanje in izvršitev odločitev o odvzemu premoženja, če je verjetno, da odvzema sicer – torej na ozemlju Republike Slovenije – ne bo mogoče izvršiti. Natančnejše pogoje za posredovanje sklepov drugi državi članici oziroma več članicam hkrati določata 14. in 15. člen Uredbe 2018/1805/EU.

Sodišča smejo v priznanje in izvršitev poslati odločitev o odvzemu predmetov, ki se v kazenskem postopku morajo ali smejo odvzeti (ne glede na to, ali je bilo o tem odločeno s sodbo ali posebnim sklepom – 498. člen ZKP) in odvzemu premoženjske koristi (499. člen ZKP), vključno z odvzemom denarja, premoženja nezakonitega izvora in protipravno dane ali sprejete podkupnine (ne glede na to, ali je bilo o tem odločeno s sodbo ali posebnim sklepom – 498.a člen ZKP).

Državni tožilec v skladu s 498. členom ZKP odvzame predmete, ki se v kazenskem postopku morajo vzeti, če zavrže kazensko ovadbo, vendar gre v teh primerih praviloma za predhodno zasežene predmete, kar pomeni, da izvršitev odločitve v drugi državi ni potrebna. Kljub temu predlog novele omogoča, da odločitev v priznanje in izvršitev drugi državi članici posreduje tudi državni tožilec.

Na podlagi Uredbe 2018/1805/EU pa ni mogoče zahtevati priznanja in izvršitve odvzema premoženja, izrečenega v postopku po Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora¹² (v nadaljnjem besedilu: ZOPNI). Uredba se namreč nanaša le na »pravnomočno sankcijo ali ukrep, ki ga je izreklo sodišče po zaključku postopkov v zvezi s kaznivim dejanjem, kar vodi k dokončnemu odvzemu premoženja fizične ali pravne osebe« (glej drugo točko 2. člena). Odločitve o odvzemu premoženja po ZOPNI ni mogoče prištevati med tovrstne sklepe, saj zaključek kazenskega postopka ni pogoj za odvzem premoženja.

Drugi in tretji odstavek

Predlagani drugi in tretji odstavek 224.e člena ZSKZDČEU-1 urejata posredovanje odločitev o začasnem zavarovanju, izdanih v Republiki Sloveniji, v priznanje in izvršitev drugi državi članici, kadar je to potrebno za zavarovanje odločitve o odvzemu premoženja.

Zavarovanje po obeh odstavkih je dopustno poslati v priznanje in izvršitev le, če obstoji nevarnost, da odvzema sicer ne bo mogoče izvršiti, hkrati pa je treba upoštevati še pogoje, ki jih določa Uredba 2018/1805/EU, predvsem 4. in 5. člen.

Predlagani tretji odstavek se nanaša na priznanje in izvršitev vseh oblik zavarovanja, ki so bile izdane za potrebe zavarovanja odvzema premoženja v Republiki Sloveniji oziroma po določbah, ki veljajo za kazenski postopek v Republiki Sloveniji. Predlagani drugi odstavek pa določa posebno obliko zavarovanja, namenjeno izključno zavarovanju v drugi državi članici.

Zavarovanje po predlaganem drugem odstavku ne zahteva, da organ, ki odreja zavarovanje, opredeli tudi sredstvo zavarovanja (zaseg, začasni odvzem, administrativne prepovedi ipd.), pač pa določi le osebo, zoper katero se zavarovanje odreja, in predmet zavarovanja. Sredstvo zavarovanja bo tako določil šele organ izvršitelj druge države članice v skladu s pravom države izvršiteljice. To omogoča izvedbo zavarovanja tudi v primeru razlik med pravili obeh držav glede sredstev zavarovanja, ki so na voljo (tudi obrazec, s katerim se začasno zavarovanje pošlje v priznanje in izvršitev, ne predvideva, da organ izdajatelj navede podatek o sredstvu zavarovanja, glej Prilogo I Uredbe 2018/1805/EU). Nadalje predlagani drugi odstavek 224.e člena dopušča, da slovenski organ poda pooblastilo, da organ izvršitelj zavarovanje izvede na nadomestnem

¹² Uradni list RS, št. 91/11, 25/14 in 53/18 – odl. US.

premoženju enake vrednosti, ne da bi to premoženje tudi opredelil, saj ga v skladu z Uredbo 2018/1805/EU opredeli šele organ izvršitelj (glej peti odstavek 13. člena uredbe). Organ izvršitelj bo v teh primerih torej zavarovanje izvedel bodisi na premoženju, ki ga je naveden slovenski organ izdajatelj, bodisi na drugem, organu izvršitelju znanem premoženju osebe, zoper katero se zavarovanje odreja.

Četrti in peti odstavek

Predlagani četrti odstavek 224.e člena ZSKZDČEU-1 omogoča, da se v povezavi s posredovano odločitvijo o odvzemu od države izvršiteljice zahteva, da se odvzeto premoženje izroči neposredno oškodovancu, da se mu neposredno izplača odškodnina oziroma da se prodajo premoženja (zaradi morebitne vrnitve premoženja oškodovancu) odloži do zaključka postopka, v katerem se v Republiki Sloveniji odloča o povrnitvi premoženja oškodovancu. Gre za konkretizacijo prvega odstavka 30. člena Uredbe 2018/1805/EU.

Sodišče zahtevo iz predlaganega četrtega odstavka poda le na predlog oškodovanca in če so podani pogoji za poplačilo premoženjskega zahtevka iz odvzete premoženjske koristi, kot jih določata drugi in tretji odstavek 76. člena KZ-1.

Predlagani peti odstavek 224.e člena ZSKZDČEU-1 omogoča, da sodišče od organa izdajatelja zahteva, da se začasno zavarovano premoženje vrne oškodovancu še pred izvršitvijo odvzema. Gre za konkretizacijo 29. člena Uredbe 2018/1805/EU. Sodišče zahtevo za povrnitev stvari oškodovancu poda zgolj na zahtevo slednjega, pogoji, ki jih določa peti odstavek, pa so smiselno enaki pogojem iz prvega odstavka 110. člena ZKP, v skladu s katerim se v kazenskem postopku v Republiki Sloveniji zasežene stvari izročijo oškodovancu še pred koncem postopka, če gre za stvari, ki mu nedvomno pripadajo (in niso potrebne kot dokaz v kazenskem postopku).

Šesti odstavek

V predlaganem šestem odstavku 224.e člena ZSKZDČEU-1 so urejena merila, na podlagi katerih slovenski organ izdajatelj (sodišče, državni tožilec) sprejme ponudbo organa izvršitelja za delitev stroškov, kadar grozi, da bodo zaradi zavarovanja, odvzema oziroma hrambe nastali visoki ali izredni stroški. Gre za konkretizacijo 31. člena Uredbe 2018/1805/EU.

V skladu z uredbo slovenski organ izdajatelj ponudbe za delitev stroškov ni dolžan sprejeti. Ker pa gre za izvrševanje sklepov, ki so pretežno v interesu Republike Slovenije, predlagani šesti odstavek določa, da organ izdajatelj ponudbo sprejme, vendar le pod pogojem vzajemnosti (če bi bil organ druge države izdajateljice zavezan ponudbo za delitev stroškov v enakih okoliščinah sprejeti, če bi jo podal slovenski organ izvršitelj).

Sedmi in osmi odstavek

Predlagana sedmi in osmi odstavek 224.e člena ZSKZDČEU-1 predstavljata konkretizacijo šestega odstavka 30. člena Uredbe 2018/1805/EU.

Kadar odvzeto premoženje predstavlja denarno premoženje in se ne prepusti neposredno oškodovancu, se v skladu s sedmim odstavkom 30. člena uredbe razdeli med državo izdajateljico in državo izvršiteljico. Kadar pa je odvzeto nedenarno premoženje, o razpolaganju s tem premoženjem odloča država izvršiteljica, pri tem pa mora upoštevati načine razpolaganja, ki jih določa šesti odstavek 30. člena uredbe (prodaja premoženja, prepustitev eni izmed držav, drugi načini razpolaganja) in tudi določene omejitve (za nekatere načine razpolaganje se zahteva soglasje obeh držav).

V skladu s točko b) šestega odstavka 30. člena Uredbe 2018/1805/EU lahko država izvršiteljica nedenarno premoženje prenese na državo izdajateljico. Brez soglasja države izdajateljice lahko to stori, ko je država izdajateljica zahtevala odvzem prav tistega (nedenarnega) premoženja, ki je bilo odvzeto. V teh primerih država izdajateljica torej ne more nasprotovati prenosu odvzetega premoženja nanjo.

Če je država izdajateljica zahtevala odvzem določenega premoženja, v postopku izvrševanja sklepa pa je bilo odvzeto nadomestno (nedenarno) premoženje enake vrednosti, oziroma kadar je država izdajateljica zahtevala odvzem določenega denarnega zneska, pa lahko država izvršiteljica odvzeto (nedenarno) premoženje na državo izdajateljico prenese le z njenim soglasjem. Te primere ureja sedmi odstavek predlaganega 224.e člena ZSKZDČEU-1, ki določa, da slovenski organ izdajatelj (sodišče, državno tožilstvo) soglasje poda le, če s tem ne bi nastali nesorazmerni stroški (če stroški prevzema in prodaje premoženja ne bi presegli njegove vrednosti). S tem premoženjem slovenski organ nato razpolaga kot s premoženjem, odvzetim v kazenskem postopku v Republiki Sloveniji.

V skladu s točko c) šestega odstavka 30. člena Uredbe 2018/1805/EU lahko država izvršiteljica odvzeto premoženje porabi sama za zadeve javnega interesa ali socialne namene, če s tem soglašata država izdajateljica. V zvezi s tem se je v preteklosti v praksi pojavila dilema, kateri organ je pristojen za podajo soglasja. Točka c) šestega odstavka 30. člena uredbe namreč govori o soglasju države izdajateljice (in ne, kot točka b, o soglasju organa izdajatelja), sodišča pa so ugovarjala, da podaja takšnega soglasja po naravi stvari ne sodi v njihovo pristojnost. O zahtevkih je zato odločala Vlada RS.

Predlagani osmi odstavek 224.e člena ZSKZDČEU-1 kot organ, pristojen za podajo soglasja iz točke c) šestega odstavka 30. člena Uredbe 2018/1805/EU, določa slovenski organ izdajatelj (sodišče, državni tožilec), hkrati pa opredeljuje tudi kriterije za odločitev (če tako določa mednarodna pogodba ali če bi bilo v domačem postopku uničeno ali brezplačno odsvojeno, na primer Muzeju slovenske policije). Z določitvijo vsebinskih kriterijev odločitev o podaji soglasja ne predstavlja (več) odločitve, ki temelji na diskreciji odločevalca, zato jo je mogoče opredeliti kot pristojnost pravosodnega organa.

S predlaganimi spremembami Vlada RS nima več pristojnosti, da odloča o razpolaganju z odvzetim premoženjem v konkretnih postopkih. Lahko pa, če oceni, da je potrebno, prične postopek za sklenitev mednarodne pogodbe z drugo državo članico, s katero se (za nedoločeno število prihodnjih primerov) drugače uredi razpolaganje z odvzetim premoženjem.

Novi 224.f člen

Predlagani novi 224.f člen ZSKZDČEU-1 predstavlja konkretizacijo 34. člena Uredbe 2018/1805/EU in se uporablja tako v zvezi s postopki za priznanje in izvršitev sklepov o začasnem zavarovanju in sklepov o odvzemu, ki jih izvršuje Republika Slovenija, kot tudi za postopke, v katerih odločitve slovenskih organov o začasnem zavarovanju in odvzemu prizna in izvršuje druga država članica.

34. člen uredbe določa delitev odgovornosti za škodo, ki jo povzročijo organi države izdajateljice ali države izvršiteljice. Odgovornost za škodo praviloma nosi država izdajateljica, določba pa omogoča, da se državi dogovorita o višini odškodnine, ki jo je dolžna povrniti država izvršiteljica, kadar je škoda ali katerikoli del škode posledica izključno njenega ravnanja. V skladu s predlaganim 224.f. členom ZSKZDČEU-1 tovrstne dogovore sklepa državno odvetništvo.

Predlagani člen določa tudi vsebinske kriterije za določitev višine povrnitve odškodnine, o kateri se sporazume državno odvetništvo, in sicer s sklicevanjem na uporabo pravil o odškodninski odgovornosti države. To pomeni, da državno odvetništvo s sporazumom prizna odgovornost slovenskega organa izvršitelja pod pogoji in v znesku, kot pripada oziroma bi pripadal oškodovancu po pravu Republike Slovenije.

K 16. členu

V. del ZSKZDČEU-1, ki ureja izmenjavo podatkov iz kazenskih evidenc držav članic, se v skladu s predlogom novele deli na tri poglavja. V 25. poglavje se uvrstijo obstoječi členi V. dela, ki urejajo izmenjavo podatkov iz kazenskih evidenc med državami EU v ožjem smislu. V 26. poglavje se uvrstijo nove določbe, ki se nanašajo na sistem za določanje držav, ki so izrekle obsodbo osebam, ki so državljani tretjih držav, vključno z osebami brez državljanstva (ECRIS-TCN), v 27. poglavje pa se uvrstijo nove določbe, ki se nanašajo na okvir za zagotavljanje interoperabilnosti informacijskih sistemov EU.

K 17. členu

Sprememba 225. člena ZSKZDČEU-1 je zgolj redakcijska; izraz »kazenske evidenca« je namreč v skladu s predlogom novele urejen v 226. členu ZSKZDČEU-1.

K 18. členu (226. člen ZSKZDČEU-1)

Veljavni 226. člen ZSKZDČEU-1 opredeljuje pomen izraza centralni organ Republike Slovenije, s predlogom novele pa se vsebina člena širi tako, da opredeljuje tudi pomen nekaterih drugih izrazov. Gre za izraze, ki so specifični za V. del zakona in jih ni smiselno opredeliti v 8. členu ZSKZDČEU-1 (ki ureja pomen izrazov v celotnem besedilu zakona). Takšen pristop je uporabljen tudi v drugih poglavjih (glej 59., 98., 162. in 184.a člen).

Pomen izraza »centralni organ Republike Slovenije« se glede na veljavno besedilo spreminja tako, da ne opredeljuje več notranjeorganizacijske enote Ministrstva za pravosodje, ki opravlja vlogo centralnega organa, pač pa to vlogo pripisuje neposredno ministrstvu.

Vsebinsko pomembna je opredelitev izraza »država članica«, saj izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc ne poteka le med državami članicami EU, pač pa tudi z Združenim kraljestvom, in sicer na podlagi Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (643.–651. člen ter priloga št. 44). Besedilo relevantnih delov sporazuma je vsebinsko usklajeno z določbami Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ.¹³

226. člen opredeljuje še izraze »državljan tretje države«, izraz »ECRIS«, ki je v veljavnem ZSKZDČEU-1 opredeljen v prvem odstavku 235. člena, izraz »ECRIS-TCN« in izraz »okvir za zagotavljanje interoperabilnosti«.

Opredelitev izraza »kazenska evidenca« je v 226. člen z rahlo spremembo prenesena iz 225. člena ZSKZDČEU-1, na novo pa se opredeljuje izraz »kazenska evidenca Republike Slovenije«, ki je do sedaj bil le posredno urejen v okviru 226. člena.

K 19. členu (227. člen ZSKZDČEU-1)

¹³ Združeno kraljestvo pa ne sodeluje v sistemu ECRIS-TCN (Uredba 2019/816/EU) in pri interoperabilnosti informacijskih sistemov EU (Uredba 2019/818/EU).

Država članica, ki obsodi državljanu druge države članice, mora o tem v skladu z drugim odstavkom 4. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ obvestiti državo članico državljanstva obsojene osebe in ji posredovati podatke o obsodbi. Katere podatke je potrebno sporočiti, določa prvi odstavek 11. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ, vendar pa ta določba ni prenesena v veljavni ZSKZDČEU-1, določbe ZIKS-1, ki sicer urejajo dajanje podatkov iz kazenske evidence, pa z okvirnim sklepom niso v celoti usklajene. Navedeno pomanjkljivost odpravljata spremenjeni prvi in novi drugi odstavek 227. člena ZSKZDČEU-1, kot ju določa predlog novele.

Predlagani prvi odstavek izrecno našteva podatke, ki jih mora Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ Republike Slovenije posredovati drugi državi članici, ko jo obvesti o obsodbi njenega državljanu. Pri tem gre v pretežni meri za podatke, ki se vpisujejo v kazensko evidenco RS (glej tretji odstavek 250.a člena ZIKS-1), zato predlagani drugi odstavek 227. člena izhaja iz predpostavke, da Ministrstvo za pravosodje navedene podatke pridobi iz te evidence.

Po drugi strani gre pri podatku o prejšnjih imenih, spolu, naslovu prebivališča, imenih staršev in številki osebne dokumenta za podatke, ki se ne vpisujejo v kazensko evidenco RS, prav tako pa je mogoče, da kateri izmed podatkov, ki se v kazensko evidenco RS sicer vpisuje, v konkretnem primeru ni vpisan. Te primere naslavlja predlagani drugi odstavek 227. člena, ki določa, da ti podatki posredujejo, če so vpisani v evidenco, ki je (dejansko) povezana s kazensko evidenco RS (glej prvi odstavek 250.b člena ZIKS-1). Na podatek o spolu je dopustno sklepati tudi iz 10–12. številke EMŠO, ki je vpisana v kazensko evidenco RS.

Glede podatka o spolu in prejšnjih imenih velja izpostaviti, da gre za podatka, ki ju v skladu z drugim odstavkom 4. člena in prvim odstavkom 11. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ država članica izreka obsodbe mora sporočiti drugi državi članici, kadar obsodi njenega državljanu, razen kadar podatek v posameznem primeru centralnemu organu (Ministrstvu za pravosodje) ni znan. V teh primerih se podatek ne posreduje.

K 20. členu (novi 227.a člen ZSKZDČEU-1)

Predlagani novi 227.a člen ureja vpis podatkov v kazensko evidenco RS, ko Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS od centralnega organa druge države članice prejme podatke o obsodbi, ki jo je slovenskemu državljanu izreklo sodišče te države članice. Gre za pravila, ki dopolnjujejo in spreminjajo splošna pravila o vpisu podatkov o obsodbah slovenskih državljanov v tujini, ki jih določa enajsti odstavek 250.a člena ZIKS-1.

Okvirni sklep 2009/315/PNZ državam članicam nalaga, da morajo njihovi centralni organi ob vpisu obsodbe v svojo kazensko evidenco o tem obvestiti državo članico, katere državljan je obsojena oseba (drugi odstavek 4. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ). Prav tako morajo tej državi sporočiti vse nadaljnje spremembe v zvezi z vpisom, vključno z izbrisom obsodbe iz kazenske evidence (tretji odstavek 4. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ).¹⁴ Država, ki prejme obvestilo o vpisu svojega državljanu, mora prejete podatke hraniti (prvi odstavek 5. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ), prav tako pa jih mora posodabljati v skladu z nadaljnjimi obvestili o spremembi in izbrisu podatkov (drugi odstavek 5. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ). Kot izrecno določa že okvirni sklep, je namen takšne ureditve, da se zagotovijo pogoji, da lahko država državljanstva obsojene osebe podatke posreduje drugim državam članicam, ki zanje zaprosijo. Za pridobitev podatkov o obsodbah določene osebe, izrečenih v katerikoli državi članici, torej zadostuje, da se za podatke zaprosi državo državljanstva te osebe. Če države članice teh podatkov ne bi

¹⁴ Ta določbo je glede obveznosti centralnega organa Republike Slovenije v slovensko pravo prenesena v 227. členu ZSKZDČEU-1. Obveznosti drugih držav članic, da te podatke pošiljajo Republiki Sloveniji, pa ZSKZDČEU-1 ne ureja, saj jo centralni organi drugih držav izvršujejo na podlagi svojih nacionalnih pravil, s katerimi so države prenesle Okvirni sklep 2009/315/PNZ.

shranjevale oziroma bi jih shranjevale, spreminjale ali brisale v skladu z lastnimi pravili, se druge države članice, ki zaprosijo za podatke državo državljanstva določene osebe, ne bi mogle zanesti, da bodo pridobile podatke o vseh obsodbah, ki imajo v Evropski uniji pravne učinke (oziroma bi morale za podatke zaprositi vse države članice).

Prvi odstavek

250.a člen ZIKS-1, ki ureja vodenje podatkov v kazenski evidenci, v enajstem odstavku določa, da se »[d]oločbe tega člena uporabljajo tudi za sodbe, ki so jih državljanom Republike Slovenije /.../ izrekla tuja sodišča /.../«. ZIKS-1 torej vzpostavlja podlago, da se obsodbe slovenskih državljanov, ki so jih izrekla sodišča tujih držav, tudi drugih držav članic, vpisujejo v kazensko evidenco RS. Zato prvi odstavek predlaganega 227.a člena ZSKZDČEU-1 kot izhodišče določa, da se o obsodbah slovenskih državljanov v drugih državah članicah vpisujejo v skladu z ZIKS-1, v nadaljnjih odstavkih 227.a člena pa so določene izjeme od tega pravila.

Drugi odstavek

Predlagani drugi odstavek 227.a člena ZSKZDČEU-1 zagotavlja spoštovanje omejitev pri posredovanju podatkov, ki jih določa tretji pododstavek drugega odstavka in tretji odstavek 7. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ. Država članica, ki državi državljanstva posreduje informacije o obsodbah njenih državljanov, lahko namreč poda prepoved, da teh informacij ni dopustno posredovati drugim državam članicam in tretjim državam za druge namene kot izvedbo kazenskega postopka. Podana prepoved se v skladu s predlaganim drugim odstavkom 227.a člena vpiše v kazensko evidenco RS, omejitve pri posredovanju podatkov o obsodbah, na katere se nanaša, pa urejata predlagani četrti odstavek 227.a člena in predlagani drugi odstavek 228. člena ZSKZDČEU-1.

Tretji odstavek

Glede izbrisa obsodb slovenskih državljanov, ki so jih izrekle druge države, ZIKS-1 v desetem odstavku 250.a člena določa, da se »[d]oločbe o zakonski rehabilitaciji in izbrisu sodbe ter o sodni rehabilitaciji /.../ smiselno uporabljajo tudi, kadar gre za sodbo, ki jo je državljanu Republike Slovenije izreklo tuje sodišče.« Pravila o izbrisu, na katera se sklicuje ZIKS-1, so vsebovane v 82. in 83. členu KZ-1, ki določata, da se sodbe iz kazenske evidence brišejo po poteku časa, odvisnega od vrste sankcije oziroma višine izrečene kazni (tretji in četrti odstavek 82. člena) oziroma na podlagi odločitve sodišča (83. člen). Ker se podatki po izbrisu ne hranijo v drugi evidenci, tako da bi bili na voljo drugim članicam, ki zanje zaprosijo, takšna ureditev ni usklajena z zgoraj predstavljenimi pravili Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ. Kriteriji, po katerih se sodbe iz kazenske evidence brišejo po slovenski zakonodaji, namreč niso usklajeni s kriteriji, ki veljajo v drugih državah članicah, kar lahko pripelje do situacije, ko druga država članica zahteva informacijo o obsodbi, ki je v državi izreka še vpisana v kazensko evidenco, Republika Slovenija pa jo je iz kazenske evidence zaradi upoštevanja lastnih pravil o izbrisu že izbrisala.

Zaradi navedenega predlagani tretji odstavek 227.a člena določa, da se, ne glede na določbe zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij (ZIKS-1), podatki o obsodbah slovenskih državljanov, ki so jih posredovale druge države članice EU, spremenijo ali brišejo, ko spremembo ali izbris sporoči centralni organ države članice, ki je izrekla sodbo.

Četrti, peti in šesti odstavek

Predlagani četrti, peti in šesti odstavek določajo omejitve pri posredovanju podatkov o obsodbah, ki so v kazensko evidenco RS vpisane na podlagi obvestil drugih držav članic. Gre torej za *lex*

specialis v razmerju določb o dajanju podatkov iz kazenske evidence RS, ki jih določa 250.a člen ZIKS-1, pa tudi predlagani 228. člen ZSKZDČEU-1.

Predlagani četrti odstavek določa posledice prepovedi, ki je vpisana v kazensko evidenco RS v skladu z predlaganim drugim odstavkom 227.a člena ZSKZDČEU-1. Podatke o obsodbah državljanov RS, glede katerih je podana omejitev nadaljnjega posredovanja, je organom in drugim subjektom drugih držav članic in tretjih držav dopustno posredovati le, če so potrebni za izvedbo kazenskega postopka. Prepoved se ne nanaša na posredovanje podatkov organom RS in drugim subjektom v Republiki Sloveniji, in sicer ne glede na namen, za katerega se podatki zahtevajo, saj tudi drugi oziroma tretji odstavek 7. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ tovrstno prepoved določata le v zvezi s posredovanjem podatkov drugim državam članicam oziroma tretjim državam.¹⁵

Posredovanje podatkov o obsodbah, na katere se nanaša prepoved iz predlaganega drugega odstavka 227.a člena, torej ni dopustno, če so zahtevani za druge namene, kot za izvedbo kazenskega postopka. To vključuje tudi primere, ko v drugi državi članici posameznik zahteva, da centralni organ te države pridobi in mu posreduje njegove lastne podatke iz kazenske evidence RS.¹⁶

V vseh primerih, ko centralni organ RS zaradi omejitve iz drugega odstavka 227.a člena podatkov drugi državi članici (ne pa tudi organom in subjektom tretjih držav) ne bo posredoval, bo v skladu s predlaganim drugim odstavkom 228. člena ZSKZDČEU-1 navedel, da podatki sicer obstojijo in katera država članica jih vodi v svoji kazenski evidenci. Tako bo lahko centralni organ države prosilke oziroma vlagatelj zahteve za pridobitev lastnih osebnih podatkov podatke zahteval neposredno od države, ki je izrekla obsodbo.

Zaradi neenotnih pravil o vodenju kazenske evidence oziroma razlikovanju med hujšimi in blažjimi oblikami kaznivih dejanj med državami članicami, so v kazensko evidenco Republike Slovenije pogosto vpisani podatki o obsodbah, izrečenih v drugih državah članicah, ki v skladu s slovensko zakonodajo predstavljajo prekrške (in se v kazensko evidenco RS ne vpisujejo). V skladu s pravili ZIKS-1 o dajanju podatkov se podatki o teh obsodbah iz kazenske evidence RS dajejo (vključijo v izpisek o nekaznovanosti), kar lahko za posameznike predstavlja oviro pri zaposlovanju in v drugih položajih. Predlagani peti odstavek zato določa, da se podatki o nekaterih obsodbah, ki so jih izrekla sodišča drugih držav članic, iz kazenske evidence RS ne dajejo. Določeno težavo pri tem sicer predstavlja razmejitev med obsodbami drugih držav članic, ki po slovenskem pravu predstavljajo prekrške (ali celo ne gre za kazniva ravnanja), in obsodbami, ki predstavljajo kazniva dejanja, sploh če bi se takšna presoja zahtevala od uradnika, ki vodi postopek dajanja podatkov iz kazenske evidence. Zato predlog novele določa, da se ravnanja, ki niso kazniva dejanja, določijo v pravilniku, ki ureja kazensko evidenco. Po drugi strani pa predlog novele določa tudi, da ta omejitev ne velja za obsodbo, s katero je bila izrečena ali določena zaporna kazen nad šest mesecev (vključno s pogojno obsodbo). Podatki o takih obsodbah se iz kazenske evidence Republike Slovenije torej dajejo, ne glede na to, ali je dejanje mogoče podrediti oznaki, ki jo določa pravilnik, ki ureja kazensko evidenco. Predlog novele torej vzpostavlja neizpodbitno

¹⁵ Iz tretjega pododstavka drugega odstavka 7. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ sicer na prvi pogled ni razvidno, da se prepoved nanaša le na posredovanje podatkov drugim državam članicam. Vendar pa je tretji pododstavek potrebno brati kot dopolnitev prvega pododstavka, ki ureja le primere, ko za podatke zaprosi druga država članica.

¹⁶ Zaposila, ki jih centralni organ posreduje na zahtevo posameznika, v skladu z okvirnim sklepom niso urejena posebej oziroma so urejena kot zaposila za druge namene (kot izvedbo kazenskega postopka). Če posameznik lastne podatke iz kazenske evidence zahteva neposredno pri Ministrstvu za pravosodje, torej brez posredovanja centralnega organa druge države članice, prepoved iz drugega oziroma četrtega odstavka 227.a ZSKZDČEU-1 člena ne velja. Tak posameznik lahko torej prejme podatke o vseh obsodbah, ki so vpisane v kazensko evidenco RS.

domnevo, da ravnanje po pravu Republike Slovenije predstavlja kaznivo dejanje, če je z obsodbo izrečena ali določena zaporna kazen v trajanju nad šest mesecev.

Predlagani šesti odstavek ureja situacije, v katerih bi bila obsodba, ki jo je izrekla druga država članica, iz kazenske evidence RS že izbrisana, če bi veljala pravila slovenskega prava o zakonski in sodni rehabilitaciji (82. in 83. člen KZ-1). V skladu s predlogom novele se obsodbe, izrečene v drugi državi članici, v kazenski evidenci Republike Slovenije vodijo, dokler jih v svoji evidenci vodi država, ki je obsodbo izrekla (glej pojasnila k predlaganemu drugemu odstavku). Če bi se podatki o teh obsodbah iz kazenske evidence Republike Slovenije dajali organom in drugim subjektom, bi lahko bila oseba, ki je obsojena v tujini, v slabšem položaju kot oseba, ki je bila za primerljivo dejanje obsojena v Republiki Sloveniji ali tretji državi. Zato tudi v teh primerih velja, da se podatki o obsodbah iz kazenske evidence RS ne dajejo, razen če se zahtevajo za izvedbo kazenskega postopka.

Predlagana peti in šesti odstavek veljata, kadar se podatki posredujejo po določbah tega zakona, kot tudi kadar se dajejo v skladu z ZIKS-1 (kadar se za podatke neposredno zaprosi Ministrstvo za pravosodje). Nanašata na dajanje podatkov organom in subjektom drugih držav članic in tretjih držav kot tudi slovenskim organom in drugim subjektom v Republiki Sloveniji.

Sedmi odstavek

V skladu s tretjim odstavkom 82. člena KZ-1, se obsodba »[...] izbriše iz kazenske evidence v določenem roku, od takrat ko je bila kazen izvršena, zastarana ali odpuščena, če obsojenec v tem roku ne stori novega kaznivega dejanja«. V skladu s 83. členom KZ-1 pa sme sodišče »[...] odločiti, da se obsodba izbriše iz kazenske evidence in da obsojenec velja za neobsojenega, če je potekla polovica z zakonom določenega roka, po poteku katerega se obsodba izbriše, če obsojenec v tem času ni storil novega kaznivega dejanja.« Pri tem se upoštevajo tudi obsodbe, izrečene v drugih državah članicah.

Obsodbe, na katere se nanašata predlagana peti in šesti odstavek, kljub omejitvam glede dajanja podatkov iz kazenske evidence RS, v to evidenco ostajajo vpisane. To pomeni, da bi lahko vplivale na izbris drugih obsodb, vendar pa predlagani sedmi odstavek to izrecno izključuje. Če podatkov o določeni obsodbi v skladu s predlaganima petim in šestim odstavkom iz kazenske evidence RS ni dopustno dajati, taka obsodba tudi ne vpliva na izpolnjevanje pogojev za zakonsko ali sodno rehabilitacijo.

Primerjava ureditev shranjevanja podatkov o obsodbah, ki jih posredujejo druge države članice

Ureditev v Zvezni Republiki Nemčiji

Vpis podatkov v nemško kazensko evidenco ureja Zakon o centralnem registru kazenskih obsodb (*Bundeszentralregistergesetz*).¹⁷ 54. člen navedenega zakona določa, da se v kazensko evidenco vpisujejo tudi pravnomočne obsodbe nemških državljanov, izrečene v drugih državah članicah, vendar le, če je obsodba izdana za dejanje, ki predstavlja kaznivo dejanje po nemškem pravu (prvi odstavek). Poleg vpisa obsodbe je potrebno opraviti tudi vpis vseh sprememb in povezanih dejstev, kot jih sporoči država, ki je izrekla obsodbo, vključno z izbrisom (tretji odstavek). Če pogoji za vpis v kazensko evidenco niso izpolnjeni, se v skladu s 56.b členom obsodbe nemških državljanov vpišejo v posebno evidenco, kar omogoča, da Nemčija te podatke za potrebe izvajanja kazenskih postopkov posreduje drugim državam članicam. Sodbe se v tem

¹⁷ Dostopno na URL: <https://www.buzer.de/BZRG.htm>.

posebnem registru hranijo dokler država, ki je posredovala obsodbo, ne sporoči izbrisa, vendar največ pet let.

Pri tem velja izpostaviti, da se sodbe iz nemške kazenske evidence (drugače velja za posebno evidenco obsodb, ki se ne vpišejo v kazensko evidenco) ne brišejo zgolj zaradi dejstva, da je država članica, ki je izrekla obsodbo, sporočila tudi izbris obsodbe iz svoje kazenske evidence (pač pa se v skladu s 54. členom zgolj zabeleži izbris). Vendar pa se podatki, kadar so bili izbrisani v državi izreka obsodbe, v skladu s petim odstavkom 57. člena ne posredujejo drugim državam članicam, ki zahtevajo podatke o obsodbi posameznika.

Ureditev v Republiki Hrvaški

Hrvaški Zakon o pravnih posledicah obsodbe, kazenski evidenci in rehabilitaciji (*Zakon o pravnim posledicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji*)¹⁸ v drugem odstavku 4. člena določa, da se v kazenski evidenci vodijo tudi pravnomočne obsodbe hrvaških državljanov in pravnih oseb s sedežem v Republiki Hrvaški, ki so bili obsojeni za kazniva dejanja izven Republike Hrvaške, če država izreka obsodbe te podatke sporoči. Drugi odstavek 28. člena pa nadalje določa, da se ti podatki spremenijo ali brišejo, ko spremembo ali brisanje podatkov sporoči centralni organ države članice EU, ki je izrekla obsodbo.

Ureditev v Republiki Estoniji

Estoni Zakon o kazenskem registru (*Karistusregistri seadus*)¹⁹ v sedmem odstavku 6. člena določa, da se v estonsko kazensko evidenco vpisujejo tudi pravnomočne sodbe tujih sodišč v kazenskem postopku, ki se nanaša na estonskega državljan ali tujca, ki ima v Estoniji dovoljenje za prebivanje, če so bili podatki o tej osebi posredovani s strani tuje države ali če je estonsko sodišče priznalo obsodilno sodbo. V skladu s 27. členom se podatki o obsodbah, izrečenih v drugih državah, brišejo v rokih, kot veljajo za nacionalne obsodbe.

K 21. členu (228. ZSKZDČEU-1)

Predlagani 228. člen ZSKZDČEU-1 ureja posredovanje podatkov iz kazenske evidence, ko centralni organ RS prejme zaprosilo za posredovanje podatkov centralnega organa druge države članice. Člen ureja nekatere formalne vidike izmenjave (obrazec za podajo zaprosila in odgovora, roke) ter opredeljuje, katere podatke je dolžan posredovati centralni organ RS. Navedena materija je v veljavnem ZSKZDČEU-1 urejena tako v 228. členu kot tudi v 229. členu, v skladu s predlogom novele pa v celoti v 228. členu. 229. člen ZSKZDČEU-1 se posledično črta.

Prenovo ureditve posredovanja podatkov na zaprosilo druge države članice terjajo spremembe 6. in 7. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ, ki jih prinaša Direktiva 2019/884/EU, ki je stopila v veljavo po sprejemu veljavnega ZSKZDČEU-1. Po vsebini gre predvsem za spremembo pogojev za posredovanje podatkov o državljanih drugih držav članic in državljanih tretjih držav zaradi uvedbe sistema ECRIS-TCN.

Predlagani člen ureja tako posredovanje podatkov za potrebe izvedbe kazenskega postopka v drugi državi članici kot tudi za druge namene, vključno s podatki, za katere centralni organ druge države članice zaprosi na podlagi zahteve posameznika za seznanitev z lastnimi podatki iz kazenske evidence RS.

¹⁸ Dostopno na URL: <https://www.zakon.hr/z/554/Zakon-o-pravnim-posljedicama-osude%2C-kaznenoj-evidenciji-i-rehabilitaciji>.

¹⁹ Dostopno na URL: <https://www.riigiteataja.ee/akt/129122011226?leiaKehtiv>.

V okviru predlaganega (in veljavnega) 228. člena ZSKZDČEU-1 gre zgolj za posredovanje podatkov obsodbah fizičnih oseb, ne pa tudi za posredovanje podatkov o obsodbah pravnih oseb. S tem ZSKZDČEU-1 sledi določbam Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ (glej opredelitev pojma »obsodba« v 2. členu okvirnega sklepa), čeprav slednji ne preprečuje, da bi bili predmet izmenjave tudi podatki o obsodbah pravnih oseb.

Prvi odstavek

Predlagani prvi odstavek določa dolžnost Ministrstva za pravosodje kot centralnega organa RS, da na zaprosilo centralnega organa druge države članice posreduje podatke iz kazenske evidence o obsodbah posameznikov, če so podatki potrebni za izvedbo kazenskega postopka.

S prvim odstavkom 228. člena se v ZSKZDČEU-1 prenaša 7. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ, in sicer v delu, ki določa obveznost posredovanja podatkov za potrebe kazenskega postopka. Relevantni deli navedenega člena, se glasijo:

»1. Kadar se informacije iz kazenske evidence zahtevajo po členu 6 od osrednjega organa države članice državljanstva za namene kazenskega postopka, ta organ pošlje osrednjemu organu države članice prosilke informacije o:

- (a) obsodbah, izrečenih v državi članici državljanstva, ki so vpisane v kazensko evidenco;*
- (b) obsodbah, izrečenih v drugih državah članicah, ki so mu bile z uporabo člena 4 posredovane po 27. aprilu 2012 in ki so bile shranjene v skladu s členom 5(1) in (2);*
- (c) obsodbah, izrečenih v drugih državah članicah, ki so mu bile posredovane do 27. aprila 2012 in so bile vpisane v kazensko evidenco;*
- (d) obsodbah, izrečenih v tretjih državah, ki so mu bile nadaljnje posredovane in so bile vpisane v kazensko evidenco. /.../*

4. Kadar se pri osrednjem organu države članice, ki ni država članica državljanstva, v skladu s členom 6 vloži zahtevek za informacije iz kazenske evidence o obsodbah, izrečenih zoper državljana države članice, zaprosena država članica posreduje te informacije v enakem obsegu, kot je predvideno v členu 13 Evropske konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah.

4a. Kadar se v skladu s členom 6 za namene kazenskega postopka vloži zahtevek za informacije iz kazenske evidence o obsodbah, izrečenih zoper državljana tretje države, zaprosena država članica posreduje informacije o obsodbah, izrečenih v zaproseni državi članici in vnesenih v kazensko evidenco, in obsodbah, izrečenih v tretjih državah, ki so ji bile nato posredovane in vnesene v njeno kazensko evidenco. /.../«.

Iz besedila je razvidno, da je dolžnost držav članic, da posredujejo podatke o obsodbah iz točke (a), (c) in (d) prvega odstavka ter četrtega a odstavka 7. člena okvirnega sklepa pogojena z vpisom obsodb, na katere se podatki nanašajo, v kazensko evidenco – če obsodba v kazensko evidenco ni vpisana, država članica ni dolžna posredovati podatkov, ki se nanašajo na to obsodbo, drugim državam članicam (tudi če z njimi razpolaga). To velja še zlati zato, ker okvirni sklep državam članicam ne nalaga, da kazensko evidenco vodijo ali da vanjo vpisujejo vse ali nekatere obsodbe.

Pogojenost dolžnosti posredovanja podatkov z njihovim vpisov v kazensko evidenco na prvi pogled ni razvidna pri podatkih iz četrtega odstavka 7. člena okvirnega sklepa, ki se sklicuje na 13. člen Evropske konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah. Vendar pa ni dvoma, da se konvencija nanaša le na »izpise in podatke iz kazenske evidence«, in da je torej tudi v skladu z navedeno konvencijo obveznost posredovanja podatkov o obsodbah *de facto* pogojena z vpisom podatkov v kazensko evidenco. Tudi glede konvencije velja, da ne vzpostavlja obveznosti držav podpisnic, da kazensko evidenco vodijo.

Dodati je potrebno, da so v skladu s Evropsko konvencijo o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah za potrebe izvedbe kazenskega postopka podatki pravosodnim organom države prosilke dostopni v enakem obsegu, kot pravosodnim organom zaprosene države. Glede na to, da v skladu s petim odstavkom 250.a člena ZIKS-1 slovenski pravosodni organi iz kazenske evidence lahko pridobijo podatke o vseh neizbranih obsodbah, so torej centralnim organom drugih držav članic za potrebe izvedbe kazenskega postopka na voljo vsi podatki, ki so vpisani v kazensko evidenco, torej tudi v zvezi z osebami, na katere se nanaša četrty odstavka 7. člena okvirnega sklepa (podatki o obsodbah državljanov drugih držav članic).

Nekoliko drugače velja glede podatkov iz točke (b) prvega odstavka 7. člena okvirnega sklepa o obsodbah lastnih državljanov v drugih državah članicah, o katerih je država članica obveščena na podlagi pravil Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ po pričetku njegove uporabe (po 27. aprilu 2012). Te podatke so države članice dolžne bodisi vpisati v svojo kazensko evidenco bodisi jih hraniti na drug ustrezen način (glej 5. člen okvirnega sklepa), prav tako pa so jih dolžne posredovati na zahtevo druge države članice za potrebe izvedbe kazenskega postopka, tudi kadar niso vpisane v kazensko evidenco. Republika Slovenija v skladu z enajstim odstavkom 250.a člena ZIKS-1 in predlaganim 227.a členom ZSKZDČEU-1 te podatke (podatke o obsodbah slovenskih državljanov, ki so jih izrekli organi drugih držav članic), vpisuje v svojo kazensko evidenco.

Prvi odstavek 228. člena ZSKZDČEU-1, kot ga določa predlog novele, vsa navedena pravila združi v enotno besedilo, ki določa, da »Centralni organ Republike Slovenije /.../ posreduje podatke o obsodbi posameznika iz kazenske evidence Republike Slovenije /.../, če so ti podatki potrebni za izvedbo kazenskega postopka.« Navedeno pomeni, da centralni organ posreduje i) podatke o vseh obsodbah, ki so vpisane v kazensko evidenco, in ii) samo podatke o obsodbah, ki so vpisane v kazensko evidenco.

Obseg podatkov, ki jih je potrebno posredovati na podlagi predlaganega prvega odstavka 228. člena ZSKZDČEU-1, torej v prvi vrsti opredeljujejo pravila, ki določajo, katere sodbe se vpisujejo v kazensko evidenco RS. V skladu z 250.a členom ZIKS-1 so to obsodbe:

- ki so jih izrekla **slovenska sodišča** (prvi odstavek 250.a člena ZIKS-1):
 - **slovenskim državljanom** - točka (a) prvega odstavka 7. člena okvirnega sklepa;
 - **državljanom drugih držav članic** - delno četrty odstavek 7. člena okvirnega sklepa;
 - **državljanom tretjih držav** - delno četrty a odstavek 7. člena okvirnega sklepa;
- ki so jih **slovenskim državljanom** izrekla tuja sodišča (enajsti odstavek 250.a člena ZIKS-1, glej tudi predlagani 227.a člen ZSKZDČEU-1), in sicer:
 - **sodišča drugih držav članic** – točki (b) in (c) prvega odstavka 7. člena okvirnega sklepa;
 - **sodišča tretjih držav** – točka (d) prvega odstavka 7. člena okvirnega sklepa.

V skladu s predlaganim prvim odstavkom 228. člena ZSKZDČEU-1 po drugi strani ni treba posredovati obsodb, ki so sicer zajete v 7. členu okvirnega sklepa, vendar se ne vpisujejo v kazensko evidenco. To so:

- obsodbe **državljanov drugih držav članic**, izrečenih v **drugih državah članicah ali tretjih državah** - preostanek četrtega odstavka 7. člena okvirnega sklepa in
- obsodbe **državljanov tretjih držav**, izrečenih v **tretjih državah** – preostanek četrtega a odstavka 7. člena okvirnega sklepa;

Nadalje med podatke »iz kazenske evidence Republike Slovenije«, na katere se nanaša dolžnost posredovanja, ni mogoče prištevati podatkov o obsodbah, ki:

- so iz kazenske evidence že bile izbrisane ali
- se v kazensko evidenco sicer vpisujejo, vendar v konkretnem primeru niso bile vpisane (na primer podatki o obsodbah državljanov RS v drugih državah članicah ali tretjih državah, ki Republiki Sloveniji niso bili posredovani).

Drugi odstavek

Predlagani drugi odstavek 228. člena ZSKZDČUE-1 ureja primere, ko centralni organ druge države članice od centralnega organa RS zahteva podatke iz kazenske evidence za drug namen, kot za izvedbo kazenskega postopka.

Z drugim odstavkom se v ZSKZDČEU-1 prenašajo določbe 7. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ, in sicer v delu, ki določa obveznost posredovanja podatkov za drug namen (kot za izvedbo kazenskega postopka). Relevantni deli navedenega člena, se glasijo:

»/.../ 2. Kadar se informacije iz kazenske evidence zahtevajo po členu 6 od osrednjega organa države članice državljanstva za druge namene kot za kazenski postopek, ta osrednji organ glede obsodb, izrečenih v državi članici državljanstva, in obsodb, izrečenih v tretjih državah, ki so mu bile nadaljnje posredovane in so bile vpisane v njegovo kazensko evidenco, odgovori v skladu z nacionalnim pravom.

Glede informacij o obsodbah, izrečenih v drugih državah članicah, ki so bile posredovane državi članici državljanstva, pošlje osrednji organ slednje države članice v skladu s svojim nacionalnim pravom državi članici prosilki informacije, ki so bile shranjene v skladu s členom 5(1) in (2), ter informacije, ki so bile posredovane temu osrednjemu organu do 27. aprila 2012 in so bile vnesene v njegovo kazensko evidenco.

4. Kadar se pri osrednjem organu države članice, ki ni država članica državljanstva, v skladu s členom 6 vloži zahtevek za informacije iz kazenske evidence o obsodbah, izrečenih zoper državljanu države članice, zaprosena država članica posreduje te informacije v enakem obsegu, kot je predvideno v členu 13 Evropske konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah. /.../

4a. /.../ Če se take informacije [informacije iz kazenske evidence o obsodbah, izrečenih zoper državljanu tretje države] zahtevajo za druge namene kot za kazenski postopek, se ustrezno uporablja odstavek 2 tega člena. /.../«.

V zvezi s podatki iz drugega odstavka 7. člena okvirnega sklepa, in sicer tako v okviru prvega pododstavka (podatki o obsodbah državljanov zaprosene države, izrečenih v zaproseni državi) kot drugega pododstavka (podatki o obsodbah državljanov zaprosene države, izrečenih v drugih državah članicah), že iz besedila izrecno izhaja (»v skladu z nacionalnim pravom« oz. »v skladu s svojim nacionalnim pravom«), da je vsaki državi članici prepuščena odločitev, ali in katere

podatke o obsodbah bo posredovala, če so podatki državi prosilki potrebni za drug namen, kot izvedbo kazenskega postopka. Popolnoma enako velja glede podatkov iz drugega pododstavka četrtega a odstavka 7. člena okvirnega sklepa (podatki o obsodbah državljanov tretjih držav), ki se sklicuje na njegov na drugi odstavek.

Glede podatkov iz četrtega odstavka 7. člena okvirnega sklepa (podatki o obsodbah državljanov drugih držav članic) se – enako kot, kadar se podatki zahtevajo za namen izvedbe kazenskega postopka – uporabljajo določbe 13. člena Evropske konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah (vendar drugega in ne prvega odstavka!). Slednja določa, da za zaprosena država sama določi pogoje, pod katerimi posreduje podatke.²⁰

Glede na prikazano zaprosena država članica v skladu z Okvirnim sklepom 2009/315/PNZ ni dolžna posredovati podatkov o obsodbah za druge namene kot za kazenski postopek oziroma obseg podatkov, ki jih posreduje, določi sama.

Republika Slovenija dajanje podatkov iz svoje kazenske evidence drugim državam članicam ureja v ZIKS-1. V skladu z enajstim odstavkom 250. a člena so državni organi, pravne osebe in delodajalci držav članic EU glede posredovanja podatkov izenačeni s slovenskimi subjekti. To pomeni, da se:

- državnim organom, organom samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcem javnih pooblastil drugih držav članic, na obrazloženo zahtevo pa tudi pravnim osebam in zasebnim delodajalcem drugih držav članic posredujejo podatki iz kazenske evidence o neizbrisanih obsodbah, če še trajajo pravne posledice obsodbe ali varnostni ukrepi, in če imajo te osebe za prejem podatkov upravičen, na zakonu utemeljen interes (smiselna uporaba šestega odstavka 250.a člena ZIKS-1) in
- na upravičeno zahtevo ustanov, društev ali skupin drugih držav članic, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali v oskrbo, posredujejo podatki iz evidence izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost (smiselna uporaba osmega odstavka 250.a člena ZIKS-1).

Na pravkar navedena pravila ZIKS-1 se sklicuje tudi predlagani drugi odstavek 228. člena ZSKZDČEU-1, ki določa, da se podatki za drug namen kot za izvedbo kazenskega postopka, posredujejo pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij (ZIKS-1).

Pri tem pa se predlagani drugi odstavek sklicuje tudi na omejitve pri dajanju podatkov, ki jih določajo predlagani četrty, peti in šesti odstavek 227.a člena ZSKZDČEU-1, in sicer:

- omejitev dajanja podatkov, na katero se nanaša prepoved posredovanja podatkov drugim državam, ki jo je podala država članica izreka obsodbe (glej drugi in četrty odstavek predlaganega 227.a člena ZSKZDČEU-1);
- omejitev dajanja podatkov o določenih obsodbah, za katere ni izrečena kazen zapora nad šest mesecev (glej peti odstavek predlaganega 227.a člena ZSKZDČEU-1);
- omejitev dajanja podatkov, ki bi na podlagi določb o zakonski in sodni rehabilitaciji že bili izbrisani iz kazenske evidence RS (glej šesti odstavek predlaganega 227.a člena ZSKZDČEU-1), kolikor bi se te določbe uporabljale.

V zvezi s podatki, na katere se nanaša prepoved iz predlaganega drugega odstavka 227.a člena ZSKZDČEU-1, predlagani drugi odstavek 228. člena nadalje določa, da mora Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS (v skladu s tretjim pododstavkom drugega odstavka 7. člena

²⁰ Evropska konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah posredovanje podatkov za druge namene kot za izvedbo kazenskega postopka ureja v drugem odstavku 13. člena: »V vseh drugih primerih, ki jih prvi odstavek tega člena ne predvideva, pa bo zaprosilu ugodeno v skladu s pogoji, ki jih predvidevajo zakonodaja, predpisi ali praksa zaprosene pogodbenice.«

Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ) državo članico prosilko obvestiti o obstoju prepoved in državi članici, ki je prepoved podala.

Kot je bilo pojasnjeno v okviru predlaganih sprememb 226. člena ZSKZDČEU-1, pojem »država članica« v okviru V. poglavja ZSKZDČEU-1 zajema tudi Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske, kar pomeni, da se pravila o posredovanju podatkov po ZSKZDČEU-1, vključno s pravili glede posredovanja podatkov na zahtevo za druge namene, uporabljajo tudi za to državo. Vendar pa ZIKS-1, na katerega se sklicuje drugi odstavek 228. člena glede pogojev za posredovanje podatkov, kadar so zahtevani za drug namen, ne vsebujejo podobne določbe, kar pomeni, da Združeno kraljestvo v okviru določb ZIKS-1 sodi med tretje države, ki se jim podatki iz kazenske evidence RS ne posredujejo (to ne velja, kadar Združeno kraljestvo zaprosi za podatke za potrebe kazenskega postopka - predlagani prvi odstavek 228. člena ZSKZDČEU-1 kategorično, brez sklicevanja na ZIKS-1, določa, da se podatki za namen kazenskega postopka drugim državam članicam posredujejo, kar vključuje tudi Združeno kraljestvo).

Tretji odstavek

Predlagani tretji odstavek 228. člena ZSKZDČEU-1 ureja posredovanje podatkov iz kazenske evidence RS v primeru, ko posameznik v drugi državi članici vloži zahtevo za seznanitev z lastnimi osebnimi podatki iz kazenske evidence RS, centralni organ te države pa zaprosilo za izpis podatkov pošlje Republiki Sloveniji.

Tretji odstavek predlaganega 228. člena ZSKZDČEU-1 se sklicuje na pogoje iz drugega odstavka tega člena, kar pomeni, da tudi glede zaprosil, vloženih na podlagi zahteve posameznika za pridobitev lastnih osebnih podatkov velja, da se:

- podatki posredujejo le, če to določa ZIKS-1,
- upoštevajo omejitve iz četrtega, petega in šestega odstavka predlaganega 227.a člena ZSKZDČEU-1,
- centralni organ, posledično pa tudi vlagatelj zahteve, obvesti, če je glede zahtevanih podatkov podana prepoved nadaljnjega posredovanja iz drugega odstavka predlaganega 227.a člena ZSKZDČEU-1.

Okvirni sklep 2009/315/PNZ vsebuje posebne določbe glede pošiljanja zaprosil drugim državam članicam, kadar posameznik zahteva vpogled v lastne podatke (drugi, tretji in tretji a odstavek 6. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ). Ne vsebuje pa posebnih določb glede vsebine odgovorov na ta zaprosila oziroma jih v okviru 7. člena obravnava kot zahtevke, podane za druge namene (kot za izvedbo kazenskega postopka), kar pomeni, da države članice nanje odgovarjajo v skladu s svojim nacionalnim pravom (glej obrazložitev k prejšnjemu odstavku). To pomeni, da Republika Slovenija sama določi, v katerih primerih podatke posreduje.

V skladu s predlaganim tretjim odstavkom 228. člena ZSKZDČEU-1 se podatki iz kazenske evidence RS na podlagi zaprosila centralnega organa druge države članice posredujejo državljanom RS, ki zanje zaprosijo v drugi državi, in državljanom tretjih držav, ne pa tudi državljanom drugih držav članic.

Kot je bilo pojasnjeno že v uvodni obrazložitvi, države članice drugim državam članicam sporočajo vse obsodbe njihovih državljanov. Posameznik, ki je državljan ene izmed držav članic, lahko torej pridobi celovite podatke o obsodbah, ki so mu bile izrečene v katerikoli državi članici, vključno z Republiko Slovenijo, že z vpogledom v kazensko evidenco države članice, katere državljan je. To velja ne glede na to, ali se nahaja v svoji državi in vpogled opravi po nacionalnem postopku ali pa se nahaja v drugi državi članici in vpogled v kazensko evidenco opravi s posredovanjem

centralnega organa države, v kateri se nahaja.²¹ Z vidika zmanjševanja administrativnih bremen centralnih organov je torej smiselno, da države članice omogočajo pridobivanje lastnih podatkov svojim državljanom, kadar se nahajajo v tujini, ne pa tudi, da podatke pošiljajo na zahtevo državljanov drugih držav članic, saj to bistveno poveča število posredovanih zahtevkov, kadar posameznik želi pridobiti podatke o obsodbah, izrečenih v vseh državah članicah. Zato tudi predlagani tretji odstavek ne določa, da Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS podatke posreduje na zahtevo državljana druge države članice.²²

Podatki o državljanih tretjih držav se ne zbirajo v eni državi članici, tako da državljan tretje države podatke iz kazenske evidence lahko pridobi le od države članice, ki je izrekla obsodbo. Kadar želi državljan tretje države pridobiti podatke o vseh obsodbah, izrečenih v Evropski uniji, mora za podatke zaprositi vse države članice. Posredovanje podatkov s posredovanjem centralnega organa ene izmed držav članic (to zaprosilo je mogoče hkrati poslati vsem državam članicam), državljanom tretjih držav bistveno olajša pridobivanje podatkov iz kazenskih evidenc držav članic, zato tudi predlagani tretji odstavek 228. člena omogoča, da državljani tretje države pridobijo podatke iz kazenske evidence RS s posredovanjem centralnega organa druge države članice. Velja pa izpostaviti, da imajo druge države članice dolžnost, da pred pošiljanjem zaprosila za posredovanje podatkov o državljanu tretje države v sistemu ECRIS-TCN preverijo, ali Republika Slovenija v svoji kazenski evidenci vodi obsodbe o vlagatelju zahteve (tretji a odstavek 6. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ). To pomeni, da bo Republika Slovenija prejela le zaprosila drugih držav članic, kadar je državljan tretje države dejansko vpisan v njeno kazensko evidenco.

Četrty odstavek

Četrty odstavek spremenjenega 228. člena določa podatke, ki se posredujejo v zvezi z obsodbami, vpisanimi v kazensko evidenco RS. Glede razmerja med predlaganima prvim in drugim odstavkom 228. člena ZSKZDČEU-1, na eni strani, in predlaganim četrtyim odstavkom, na drugi strani, je potrebno pojasniti, da:

- prvi in drugi odstavek določata, na katere obsodbe se nanašajo podatki, ki jih je treba posredovati drugi državi članici;
- četrty odstavek določa, katere vrste podatkov o teh obsodbah je treba posredovati.

Kadar je Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS drugi državi članici dolžno posredovati podatke o obsodbah, vpisanih v kazensko evidenco, v skladu s predlogom novele posreduje le podatke, naštet v predlaganem prvem odstavku 227. člena ZSKZDČEU-1 (osebno ime, EMŠO, podatek o vrsti in številki osebne dokumenta, datum, kraj in državo rojstva, spol, državljanstva, prejšnja osebna imena in naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum izreka in opravilna številka obsodbe, naziv sodišča, ki je obsodbo izreklo, ter datum pravnomočnosti, čas izvršitve kaznivega dejanja, zakonska podlaga in označba kaznivega dejanja ter vrsta in višina izrečene kazenske sankcije). Večina navedenih podatkov se vpisuje v kazensko evidenco RS (v zvezi s tem glej tudi pojasnilo k predlaganemu 227. členu ZSKZDČEU-1), vendar pa lahko Ministrstvo za pravosodje podatke pridobi tudi iz druge evidence, ki je povezana s kazensko evidenco RS, ali evidence iz prvega odstavka 232. člena ZSKZDČEU-1.

Določba, da se podatki posredujejo tudi iz drugih evidenc in ne le kazenske evidence RS, je še posebej pomembna v zvezi s podatkom o spolu in prejšnjih imenih. V določenih primerih namreč

²¹ Če se državljan druge države članice nahaja v Republiki Sloveniji, lahko v kazensko evidenco države članice državljanstva s posredovanjem Ministrstva za pravosodje vpogled na podlagi predlaganega 232. člena ZSKZDČEU-1.

²² Navedena določba ne vpliva na pravico državljana druge države članice, da podatke iz kazenske evidence RS pridobi neposredno od Ministrstvu za pravosodje v skladu s postopkom in pogoji iz ZIKS-1.

v skladu z Okvirnim sklepom 2009/315/PNZ velja dolžnost posredovanja navedenih podatkov drugi državi članici, in sicer:

- če se podatek nanaša na obsodbo, ki jo je državi članici, od katere se podatki zahtevajo, posredovala druga država članica;
- če je bil med posredovanimi podatki tudi podatek o spolu in prejšnjih imenih in
- če se podatki zahtevajo za izvedbo kazenskega postopka (glej 5. člen, 7. člen in drugi odstavki 11. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ).

Ker se v evidenci iz 232. člena ZSKZDČEU-1 hranijo vsa sporočila, ki jih je Ministrstvo za pravosodje izmenjalo s centralnimi organi drugih držav članic, nadaljnje posredovanje podatka o spolu in prejšnjih imenih v primerih, ko ju je druga država članica Republiki Sloveniji dejansko sporočila, ni vprašljivo.

Peti odstavek

Predlagani peti odstavek 228. člena ZSKZDČEU-1 določa, da mora biti zaprosilo druge države članice podano na obrazcu iz Priloge 13 ZSKZDČEU-1, ki predstavlja prevod obrazca iz priloge Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ. Ta obrazec mora država članica, ki pošlje zaprosilo, uporabiti v skladu s četrtrim odstavkom 6. člena okvirnega sklepa. Smiselno enako velja glede obrazca iz Priloge 14 ZSKZDČEU-1, na katerem Ministrstvo za pravosodje pošlje odgovor – gre za prevod obrazca, ki ga mora uporabiti zaprosena država v skladu s petim odstavkom 7. člena okvirnega sklepa. Pri tem velja sicer izpostaviti, da komunikacija med državami članicami, razen v primeru nedelovanja, poteka z uporabo sistema ECRIS, ki države članice »sili« k uporabi pravih obrazcev.

Predlagani peti odstavek 228. člena ZSKZDČEU-1 določa tudi roke za posredovanje odgovorov v skladu z 8. členom okvirnega sklepa in posredovanje dodatnih podatkov, kadar identifikacija posameznika na podlagi zaprosila ni mogoča.

K 22. členu (229. člen ZSKZDČEU-1)

Vsebinsko, ki jo ureja 229. člen veljavnega ZSKZDČEU-1, v skladu s predlogom novele ureja 228. člen ZSKZDČEU-1, zato se 229. člen črta. Glej pojasnila k predlaganemu 228. členu ZSKZDČEU-1.

K 23. členu (230. člen ZSKZDČEU-1)

Predlagani 230. člen ZSKZDČEU-1 ureja zaprosila, ki jih Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS posreduje drugim državam članicam za posredovanje podatkov iz njihovih kazenskih evidenc.

S tem členom se v ZSKZDČEU-1 prenašajo določbe 6. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ, pri čemer je bil tretji odstavek navedenega člena okvirnega sklepa spremenjen, tretji a odstavek pa dodan z Direktivo 2019/884/EU (po sprejemu veljavnega ZSKZDČEU-1). Veljavni ZSKZDČEU-1 6. člen okvirnega sklepa v slovenski pravni red prenaša tako v 230. členu (v delu, ki se nanaša na pridobitev podatkov na zahtevo organov in drugih subjektov) kot tudi v 234. členu (v delu, ki se nanaša na zahtevo posameznika za pridobitev lastnih podatkov). Predlog novele navedenega pristopa ne ohranja; predlagani 230. člen ZSKZDČEU-1 v celoti prenaša 6. člen Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ.

Prvi in drugi odstavek

Centralni organ RS zaprosil centralnim organom drugih držav članic ne pošilja na lastno pobudo, pač pa na zahtevo drugih subjektov. Ob tem je potrebno poudariti, da Okvirni sklep 2009/315/PNZ ne določa, kateri subjekti države članice lahko podajo zahtevo, da centralni organ pridobi podatke iz kazenske evidence druge države članice. Določitev kroga teh subjektov je torej prepuščena državam članicam. Izjemoma velja, da mora država članica v določenih primerih omogočiti posameznikom, da iz kazenske evidence druge države članice pridobijo lastne podatke (tretji in tretji a odstavek 6. člena okvirnega sklepa).

Predlagani prvi odstavek 230. člena ZSKZDČEU-1 določa, da lahko zahtevo za pridobitev podatkov o obsodbah, vpisanih v kazensko evidenco druge države članice, poda katerikoli slovenski organ ali drug subjekt v Republiki Sloveniji, ki sme pridobiti podatke o obsodbah iz kazenske evidence Republike Slovenije. Pri tem ne gre zgolj za določitev kroga subjektov, ki smejo podati zahtevo, pač pa lahko navedeni subjekti zahtevo podajo le v primeru, ko so upravičeni pridobiti podatke iz kazenske evidence RS v skladu z določbami ZIKS-1 (torej če so izpolnjeni pogoji iz petega, šestega in osmega odstavka 250.a člena ZIKS-1). Ureditev, ki organom in drugim subjektom omogoča pridobivanje podatkov o obsodbah iz kazenskih evidenc drugih držav članic, zagotavlja, da so slovenski državljani, obsojeni v drugih državah članicah (te obsodbe se vpisujejo v kazensko evidenco RS) v postopkih v Republiki Sloveniji v enakem položaju kot državljani drugih držav članic in državljani tretjih držav, ki jim je bila obsodba izrečena v drugih državah članici (obsodbe teh oseb, izrečenih v drugih državah članicah, se v kazensko evidenco RS ne vpisujejo).

Če je pred pošiljanjem zahteve drugi državi članici potreben predhodni vpogled v sistem ECRIS-TCN, Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS zahtevo pošlje le, če so podatki zahtevani za enega izmed namenov, določenih v drugem odstavku 235.c člena ZSKZDČEU-1.

Drugi odstavek predlaganega 230. člena ZSKZDČEU-1 določa, da centralni organ RS zaprosilo centralnemu organu druge države članice pošlje tudi na podlagi zahteve posameznika za pridobitev lastnih osebnih podatkov.

Tretji in četrti odstavek

Tretji in četrti odstavek predlaganega 230. člena ZSKZDČEU-1 odgovarjata na vprašanje, iz kazenskih evidenc katerih držav članic lahko vlagatelji zahteve pridobijo podatke oziroma katerim državam članicam mora Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS poslati zaprosilo. Predlagani tretji in četrti odstavek tako zožujeta domet predlaganega prvega in drugega odstavka.

V skladu s predlaganim tretjim in četrtim odstavkom mora Ministrstvo za pravosodje zaprosilo drugi državi članici poslati zgolj pod temi pogoji:

- Kadar se zahtevajo podatki o osebi, ki ima državljanstvo katerekoli države članice, se lahko zahtevajo podatki iz kazenske evidence te države. To velja tudi v primeru, ko lastne podatke zahteva posameznik.

V primeru, ko je posameznik, na katerega se zahtevani podatki nanašajo, državljan katere izmed držav članic, je najučinkoviteje, da se podatki pridobijo prav od te države. Kot je bilo prikazano že v uvodnih pojasnilih, se namreč podatki o obsodbah, izrečenih v katerikoli državi članici, hranijo v državi članici državljanstva obsojene osebe. Pošiljanje zaprosil drugim državam ni smiselno, saj lahko druge države članice zagotovo le del informacij, s katerimi razpolaga država članica državljanstva, hkrati pa pošiljanje zaprosil več državam za centralni organ predstavlja administrativno obremenitev.

Velja izpostaviti, da navedeno pravilo v slovenski pravni red prenaša tudi tretji odstavek 6. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ, ki centralnim organom nalaga, da centralnemu organu druge države članice posreduje zaprosilo za izpis podatkov iz kazenske evidence, kadar »državljan ene države članice pri osrednjem organu druge države članice vloži zahtevek za informacije o svoji kazenski evidenci«.

- Če je posameznik, na katerega se nanašajo zahtevani podatki, bil državljani katere izmed držav članic v preteklosti, se smejo podatki zahtevati tudi od te države, saj okvirni sklepa ne določa, da si morajo države članice izmenjati podatke o obsodbah v primeru, ko državljani ene državi članice pridobi državljanstvo druge države članice. Sicer pa tudi glede navedenega smiselno velja, kar je bilo zapisano pod prejšnjo alinejo.
- Kadar se zahtevajo podatki o državljanu tretje države, vključno s primeri, kot te podatke zahteva državljani tretje države sam, se lahko zaprosilo pošlje vsem državam članicam. Vendar pa je potrebno predhodno v sistemu ECRIS-TCN preveriti, ali posamezna država članica podatke o obsodbi tega posameznika vodi v svoji kazenski evidenci. Če iz sistema ECRIS-TCN izhaja, da posameznik v kazensko evidenco določene države članice ni vpisan, Ministrstvo za pravosodje zaprosila tej državi članici ne pošlje.

S tem se v ZSKZDČEU-1 prenaša tretji a odstavek 6. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ, ki določa dolžnost posredovanja zaprosil državljanov tretjih držav za pridobitev lastnih osebnih podatkov drugim državam članicam.

V skladu s predlaganim četrtem odstavkom 230. člena ZSKZDČEU-1 se lahko zaprosilo za podatke pošlje tudi drugi državi članici ali drugim državam članicam in ne le tistim, ki jih določa predlagani tretji odstavek. Pri tem mora biti podana verjetnost, da ta država razpolaga s podatki o obsodbah, na primer če se z vpogledom v sistem ECRIS-TCN izkaže, da druga država določenega posameznika, ki je sicer državljani Republike Slovenije ali druge države članice, v svoji kazenski evidenci vodi kot državljani tretje države (zaradi spremembe državljanstva obsojene osebe ipd.), če o tem izpovejo priče ipd. Ker pa take poizvedbe predstavljajo administrativno obremenitev centralnega organa, so dopustne zgolj, če so podatki potrebni za izvedbo kazenskega postopka.

Peti odstavek

Predlagani peti odstavek 230. člena ZSKZDČEU-1 določa, da se vlagatelju zahteve posredujejo podatki, ki jih Ministrstvo za pravosodje pridobi od centralnega organa druge države članice. Prav tako se mu posreduje informacija, če katera izmed držav ni odgovorila v roku, ki ga za odgovor določa prvi odstavek 8. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ (10 delovnih dni), oziroma, kadar lastne podatke zahteva posameznik, drugi odstavek istega člena (20 delovnih dni).

Šesti odstavek

Šesti odstavek spremenjenega 230. člena ZSKZDČEU-1 zapoveduje uporabo obrazca iz Priloge 13 ZSKZDČEU-1 (glej tudi obrazložitev k predlaganemu petemu odstavku 228. člena), ki ga je v skladu z 10. členom Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ potrebno prevesti v uradni jezik zaprosene države članice ali drug jezik, ki ga ta država sprejema. Predlagani šesti odstavek določa, da je obrazec dopustno zraven uradnega jezika države članice prevesti tudi v angleški jezik.

Primerjava ureditev posredovanja zaprosil na podlagi zahtevkov posameznika za seznanitev z lastnimi podatki

Ureditev v Zvezni republiki Nemčiji

Nemški Zakon o centralnem registru kazenskih obsodb (*Bundeszentralregistergesetz*)²³ pozna dve vrsti izpiskov iz kazenske evidence (Führungszeugnis), in sicer:

- izpisek, ki se izda na zahtevo posameznika (členi 30., 30.a in 30.b BZRG; Führungszeugnis für private Zwecke), in
- izpisek, ki ga za uradne potrebe zahtevajo uradni organi (31. člen BZRG; Führungszeugnis zur Vorlage bei einer Behörde).

Izpisek, ki se izda na zahtevo posameznika, vključuje tri modalitete:

- Osnovni izpisek (einfaches Führungszeugnis, 30. člen), ki vključuje podatke o sodbah, vpisanih v nemško kazensko evidenco (Bundeszentralregister). Pri tem se določene obsodbe v to potrdilo ne vključijo, četudi še niso bile izbrisane iz evidence.
- Razširjeni izpisek (erweitertes Führungszeugnis, 30.a člen), ki vključuje širši nabor obsodb kot osnovni izpisek, vendar se izda le, če je izrecno predpisan z zakonom ali če je potreben za delo ali prostovoljno dejavnost, pri kateri gre za nadzor, vzgojo, izobraževanje ali varstvo mladoletnikov oziroma za dejavnost, ki omogoča stik z mladoletniki.
- Evropsko potrdilo o nekaznovanosti (Europäisches Führungszeugnis, 30.b člen), ki ga lahko zahtevajo:
 - osebe, ki imajo državljanstvo druge države članice Evropske unije, in
 - državljani tretjih držav.

To potrdilo je treba izrecno zahtevati, pridobljeni podatki pa se bodisi vključijo v osnovni izpisek bodisi v razširjeni izpisek. Če zaprosena država članica v 30 dneh ne odgovori, se potrdilo izda z navedbo, da država ni odgovorila v predpisanem roku. Če je prosilec državljan druge države članice, se potrdilo pošlje zgolj tej državi. Če oseba ni državljan druge države članice, se z vpogledom v sistem ECRIS-TCN preveri, v katerih državah je prosilec vpisan v evidenco.

Ureditev Republike Hrvaške

Hrvaški zakon o pravnih posledicah obsodbe, kazenski evidenci in rehabilitaciji (Zakon o pravnim posledicama osude, kazneni evidenci i rehabilitaciji)²⁴ pravico do vpogleda v lastne podatke iz hrvaške kazenske evidence ureja v 12. členu. V skladu s slednjim ima vsakdo pravico, da zase zahteva vpogled v podatke iz kazenske evidence, ki se vpisujejo v splošno potrdilo (»opće uvjerenje«; gre za potrdilo, ki vključuje vse vpise v kazensko evidenco; na drugi strani »posebno uvjerenje« vključuje le vpise, potrebne za konkretno zadevo). Pisna zahteva za vpogled v potrdilo se vloži pri ministrstvu za pravosodje, ki ob ustreznih varnostnih ukrepih splošno potrdilo posreduje občinskemu sodišču na območju, kjer ima oseba stalno ali začasno prebivališče. Vlagatelj zahteve sme sam vpogledati v splošno potrdilo pri občinskem sodišču, v navzočnosti pooblaščenega uradnika, pri čemer ga ne sme prepisovati, fotografirati ali drugače razmnoževati. Po opravljenem vpogledu mora pooblaščen uradnik v prisotnosti te osebe uničiti splošno potrdilo in o tem sestaviti uradni zaznamek, ki ga pošlje ministrstvu.

Dodatno v 29. členu zakon ureja zahtevo za vpogled v podatke iz kazenskih evidenc drugih držav članic, podano pri hrvaškem Ministrstvu za pravosodje:

- Hrvaški državljan lahko zahteva, da se centralnemu organu države članice posreduje zahtevek za podatke in povezane informacije iz kazenske evidence, ki se nanašajo vlagatelja zahteve (tretji odstavek);

²³ Dostopno na URL: <https://www.buzer.de/BZRG.htm>.

²⁴ Dostopno na URL: <https://www.zakon.hr/z/554/Zakon-o-pravnim-posljedicama-osude%2C-kazneni-evidenci-i-rehabilitaciji>.

- Državljan druge članice EU lahko zahteva, da se centralnemu organu države članice njenega državljanstva posreduje zahtevek za podatke in povezane informacije iz kazenske evidence, ki se nanašajo na vlagatelja zahteve (četrti odstavek);
- Na zahtevo državljana tretje države za pridobitev podatkov o lastnih obsodbah se pošlje zahteva za posredovanje teh informacij državam, ki imajo v svojih evidencah podatke o tej osebi (osmi odstavek).

Pri tem velja, da se vpogled v podatke iz tuje kazenske evidence, kadar jih zahteva hrvaški državljan ali državljan druge države članice, opravi po postopku, določenem v 12. členu – osebni vpogled. Državljanom tretjih držav pa se, drugače, izda izpisek.

Ureditev v Republiki Estoniji

Estonski Zakon o kazenskem registru (*Karistusregistri seadus*);²⁵ vsebuje le določbe, ki posameznikom omogočajo dostop do lastnih podatkov, ki so vpisani v kazensko evidenco, kar vključuje tudi podatke o obsodbah, izrečenih v drugih državah (15. člen). Na drugi strani zakon ne določa dolžnosti estonskih organov, da na zahtevo posameznika za vpogled v lastne podatke le-te pridobijo od druge države članice EU.

K 24. členu (231. člen ZSKZDČEU-1)

S predlaganima drugim in tretjim odstavkom 231. člena ZSKZDČEU-1 se v slovenski pravni red prenašata tretji in četrti odstavek 11. člena Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ, kot sta bila spremenjena z Direktivo 2019/884/EU (ki je pričela veljati po sprejemu veljavnega ZSKZDČEU-1). S spremembami iz direktive izmenjava podatkov iz kazenskih evidenc poteka z uporabo sistema ECRIS, in le izjemoma, kadar to ni mogoče, po drugih varnih komunikacijskih kanalih.

V veljavnem ZSKZDČEU-1 je uporaba sistema ECRIS urejena v 235. členu. Vendar pa je občevanje po sistemu ECRIS le eden izmed vidikov občevanja centralnih organov, kar na splošno ureja 231. člen ZSKZDČEU-1. V skladu s predlogom novele se občevanje centralnih organov, vključno z uporabo sistema ECRIS, zaradi večje jasnosti v celoti ureja v 231. členu, navedena vsebina pa se posledično črta iz 235. člena.

Predlagani tretji odstavek določa, da centralnim organom ali drugim organom drugih držav članic ni dopustno omogočiti neposrednega dostopa do podatkov iz kazenske evidence RS. Tudi pri tej določbi gre za pravilo, ki je trenutno urejeno v 235. členu ZSKZDČEU-1 in se zaradi nomotehničnih razlogov prestavlja v 231. člen.

K 25. členu (232. člen ZSKZDČEU-1)

S predlaganim devetim odstavkom 232. člena ZSKZDČEU-1, ki Ministrstvu za pravosodje kot centralnemu organu RS omogoča obdelavo biometričnih podatkov, in sicer prstnih odtisov in fotografij, se poskuša preprečiti primere, ko se podatki o obsodbah pripišejo napačnemu posamezniku (na primer zaradi uporabe ponarejenih dokumentov). Prav tako se lahko biometrični podatki uporabljajo za preverjanje, ali podatki iz različnih sistemov pripadajo istemu posamezniku pri ročnem preverjanju različnih identitet v skladu z 29. členom Uredbe 2019/818/EU (glej tudi pojasnila k predlaganemu 235.g členu).

K 26. členu (234. člen ZSKZDČEU-1)

234. člen veljavnega ZSKZDČEU-1 ureja pravico posameznika do pridobitve lastnih podatkov iz kazenske evidence druge države. S predlogom novele je navedena tematika urejena v:

²⁵ Dostopno na URL: <https://www.riigiteataja.ee/akt/129122011226?leiaKehtiv>.

- v predlaganem 288. členu ZSKZDČEU-1, ki ureja primere, ko posameznik v drugi državi članici zahteva podatke iz kazenske evidence RS in
- v predlaganem 230. členu ZSKZDČEU-1, ki ureja primere, ko posameznik v Republiki Sloveniji zahteva podatke iz kazenske evidence druge države članice.

Posledično se 234. člen črta.

K 27. členu (235. člen ZSKZDČEU-1)

Del materije, ki jo ureja veljavni 235. člen ZSKZDČEU-1, se v skladu s predlogom novele iz navedenega člena izloča ter se ureja v drugih, ustrežnejših členih zakona, in sicer:

- opredelitev pojma »ECRIS-TCN« v predlaganem 226. členu ZSKZDČEU-1,
- uporaba sistema ECRIS TCN v predlaganem 231. členu ZSKZDČEU-1,
- prepoved neposrednega dostopa organov drugih držav članic do podatkov iz kazenske evidence RS prav tako v predlaganem 231. členu ZSKZDČEU-1.

Materija drugega, četrtega in petega odstavka trenutnega 235. člena ZSKZDČEU-1, ki se nanaša na uporabo standardiziranih oznak, je v skladu s predlogom novele redakcijsko preurejena v predlaganem prvem in drugem odstavku navedenega člena.

Ob tem velja izpostaviti, da predlog novele, drugače kot dosedanja ureditev, določa, da standardizirane oznake predpiše Evropska komisija. S tem se preprečuje potrebo po noveliranju ZSKZDČEU-1 v primeru, ko se standardizirane oznake spreminjajo na ravni Evropske unije. Ker gre za določbo, ki se nanaša zgolj na Ministrstvo za pravosodje in ne posameznike, je takšno sklicevanje na akte Komisije po oceni Vlade RS dopustno.

K 28. členu (novi 235.a–235.č člen ZSKZDČEU-1)

Predlagano novo 26. poglavje vsebuje določbe za izvajanje Uredbe 2019/816/EU, ki ureja izmenjavo podatkov v sistemu za določitev držav članic, ki imajo informacije o obsodbah državljanov tretjih držav – ECRIS-TCN (za splošen opis sistema in razloge za njegovo uvedbo glej uvodno obrazložitev). Uredba se uporablja neposredno, kar pomeni, da se njene določbe ne prenašajo v slovenski pravni red, s 26. poglavjem ZSKZDČEU-1 pa se urejajo zgolj nekatera vprašanja, ki niso urejena v uredbi.

Novi 235.a člen ZSKZDČEU-1

Predlagani 235.a člen ZSKZDČEU-1 predstavlja uvodno določbo, ki opredeljuje predmet, ki ga urejajo členi, umeščeni v 26. poglavje, prav tako pa pojasnjuje v poglavju uporabljeno terminologijo.

Novi 235.b člen ZSKZDČEU-1

Naloge centralnih organov v okviru sistema ECRIS-TCN določa že Uredba 2019/816/EU, ki je neposredno uporabljiva, zato predlagani prvi odstavek 235.b člena ZSKZDČEU-1 zgolj za osnovno orientacijo uporabnika zakona našteva le najpomembnejše naloge, ki jih opravlja centralni organ in določa, da opravlja tudi druge naloge v skladu z uredbo. Pri tem je sicer potrebno izpostaviti, da uradni prevod uredbe za centralne organe uporablja izraz »osrednji organ«, medtem ko novo 26. poglavje uporablja izraz »centralni organ«.

Uredba, nadalje, določene naloge prenaša na države članice (in ne neposredno na centralne/osrednje organe). Predlagani drugi odstavek 235.b člena zato – v vseh primerih, ko je

to smiselno – izvajanje teh nalog nalaga Ministrstvu za pravosodje. Ministrstvo tako opravlja naslednje naloge:

- zagotavlja pravilno in varno obdelavo podatkov (točke a, b in d prvega odstavka 13. člena, tretji odstavek 19. člena uredbe);
- izvaja ukrepe v zvezi s pravico do dostopa, popravka, izbrisa in omejitve obdelave podatkov (točki a in b drugega odstavka ter tretji, četrti, peti in sedmi odstavek 25. člena uredbe);
- opozarja druge države članice na netočnost podatkov in preverja točnost podatkov na podlagi opozoril drugih držav članic (četrti odstavek 9. člena uredbe);
- zagotavlja javno dostopne informacije glede obdelave podatkov;
- zagotavlja ustrezno programsko opremo in organizacijske pogoje za dostop do sistema ECRIS-TCN (12. člen uredbe);
- Evropski komisiji posreduje statistične, kontaktne in druge podatke (četrti odstavek 32. člena, prvi odstavek 34. člena in enajsti odstavek 36. člena uredbe).

Predlagani tretji odstavek 235.b člena ZSKZDČEU-1 določa, da Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS odloča o zahtevkih za posredovanje podatkov o obstoju zapisa v sistemu ECRIS-TCN tretjim državam in mednarodnim organizacijam. Na zahtevo slednjih sme namreč Eurojust opraviti vpogled v sistem ECRIS-TCN, vendar jim sme podatke o tem, da je katera izmed držav obsodila določenega državljan tretje države, posredovati le s soglasjem države, ki je izrekla obsodbo. Predlagani tretji odstavek določa, da Ministrstvo za pravosodje soglasje poda, če ima država pravico (na primer na podlagi Evropske konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah) pridobiti podatke o tej osebi iz kazenske evidence RS, pri čemer morajo biti v vlogi navedeni podatki, ki omogočajo presojo (predvsem mora biti naveden namen za katerega mednarodna organizacija ali tretja država podatke potrebuje). Pri tem velja izpostaviti, da pri odločanju o zahtevkih ne gre za odločanje v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

Novi 235.c člen ZSKZDČEU-1

Predlagani prvi odstavek novega 235.c člena ZSKZDČEU-1 ureja vprašanje, v katerih primerih Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS opravi vpogled v sistem ECRIS-TCN.

Ministrstvo za pravosodje vpogled v sistem ECRIS-TCN opravi, kadar v skladu s predlaganim 230. členom ZSKZDČEU-1 prejme zahtevo za posredovanje podatkov o obsodbah državljan tretje države iz kazenskih evidenc drugih držav članic, saj je šele na podlagi vpogleda v ECRIS-TCN mogoče ugotoviti, katerim državam je zaprosilo za pridobitev podatkov iz kazenske evidence smiselno in dopustno posredovati (glej obrazložitev k predlaganemu 230. členu ZSKZDČEU-1). Če je podana (upravičena) zahteva za pridobitev podatkov o državljanu tretje države iz kazenskih evidenc drugih držav članic, Ministrstvo za pravosodje torej samoiniciativno, brez dodatne zahteve za vpogled v sistem ECRIS-TCN, vpogled opravi.

Vpogled v ECRIS-TCN je mogoče opraviti tudi glede posameznika, ki je državljan RS ali druge države članice, kadar so podatki potrebni za izvedbo kazenskega postopka. Načeloma to sicer ni potrebno, saj se vsi podatki o obsodbah državljanov držav članic, ki jih izreče katerakoli država članica, shranjujejo v državi članici državljanstva obsojene osebe. Zato se ne domneva, da organ, ki v okviru kazenskega postopka želi pridobiti podatke o državljanu RS ali državljanu druge države članice, predlaga tudi vpogled v sistem ECRIS-TCN, pač pa mora vpogled v teh primerih zahtevati posebej. V praksi bo šlo predvsem za primere, ko obstaja verjetnost, da druga država članica državljan RS ali druge države članice, zoper katerega teče kazenski postopek, v svoji kazenski evidenci (napačno) vodi kot državljan tretje države.

V skladu s predlaganim drugim odstavkom 235.c člena ZSKZDČEU-1 je poizvedbe v sistemu ECRIS-TCN v okviru kazenskega postopka mogoče opraviti tudi na podlagi prstnih odtisov, s katerimi razpolaga pobudnik (na primer policija).

Predlagani tretji odstavek novega 235.c člena ZSKZDČEU-1 določa dopusten namen uporabe podatkov. Uredba 2019/816/EU namreč v prvem odstavku 7. člena določa, za katere namene je dopustno uporabljati podatke iz sistema ECRIS-TCN, hkrati pa določa, da morajo države članice namen uporabe podatkov opredeliti v nacionalnem pravu. Ta predlog omogoča vpogled za vse namene, ki jih dopušča uredba, vključno z vpogledom zaradi zahteve posameznika za pridobitev lastnih osebnih podatkov. Je pa opis dopustnih namenov glede na uredbo opredeljen nekoliko drugače.

Novi 235.č člen ZSKZDČEU-1

V skladu s 5. členom Uredbe 2019/816/EU morajo države članice, kadar obsodijo državljana tretje države in obsodbo vnesejo v svojo kazensko evidenco, v sistemu ECRIS-TCN ustvariti zapis o identiteti obsojenega posameznika. Pri tem morajo vnesti taksativno naštevilo alfanumerične podatke, in sicer: priimek, ime ali imena, datum rojstva, kraj rojstva, državljanstva, spol, prejšnje ime ali imena in oznako države članice izreka obsodbe. Če je v kazensko evidenco vpisan podatek o imenu staršev, mora centralni organ v ECRIS-TCN vnesti tudi ta podatek, ter podatek o identifikacijskih dokumentih, psevdonimih in vzdevkih, če je centralnemu organu na voljo.

Prav tako mora centralni organ v skladu z uredbo v sistem ECRIS-TCN vnesti podatek o prstnih odtisih (izjeme so pojasnjene v obrazložitvi k 235.d členu), lahko pa vnesejo tudi podatek o podobi obraza.

Prvi odstavek predlaganega 235.č člena ZSKZDČEU-1 Ministrstvu za pravosodje kot centralnemu organu RS nalaga vnos navedenih podatkov v ECRIS-TCN, izrecno pa izključuje vnos podatka o podobi obraza. Drugi odstavek določa, kako ministrstvo pridobi podatke, kadar niso vpisani v kazensko evidenco RS, kar vključuje tudi podatke, ki se v evidenco ne vpisujejo (podatek o spolu, prejšnjih imenih, identifikacijskih dokumentih, psevdonimih in vzdevkih). Za te primere se uporabljajo določbe drugega odstavka spremenjenega 227. člena ZSKZDČEU-1.

Novi 235.d člen ZSKZDČEU-1

V skladu s 5. členom Uredbe 2019/816/EU morajo države članice, kadar obsodijo državljana tretje države in obsodbo vnesejo v svojo kazensko evidenco, v sistemu ECRIS-TCN ustvariti zapis o identiteti obsojenega posameznika, kar praviloma vključuje tudi podatek o prstnih odtisih. Splošne določbe o vnosu podatkov v sistem ECRIS-TCN vsebuje predlagani 235.č člen ZSKZDČEU-1, predlagani 235.d člen pa vsebuje posebne določbe o pridobivanju prstnih odtisov.

Ker se prstni odtisi ne vnašajo v kazensko evidenco, jih mora centralni organ Republike Slovenije pridobiti posebej za potrebe vpisa v ECRIS-TCN, pri čemer jih v skladu s predlogom novele pridobi:

- iz evidence daktiloskopiranih oseb policije ali
- od zavoda za prestajanje kazni zapora.

Ministrstvo za pravosodje v vseh primerih, ko ustvari vpis o identiteti posameznika v sistem ECRIS-TCN, poskuša pridobiti prstne odtise iz evidence daktiloskopiranih oseb policije. Predlog novele omogoča, da se kazenska evidenca in evidenca daktiloskopiranih oseb povežeta, do vzpostavitve take povezave pa je mogoče odtise zahtevati in izmenjevati na podlagi elektronsko

izmenjanih zahtevkov in odgovorov. Policija in Ministrstvo za pravosodje lahko o tehničnih, varnostnih, organizacijskih in drugih vidikih izmenjave podatkov skleneta poseben sporazum.

Če prstnih odtisov posameznika, katerega podatki se vnašajo v sistem ECRIS-TCN, v evidenci daktiloskopiranih oseb policije ni, Ministrstvo za pravosodje odvzem prstnih odtisov naloži zavodu za prestajanje kazni zapora, če so izpolnjeni v nadaljevanju predstavljeni pogoji.

V sistem ECRIS-TCN ni treba vnesti prstnih odtisov vseh obsojenih državljanov tretjih držav. V skladu s točko (b) prvega odstavka 5. člena Uredbe 2019/816/EU je prstne odtise v sistem ECRIS-TCN treba vnesti, če so bili na podlagi nacionalnih pravil odvzeti med kazenskim postopkom (v tem primeru bodo odtisi v evidenci policije). Vendar pa morajo države članice odvzeti prstne odtise obsojenim državljanom tretjih držav in jih vnesti v sistem ECRIS-TCN tudi, kadar niso bili odvzeti za potrebe kazenskega postopka ali izvrševanja kazenskih sankcij, če je izpolnjen eden izmed naslednjih kriterijev, ki ga države članice izberejo same:

- kadar je bila državljanu tretje države izrečena vsaj šestmesečna zaporna kazen, pa ne gre za osebo, ki ima tudi državljanstvo Evropske unije ali
- kadar je bil državljan tretje države obsojen v zvezi s kaznivim dejanjem, ki se v skladu z nacionalnim pravom države članice kaznuje z najvišjo zaporno kaznijo najmanj 12 mesecev, pa ne gre za osebo, ki ima tudi državljanstvo Evropske unije.

V skladu s predlaganim drugim odstavkom 235.d člena ZSKZDČEU-1 se v naš pravni red prenaša kriterij iz prve alineje, kar pomeni, da Ministrstvo za pravosodje zavodu za prestajanje kazni zapora naloži, da državljanu tretje države odvzame prstne odtise le, če mu je bila izrečena vsaj šestmesečna zaporna kazen, pa ne gre za osebo, ki ima tudi državljanstvo Evropske unije.

K 29. členu (novi 235.e–235.g člen ZSKZDČEU-1)

Predlagano novo 27. poglavje vsebuje določbe za izvajanje Uredbe 2019/818/EU, ki vzpostavlja okvir za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij. Uredba se uporablja neposredno, kar pomeni, da se njene določbe ne prenašajo v slovenski pravni red, s predlaganim 27. poglavjem ZSKZDČEU-1 pa se urejajo zgolj nekatera vprašanja, ki niso urejena v uredbi.

Novi 235.e člen ZSKZDČEU-1

Gre za uvodno določbo, ki opredeljuje predmet urejanja 27. poglavja in pojasnjuje v poglavju uporabljeno terminologijo.

Novi 235.f člen ZSKZDČEU-1

Naloge centralnih organov v zvezi z okvirom za zagotavljanje interoperabilnosti informacijskih sistemov Evropske unije določa že Uredba 2019/818/EU, ki je neposredno uporabljiva, zato predlagani prvi odstavek 235.f člena ZSKZDČEU-1 zgolj za osnovno orientacijo uporabnika zakona opredeli le najpomembnejšo nalogo, ki jo opravlja centralni organ in določa, da opravlja tudi druge naloge, ki jih centralnim organom nalaga uredba. Pri tem je sicer potrebno izpostaviti, da uradni prevod uredbe za centralne organe uporablja izraz »osrednji organ«, medtem ko novo 26. poglavje uporablja izraz »centralni organ«.

Uredba, po drugi strani, določene naloge prenaša na države članice (in ne neposredno na centralne/osrednje organe). Predlagani drugi odstavek 235.f člena zato – v vseh primerih, ko je to smiselno – izvajanje teh nalog nalaga Ministrstvu za pravosodje. Ministrstvo tako opravlja naslednje naloge:

- zagotavlja pravilno in varno obdelavo podatkov (56. člen uredbe);
- izvaja ukrepe v zvezi s pravico do dostopa, popravka, izbrisa in omejitve obdelave podatkov (40., 47. in 48. člen uredbe);
- zagotavlja javno dostopne informacije glede obdelave podatkov (49. člen uredbe);
- poroča o varnostnih incidentih, kadar jih zazna pri svojem delu ali je o njih obveščen (43. člen uredbe) in
- Evropski komisiji posreduje statistične, kontaktne in druge podatke (56. člen uredbe).

Na podlagi Uredbe 2019/818/EU naloge v okviru za zagotavljanje interoperabilnosti informacijskih sistemov Evropske unije izvršujejo tudi drugi organi, na primer policija in ministrstvo, pristojno za evropske zadeve, vendar njihove pristojnosti niso predmet urejanja ZSKZDČEU-1. Zato za naloge, ki jih določa predlagani drugi odstavek velja, da je zanje pristojno Ministrstvo za pravosodje le, če so povezane z vnosi v sistem ECRIS-TCN.

Predlagani tretji odstavek določa, da sme Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS pri opravljanju nalog iz predlaganega prvega in drugega odstavka dostopati do informacijskih orodij, ki jih zagotavlja Evropska unija za obdelavo podatkov na podlagi Uredbe 2019/818/EU.

Novi 235.g člen

Predlagani novi 235.g člen ZSKZDČEU-1 določa postopek ročnega preverjanja različnih identitet, ko je med podatki o identitetah, vnesenih v različne informacijske sisteme EU, ki so vključeni v okvir za zagotavljanje interoperabilnosti,²⁶ vzpostavljena rumena povezava. Postopek ročnega preverjanja različnih identitet ureja 29. člen Uredbe 2019/818/EU, izraz rumena povezava, pa tudi druge oblike povezav med podatki (zelena, rdeča in bela povezava), pa so pojasnjeni v 30.–34. členu uredbe.

Kadar se v katerega izmed informacijskih sistemov, ki so vključeni v okvir za zagotavljanje interoperabilnosti, vnesejo podatki o identiteti posameznika, informacijski sistem samodejno preveri, ali je med temi podatki in podatki iz drugih sistemov vzpostavljeno ujemanje. Če sistem ujemanje zazna, ga označi kot:

- belo povezavo, kar pomeni, da visoka stopnja ujema dopušča samodejen zaključek, da podatki o identiteti v dveh ali več sistemih pripadajo isti osebi;
- rumeno povezavo, kar pomeni, da se podatki o identiteti v dveh ali več sistemih v pomembnem obsegu prekrivajo, vendar so med njimi tudi bistvene razlike – potrebna je človeška intervencija, t. i. ročno preverjanje različnih identitet, da se ugotovi, ali se podatki nanašajo na isto osebo oziroma ali je prišlo do zlorabe podatkov.

Rumena povezava je torej le začasne narave. Po končanem postopku ročnega preverjanja različnih identitet se rumena povezava spremeni v:

- belo povezavo, kar pomeni, da je organ, pristojen za ročno preverjanje različnih identitet ugotovil, da se podatki o identiteti v dveh sistemih nanašajo na isto osebo, odstopanja med podatki pa niso posledica zlorabe;
- zeleno povezavo, kar pomeni, da je organ, pristojen za ročno preverjanje različnih identitet ugotovil, da zapisa v dveh ali več različnih sistemih pripadata različnim osebam ali
- rdečo povezavo, kar pomeni, da je organ, pristojen za ročno preverjanje različnih identitet ugotovil, da je ista oseba v dveh sistemih neupravičeno vodena z različnimi podatki o identiteti ali da (vsaj) ena oseba uporablja potno list druge osebe (zloraba identitete).

Rumeno povezavo mora razrešiti organ, ki v informacijskem sistemu ustvari zapis, ki sproži rumeno povezavo s predhodno ustvarjenim zapisom o identiteti (prvi odstavek 29. člena Uredbe

²⁶ Sistemi so naštet v opredelitvi pojma »okvir za interoperabilnost« v 226. členu.

2019/818/EU; v določenih primerih je za postopek ročnega preverjanja različnih identitet sicer pristojna policija, ne glede na prikazan kriterij). Kadar rumeno povezavo sproži zapis v sistem ECRIS-TCN, ki ga je izvedlo Ministrstvo za pravosodje kot centralni organ RS, mora torej ministrstvo izvesti postopek ročnega preverjanja različnih identitet oziroma ustrezno razrešiti rumeno povezavo.

Uredba 2019/818/EU ne določa dokaznega standarda, s katerim mora organ, ki razrešuje rumeno povezavo, ugotoviti obstoj bele, zelene ali rdeče povezave, niti ne dopušča, da organ po končanem postopku ohrani rumeno povezavo (glej 3. odstavek 29. člena uredbe). Prav tako so skopa procesna pravila uredbe glede ugotovitvenega postopka; določajo le dolžnosti obveščanja osebe, na katero se nanaša rdeča ali bela povezava, in vsebino obvestila (peti odstavek 32. člena oziroma četrti odstavek 33. člena uredbe). Predlagani prvi, drugi in tretji odstavek 235.g člena zapolnjujejo to praznino in določajo pravila ugotovitvenega postopka pri ročnem preverjanju različnih identitet.

Uredba 2019/818/EU izrecno določa, da zgolj zaradi dejstva, da je med podatki o identiteti v različnih sistemih vzpostavljena rdeča povezava, posameznik ne sme trpeti negativnih posledic (drugi odstavek 32. člena uredbe, glej tudi 36. recital). Rdeča povezava služi le kot obvestilo organu, pristojnemu za preverjanje zlorab identitete, da prične ustrezne postopke.

Zato postopek po predlaganem 235.g ZSKDČEU-1 ni upravni postopek, v okviru katerega ima posameznik, na katerega se domnevno nanašajo podatki, pravico sodelovati. Njegovo sodelovanje je torej diskrecija organa, ki preverja rumeno povezavo (glej 43. recital uredbe), prav tako pa zoper odločitev o obstoju rdeče ali bele povezave ni dopustna pritožba. Odločitev o obstoju rdeče povezave je torej potrebno obravnavati kot vložitev kazenske ovadbe ali kot drugo pobudo, da organ prične postopek iz svoje pristojnosti (v konkretnem primeru postopek za preverjanje zlorabe identitete). Tudi v fazi podaje kazenske ovadbe ali druge pobude posameznik, na katerega se ovadba ali pobuda nanaša, (še) ni stranka postopka in zoper ovadbo ali drugo pobudo nima pravnih sredstev.

K 30. členu

Prvi odstavek določa obveznost Ministrstva za pravosodje, da osebe, ki so ob začetku delovanja sistema ECRIS-TCN vpisane v kazensko evidenco, obvesti o vpisu njihovih podatkov v sistem ECRIS-TCN, vendar le, če so v centralnem registru prebivalstva na voljo podatki, potrebni za vročitev obvestila. S tem se zasleduje cilj obveščanja posameznikov o obdelavi njihovih osebnih podatkov v novem sistemu.

Drugi odstavek določa, da Ministrstvo za pravosodje na svoji spletni strani objavi splošna pojasnila o obdelavi podatkov, s čimer se zagotavlja ustrezna seznanitev širše javnosti glede vpisovanja podatkov v sistem in njihove nadaljnje uporabe, predvsem pa informacije osebam, ki bodo v kazensko evidenco vpisane po pričetku delovanja sistema ECRIS-TCN.

K 31Error! Reference source not found.. členu

V skladu s petim odstavkom 5. člena Uredbe 2019/816/EU je v sistem ECRIS-TCN potrebno vnesti tudi podatke o osebah, ki so vpisane v kazensko evidenco v trenutku pričetka delovanja tega sistema. Podatki, ki jih je treba vnesti, vključujejo prstne odtise obsojenih državljanov tretjih držav, kolikor so bili odvzeti za potrebe kazenskega postopka (ni pa jih potrebno odvzeti zgolj zaradi vnosa v sistem ECRIS-TCN). Zato predlog novele določa, da se za te obsodbe smiselno uporabljajo določbe 26. poglavja, ki urejajo (sprotni) vpis v podatkov v ECRIS-TCN, vendar pa se

V sistem ECRIS-TCN podatek o prstnih odtisih vnese le, če se nahaja v evidenci daktiloskopiranih oseb policije, kar je usklajeno z Uredbo 2019/816/EU.

Ker vnos podatkov o osebah, ki so že mrtve, ni smiselno, Ministrstvo za pravosodje v centralnem registru prebivalstva to dejstvo predhodno preveri in podatkov o takih oseba v ECRIS-TCN ne vnese.

K 32. členu

Republika Slovenija ne more izvrševati določb o sistemu ECRIS-TCN in o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU, če na ravni Evropske unije niso zagotovljene ustrezne tehnične zmogljivosti ter če njihove hkratne izvedbe ne začnejo tudi drugi pristojni subjekti. Zato predlog novele določa, da se določbe 25., 26. in 27. poglavja do vzpostavitve navedenih pogojev uporabljajo zgolj smiselno oziroma v meri, ki je izvedljiva. Pri tem velja izpostaviti, da izpolnjevanje pogojev za celovito operativnost sistemov, na kar se med drugim nanašata tudi 35. člen Uredbe 2019/816/EU in 68. člen Uredbe 2019/818/EU, uradno razglasi Evropska komisija.

K 33. členu

Spremembe in dopolnitve ZSKZDČEU-1, kakor jih določa predlog novele, začnejo veljati trideseti dan po objavi zakona v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Uporaba tega zakona, drugih predpisov in prenos pravnih aktov Evropske unije

2. člen

(1) Določbe tega zakona se ne uporabljajo za vprašanja sodelovanja v kazenskih zadevah, ki so drugače urejena s pravnim aktom Evropske unije, ki se neposredno uporablja, ali z mednarodno pogodbo.

(2) Določbe II. dela tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za postopek predaje med Republiko Slovenijo ter Republiko Islandijo in Kraljevino Norveško na podlagi Sporazuma med Evropsko unijo ter Republiko Islandijo in Kraljevino Norveško o postopku predaje med državami članicami Evropske unije ter Republiko Islandijo in Kraljevino Norveško ter za postopek predaje med Republiko Slovenijo ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na podlagi Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani.

(3) Glede vprašanj sodelovanja v kazenskih zadevah, ki v tem zakonu niso posebej urejena, se v skladu z njihovo naravo po pravu Republike Slovenije smiselno uporabljajo določbe Kazenskega zakonika ter zakonov, ki urejajo odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja, kazenski postopek, izvrševanje kazenskih sankcij in prekrške.

(4) Ta zakon določa medsebojno priznavanje in izvrševanje odločb pravosodnih organov zaradi prijetja in predaje oseb, zasega in odvzema predmetov, začasnega zavarovanja zahtevkov za odvzem premoženjske koristi in odvzema premoženjske koristi, odločb sodišč ali drugih pristojnih organov, s katerimi se izda evropski preiskovalni nalog, odločb sodišč, s katerimi so izrečene kazni zapora, varnostni ukrepi in drugi ukrepi, povezani z odvzedom prostosti, odločb sodišč, s katerimi so izrečeni ukrepi za zagotovitev obdolženčeve navzočnosti in za uspešno izvedbo kazenskega postopka, odločb sodišč oziroma pristojnih organov, s katerimi so izrečene pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom, pogojne odložitve izreka kazni, alternativne sankcije ter odločbe o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom odločb sodišč ali pristojnih organov, s katerimi se izda evropska odredba o zaščiti, odločb pristojnih organov, s katerimi so izrečene denarne sankcije, ustanovitev skupnih preiskovalnih skupin in skupno izvajanje preiskovalnih ukrepov, izmenjavo podatkov iz kazenske evidence ter sodelovanje z Eurojustom in Evropsko pravosodno mrežo v skladu z:

1. Okvirnim sklepom Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL L 190, 18. 7. 2002, str. 1), zadnjič spremenjenim z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov Sveta 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitve procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe (UL L 81, 27. 3. 2009, str. 24), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ);
2. Okvirnim sklepom Sveta 2002/465/PNZ z dne 13. junija 2002 o skupnih preiskovalnih skupinah (UL L 162, 20. 6. 2002, str. 15), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2002/465/PNZ);
3. Okvirnim sklepom Sveta 2003/577/PNZ z dne 22. julija 2003 o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v Evropski uniji (UL L 196, 2. 8. 2003, str. 45), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2003/577/PNZ);

4. Okvirnim sklepom Sveta 2005/212/PNZ z dne 24. februarja 2005 o zaplembi premoženjske koristi, pripomočkov in premoženja, ki so povezani s kaznivimi dejanji (UL L 68, 15. 3. 2005, str. 49), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2005/212/PNZ);
5. Okvirnim sklepom Sveta 2005/214/PNZ z dne 24. februarja 2005 o uporabi načela vzajemnega priznavanja denarnih kazni (UL L 76, 22. 3. 2005, str. 16), zadnjič spremenjenim z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov Sveta 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitve procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe (UL L 81, 27. 3. 2009, str. 24), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2005/214/PNZ);
6. Okvirnim sklepom Sveta 2006/783/PNZ z dne 6. oktobra 2006 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi (UL L 196, 2. 8. 2003, str. 45), zadnjič spremenjenim z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. 2. 2009 o spremembi okvirnih sklepov Sveta 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitve procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe (UL L 81, 27. 3. 2009, str. 24), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2006/783/PNZ);
7. Okvirnim sklepom Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (UL L 327, 5. 12. 2008, str. 27), zadnjič spremenjenim z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov Sveta 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitve procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe (UL L 81, 27. 3. 2009, str. 24), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2008/909/PNZ);
8. Okvirnim sklepom Sveta 2008/947/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb in pogojnih odločb zaradi zagotavljanja nadzorstva nad spremljevalnimi ukrepi in alternativnimi sankcijami (UL L 337, 16. 12. 2008, str. 102), zadnjič spremenjenim z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov Sveta 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitve procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe (UL L 81, 27. 3. 2009, str. 24), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2008/947/PNZ);
9. Sklepom Sveta 2008/976/PNZ z dne 16. decembra 2008 o Evropski pravosodni mreži (UL L 348, 24. 12. 2008, str. 130), (v nadaljnjem besedilu: Sklep Sveta 2008/976/PNZ);
10. Direktivo Evropskega Parlamenta in Sveta 2014/41/EU z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah (UL L 130, 1. 5. 2014, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/41/EU);
11. Okvirnim sklepom Sveta 2009/315/PNZ z dne 26. februarja 2009 o organizaciji in vsebini izmenjave informacij iz kazenske evidence med državami članicami (UL L 93, 7. 4. 2009, str. 23), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2009/315/PNZ);
12. Sklepom Sveta 2008/316/PNZ z dne 6. aprila 2009 o vzpostavitvi Evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc (ECRIS) na podlagi člena 11 Okvirnega sklepa Sveta 2009/315/PNZ (UL L 93, 7. 4. 2009, str. 33), (v nadaljnjem besedilu: Sklep Sveta 2008/316/PNZ);
13. Okvirnim sklepom Sveta 2009/829/PNZ z dne 23. oktobra 2009 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odločb o nadzornih ukrepih med državami članicami Evropske unije kot alternativni začasemu priporu (UL L 294, 11. 11. 2009, str. 20), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2009/829/PNZ);

14. Okvirnim sklepom Sveta 2009/948/PNZ z dne 30. novembra 2009 o preprečevanju in reševanju sporov o izvajanju pristojnosti v kazenskih postopkih (UL L 328, 15. 12. 2009, str. 42), (v nadaljnjem besedilu: Okvirni sklep Sveta 2009/948/PNZ);
15. Direktivo 2011/99/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o evropski odredbi o zaščiti (UL L 338/2, 21. 12. 2011, str. 2), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/99/EU);
16. Direktivo 2013/48/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2013 o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskem postopku in v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje ter pravici do obvestitve tretje osebe ob odvzemu prostosti in do komunikacije s tretjimi osebami in konzularnimi organi med odvzemom prostosti (UL L 294, 6. 11. 2013, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2013/48/EU);
17. Direktivo (EU) 2016/1919 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o brezplačni pravni pomoči za osumljene in obdolžene osebe v kazenskem postopku ter za zahtevane osebe v postopku na podlagi evropskega naloga za prijetje (UL L 297, 4. 11. 2016, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2016/1919/EU).

(5) V razmerju do držav, ki niso prenesle aktov iz prejšnjega odstavka v notranjo zakonodajo, se namesto določb tega zakona uporabljajo ustrezne določbe zakona, ki ureja kazenski postopek, in mednarodnih pogodb.

(6) S tem zakonom se:

1. za izvajanje Uredbe (EU) 2018/1727 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o Agenciji Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust) ter nadomestitvi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2002/187/PNZ (UL L 295, 21. 11. 2018, str. 138) določajo dostop do osebnih podatkov, ki jih obdeluje Eurojust, vlaganje zaprosil Eurojustu, postopek dogovora o napotitvi sodnika za zvezo iz Republike Slovenije v imenu Eurojusta v tretjo državo in sodelovanje med Evropsko pravosodno mrežo in Eurojustom in
2. za izvajanje Uredbe (EU) 2018/1805 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o vzajemnem priznavanju sklepov o začasnem zavarovanju in sklepov o odvzemu (UL L 303, 28. 11. 2018, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/1805/EU) določajo razlogi za zavrnitev priznanja in izvršitve sklepov o začasnem zavarovanju in sklepov o odvzemu premoženja, pristojnost organov za priznanje in izvršitev navedenih sklepov, oblika potrdila o začasnem zavarovanju in potrdila o odvzemu, postopek odločanja in sklep o priznanju in izvršitvi začasnega zavarovanja ali odvzema.

Razlogi za zavrnitev predaje zahtevane osebe

10. člen

Predaja zahtevane osebe se zavrne v naslednjih primerih:

1. če je odrejen nalog za kaznivo dejanje, ki bi bilo v Republiki Sloveniji obseženo z amnestijo, če bi bili organi Republike Slovenije pristojni za pregon in sojenje storilki ali storilcu (v nadaljnjem besedilu: storilec) tega dejanja;
2. če je odrejen nalog za kaznivo dejanje, zaradi katerega je bila zahtevana oseba že pravnomočno oproščena ali obsojena v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici ali tretji državi, pod pogojem, da je v primeru izrečene kazni kazen že prestala ali jo prestaja ali se po zakonodaji države, ki je kazen izrekla, kazen ne more več izvršiti;
3. če je odrejen nalog za kaznivo dejanje, zaradi katerega je bil v Republiki Sloveniji zoper zahtevano osebo pravnomočno ustavljen kazenski postopek ali je bila obtožba pravnomočno zavrnjena ali kadar je pristojna državna tožilka ali pristojni državni tožilec (v nadaljnjem besedilu: državni tožilec) zavrgel kazensko ovadbo, ker je osumljenka ali osumljenec (v

nadaljnjem besedilu: osumljenec) izpolnil sporazum v postopku poravnavanja ali, ker je osumljenec po navodilih državnega tožilca izpolnil naloge za zmanjšanje ali odpravo škodljivih posledic kaznivega dejanja v skladu z določili zakona, ki ureja kazenski postopek;

4. če je odrejen nalog za kaznivo dejanje, ki ga je storila zahtevana oseba, ko še ni bila stara 14 let;
5. če je odrejen nalog za kaznivo dejanje, za katerega bi v Republiki Sloveniji kazenski pregon ali izvršitev kazni zastarala, če bi bilo domače sodišče pristojno za pregon ali za izvršitev kazni;
6. če je odrejen nalog za kaznivo dejanje, ki ni kaznivo po domačem kazenskem zakonu, pa ni moč uporabiti izjeme iz drugega odstavka prejšnjega člena. Če je odrejen nalog zaradi kaznivih dejanj, povezanih z davki in dajatvami, carino in deviznim poslovanjem, se predaje ne sme zavrniti iz razloga, da domača zakonodaja ne odmerja enakih davkov, dajatev ter carinskih in deviznih predpisov, kot zakonodaja države odreditve;
7. če teče zoper zahtevano osebo kazenski postopek v Republiki Sloveniji zaradi istega kaznivega dejanja, zaradi katerega je odrejen nalog, če gre za kaznivo dejanje, storjeno proti Republiki Sloveniji, če gre za kaznivo dejanje, storjeno proti državljanke ali državljanu (v nadaljnjem besedilu: državljan) Republike Slovenije pa, če ni dano zavarovanje za uveljavitev premoženskopравnega zahtevka oškodovanke ali oškodovanca (v nadaljnjem besedilu: oškodovanec);
8. če obstajajo utemeljeni razlogi za sklepanje, da je bil nalog odrejen z namenom kazenskega pregona in kaznovanja zahtevane osebe zaradi njenega spola, rase, vere, etničnega porekla, državljanstva, jezika, političnega prepričanja ali spolne usmerjenosti ali bi bil lahko iz teh razlogov njen položaj bistveno slabši;
9. če odreditveni pravosodni organ ni podal zagotovil, določenih v 14. členu tega zakona;
10. če je odrejen nalog zaradi izvršitve kazni zapora ali drugega ukrepa kazenskega sodišča, ki se izvršuje z odvzemom prostosti in zahtevana oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, na podlagi katerega je bila izdana odločba, razen če so izpolnjeni pogoji za izvršitev naloga, izdanega na podlagi sojenja v nenavzočnosti.

Fakultativni razlogi za zavrnitev predaje zahtevane osebe

11. člen

Predaja zahtevane osebe se lahko zavrne v naslednjih primerih:

1. če teče zoper zahtevano osebo kazenski postopek v Republiki Sloveniji zaradi istega kaznivega dejanja, zaradi katerega je odrejen nalog, če bi se kazenski postopek očitno lažje izvedel v Republiki Sloveniji;
2. če je bila v Republiki Sloveniji s pravnomočnim sklepom zahteva za preiskavo zavrnjena, ker ni bil podan utemeljen sum, da je zahtevana oseba storila kaznivo dejanje, zaradi katerega je odrejen nalog in državni tožilec izjavi, da bo znova predlagal uvedbo kazenskega postopka;
3. če je odrejen nalog zaradi izvršitve kazni zapora in je zahtevana oseba državljan Republike Slovenije, ali državljan članice, ki prebiva na ozemlju Republike Slovenije, ali tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, če zahtevana oseba izjavi, da želi prestajati kazen v Republiki Sloveniji, in če se domače sodišče zaveže, da bo izvršilo sodbo sodišča države odreditve v skladu z domačim zakonom, pod pogojem, da so podane okoliščine za izvršitev kazni v Republiki Sloveniji na podlagi tega zakona;

4. če je odrejen nalog zaradi kaznivih dejanj, ki se po domačem kazenskem zakonu obravnavajo, kakor da so bila v celoti ali delno storjena na ozemlju Republike Slovenije in državni tožilec izjavi, da bo predlagal uvedbo kazenskega postopka;
5. če je odrejen nalog zaradi kaznivih dejanj, ki so bila storjena zunaj ozemlja države odreditve, domač kazenski zakon pa ne dovoljuje preгона za ista dejanja, kadar so storjena zunaj ozemlja Republike Slovenije.

Dopustnost odreditve naloga v Republiki Sloveniji

41. člen

Nalog se sme odrediti na predlog državnega tožilca ali po uradni dolžnosti, če je v Republiki Sloveniji zoper obdolženca odrejen pripor zaradi kaznivega dejanja, za katerega se storilec ali storilka (v nadaljnjem besedilu: storilec) preganja po uradni dolžnosti in je zanj v domačem kazenskem zakonu kot zgornja meja predpisana kazen odvzema prostosti najmanj eno leto ali zaradi izvršitve kazni zapora oziroma varnostnega ali drugega ukrepa, ki se izvršuje z odvzemom prostosti, najmanj štirih mesecev.

Nadzorovana pošiljka

55. člen

(1) Nadzorovana pošiljka je dogovorjeno tajno opazovanje prevoza ali prenosa oseb oziroma predmetov ali blaga, katerih promet je omejen ali prepovedan, iz, na ali preko ozemlja Republike Slovenije, pri čemer pristojni organi zaradi razkritja obsežne kriminalne dejavnosti začasno odložijo odvzem prostosti in izvedbo drugih ukrepov iz zakona, ki ureja kazenski postopek.

(2) Za odločitev o nadzorovani pošiljki je pristojen okrožni državni tožilec, na območju katerega bo nadzorovana pošiljka predvidoma prestopila državno mejo ali območju, iz katerega bo odposlana, oziroma Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije.

(3) Nadzorovana pošiljka se dovoli na prošnjo pristojnega organa države članice ali v soglasju z drugo državo članico, če gre za kazniva dejanja, ki izpolnjujejo pogoje za izdajo evropskega naloga za prijetje in predajo.

(4) Izvajanje nadzorovane pošiljke na ozemlju Republike Slovenije prevzamejo pristojni slovenski organi tako, da je zagotovljen stalen nadzor in ustrezno ukrepanje.

(5) Nadzorovana pošiljka se ne dovoli oziroma se njeno nadaljnje izvajanje ustavi, če:

1. oziroma dokler je podana nevarnost za življenje in zdravje oseb; ali
2. je verjetno, da nadaljnji nadzor ali ukrepanje v drugi državi članici nista zagotovljena oziroma ne bosta učinkovita.

(6) Po izvedbi nadzorovane pošiljke mora pristojni državni tožilec ugotoviti, ali obstajajo pogoji za odstop kazenskega preгона državi članici, v kateri je bila osumljencem vzeta prostost.

Začasna premestitev priprtih oseb iz Republike Slovenije zaradi izvršitve preiskovalnega ukrepa oziroma dejanja

77.b člen

(1) Domače sodišče izvrši evropski preiskovalni nalog, ki je izdan zaradi začasne premestitve osebe, priprte v Republiki Sloveniji, zaradi izvršitve preiskovalnega ukrepa oziroma dejanja z namenom zbiranja dokazov, pri katerem je potrebna njena navzočnost na ozemlju države izdaje.

(2) Za odločanje o izvršitvi evropskega preiskovalnega naloga, ki je izdan zaradi začasne premestitve osebe iz Republike Slovenije, je pristojen preiskovalni sodnik sodišča, na območju katerega ima zahtevana oseba stalno ali začasno prebivališče oziroma na območju katerega je priprta.

(3) Ko preiskovalni sodnik prejme evropski preiskovalni nalog, preveri, ali vsebuje potrebne podatke za odločanje o njegovi izvršitvi. Če je nalog v bistvenih delih nepopoln, preiskovalni sodnik odreditvenemu pravosodnemu organu določi primeren rok, v katerem naj mu ta pošlje dodatne podatke za začetek postopka odločanja.

(4) Po izpolnitvi pogojev iz prejšnjega odstavka, preiskovalni sodnik izda odredbo za privedbo zahtevane osebe.

(5) Preiskovalni sodnik preveri istovetnost privedene osebe, nato pa jo pouči o njenih pravicah ter seznani z vsebino naloga. Preiskovalni sodnik zasliši privedeno osebo v zvezi z okoliščinami s podajo njenega soglasja.

(6) Preiskovalni sodnik o začasni premestitvi osebe odloči s sklepom, ki vsebuje naslednje podatke:

- ime, priimek, datum in kraj rojstva ter državljanstvo zahtevne osebe,
- državo članico, kateri se zahtevana oseba začasno predaja,
- navedbo, da je zahtevana oseba z začasno predajo soglašala,
- navedbo, da se zahtevane osebe ne sme preganjati ali ji kakor koli omejevati osebne svobode zaradi dejanj, ki so bila storjena, ali obsodb, ki so bile izrečene, pred njenim odhodom z ozemlja države odreditve, ki niso navedena v evropskem preiskovalnem nalogu,
- navedbo, kdaj je bila zahtevani osebi odvzeta prostost in koliko časa je odvzem prostosti trajal.

(7) Sklep o predaji preiskovalni sodnik nemudoma pošlje v izvršitev policiji. Policija se s pristojnimi organi države odreditve dogovori o načinu, času in kraju predaje zahtevane osebe.

(8) Poleg razlogov za zavrnitev iz 62. člena tega zakona, se začasna predaja zavrne tudi:

- če priprta oseba s predajo ne soglaša ali
- bi se priprti osebi zaradi predaje lahko podaljšal pripor.

(9) Obdobje pripora v državi odreditve se odšteje od obdobja pripora, ki ga je oseba že ali ga še mora prestati na ozemlju Republike Slovenije.

Izvršitev evropskega preiskovalnega naloga zaradi zaslišanja preko videokonference ali z drugim avdiovizualnim prenosom

77.č člen

(1) Preiskovalni sodnik pristojnega sodišča odloči o izvršitvi evropskega preiskovalnega naloga, izdanega zaradi zaslišanja priče, izvedenca, osumljenca ali obdolženca, ki se nahaja na ozemlju Republike Slovenije preko videokonference, po postopku in pod pogoji, ki jih predpisuje zakon, ki ureja kazenski postopek.

(2) Poleg razlogov za zavrnitev priznanja in izvršitve iz 62. člena tega zakona, se evropski preiskovalni nalog iz prejšnjega odstavka zavrne tudi, če osumljenec ali obdolženec ne privoli v zaslišanje.

(3) Preiskovalni sodnik pristojnega sodišča se o praktičnih vidikih izvedbe evropskega preiskovalnega naloga iz prvega odstavka tega člena dogovori neposredno z odreditvenim organom. Za izvedbo evropskega preiskovalnega naloga mora:

- pričo ali izvedenca povabiti na zaslišanje ter navesti čas in kraj zaslišanja;
- osumljenca ali obdolženca povabiti na zaslišanje v skladu s pravnim redom Republike Slovenije in ga poučiti o pravicah, ki jih ima v skladu s pravnim redom Republike Slovenije in
- zagotovil identiteto zaslišane osebe.

(4) Zaslišanje prek videokonference ali z drugim avdiovizualnim prenosom ter priprava zapisa oziroma prepisa se opravi v skladu z določbami zakona, ki ureja kazenski postopek.

Izvrševanje na podlagi evropskega naloga za prijetje in predajo

150. člen

(1) Če domače sodišče prejme nalog zoper državljana Republike Slovenije ali tujega državljana, ki prebiva na ozemlju Republike Slovenije, ali tujca z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji zaradi izvršitve kazni zapora, varnostnega ali drugega ukrepa, povezanega z odvzemom prostosti, in domače sodišče ugotovi, da so izpolnjeni vsi drugi pogoji za predajo obsojenca po II. delu tega zakona, obsojenec pa soglaša s prestajanjem kazni v Republiki Sloveniji, se soglasje obravnava kot vloga za začetek prenosa izvršitve kazni zapora, varnostnega ali drugega ukrepa, povezanega z odvzemom prostosti, skladno s prvim odstavkom 135. člena tega zakona.

(2) O izpolnitvi pogojev iz prvega odstavka domače sodišče nemudoma obvesti odreditveni organ, mu pošlje zapisnik o vlogi oziroma soglasju obsojenca in svoje soglasje k izvršitvi odločbe na podlagi tretje točke 11. člena tega zakona ter ga zaprosi za posredovanje potrdila in odločbe iz prvega odstavka 136. člena tega zakona v roku, ki ne sme biti daljši od 30 dni. Za ta čas domače sodišče odloži odločanje o nalogu. Če odreditveni organ ne posreduje obrazca in sodbe v roku, sodišče odloči o predaji obsojenca skladno z določbami II. dela tega zakona.

(3) Če domače sodišče v roku prejme potrdilo in sodbo, izvede postopek priznanja in izvršitve tuje odločbe. Če so izpolnjeni pogoji za priznanje in izvršitev, domače sodišče z odločbo, s katero odloči o priznanju in izvršitvi, tudi zavrne nalog ter o tem obvesti odreditveni organ.

(4) Če je bila dovoljena predaja državljana Republike Slovenije ali državljana države članice, ki prebiva na ozemlju Republike Slovenije, ali tujca z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, pod pogojem, da bo predana oseba po končanem postopku vrnjena v Republiko Slovenijo (2. točka 14. člena tega zakona), se v postopku priznanja in izvršitve tuje odločbe, s katero je bila izrečena kazen zapora ali drugega ukrepa, ki se izvršuje z odvzemom prostosti, ne preverja ponovno obstoja pogojev iz 132. člena tega zakona.

Pogoji za posredovanje odločbe pristojnega domačega organa

Pogoji za posredovanje odločbe pristojnega domačega organa

178. člen

(1) Če je osebi z odločbo domačega sodišča ali drugega pristojnega organa izrečena pogojna obsodba z varstvenim nadzorstvom ali odločba o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom, lahko domače sodišče posreduje odločbo v priznanje in izvršitev:

- a) državi članici, v kateri ima obsojena oseba stalno ali začasno prebivališče; ali
- b) kateri koli drugi državi članici, katere pristojni organ soglaša s posredovanjem sodbe in potrdila, če bo izvrševanje ukrepa v tej državi pripomoglo k socialni rehabilitaciji obsojene osebe.

(2) Domače sodišče ali drugi pristojni organ lahko posreduje odločbo v priznanje in izvršitev drugi državi članici samo, če je obsojena oseba izrazila soglasje, da se odločba pošlje v to državo članico.

Uporaba določb tega poglavja

224.a člen

To poglavje za izvajanje Uredbe 2018/1805/EU določa razloge za zavrnitev priznanja in izvršitve sklepov o začasnem zavarovanju in sklepov o odvzemu premoženja, pristojnost organov za priznanje in izvršitev navedenih sklepov, obliko potrdila o začasnem zavarovanju in potrdila o odvzemu, postopek odločanja in sklep o priznanju in izvršitvi začasnega zavarovanja ali odvzema.

Razlogi za zavrnitev priznanja in izvršitve

224.b člen

(1) Sklep o začasnem zavarovanju ali sklep o odvzemu se ne prizna in izvrši, če se nanaša na ravnanje, ki ni kaznivo dejanje po pravu Republike Slovenije, razen če Uredba 2018/1805/EU določa drugače.

(2) Pred zavrnitvijo priznanja in izvršitve se pristojni organ posvetuje z organom izdajateljem v skladu z drugim odstavkom 8. člena oziroma drugim odstavkom 19. člena Uredbe 2018/1805/EU.

Oblika potrdila

224.č člen

Potrdila o začasnem zavarovanju in potrdila o odvzemu morajo biti izdana na obrazcih iz Priloge 1 in Priloge 2 Uredbe 2018/1805/EU.

Postopek in sklep

224.d člen

Glede postopka in sklepa o priznanju in izvršitvi začasnega zavarovanja ali odvzema se smiselno uporabljajo določbe 203., 212. in 213. člena tega zakona.

Namen izmenjave podatkov iz kazenskih evidenc med državami članicami

225. člen

(1) Pristojni organi Republike Slovenije in drugih držav članic si neposredno izmenjujejo podatke iz evidenc podatkov o pravnomočnih kazenskih obsodbah in posledicah teh obsodb (v nadaljnjem besedilu: kazenska evidenca), tako da lahko državni organi ali nosilci javnih pooblastil Republike Slovenije in organi javnih oblasti držav članic zakonito in učinkovito ukrepajo ali odločajo glede pravic ali obveznosti določenih posameznikov, katerih vpisi so vsebovani v kazenski evidenci, zlasti na področjih začasne ali trajne izgube njihovih določenih pravic ali izvrševanja obveznosti posameznikov.

(2) Podatki, ki se izmenjujejo ali drugače obdelujejo po V. delu tega zakona, se lahko na podlagi zahteve posameznika, na katerega se nanašajo, obdelujejo tudi za potrebe izvrševanja ali varstva njegovih pravic in obveznosti, zlasti s področja njegove zaposlitve.

Centralni organ Republike Slovenije

226. člen

Centralni organ Republike Slovenije za izmenjavo podatkov iz kazenske evidence Republike Slovenije s pristojnimi organi drugih držav članic, ki upravljajo njihove kazenske evidence, je oddelek ministrstva, pristojnega za pravosodje, ki upravlja kazensko evidenco s podatki o pravnomočnih kazenskih obsodbah fizičnih in pravnih oseb v Republiki Sloveniji in pravnomočnih kazenskih obsodbah državljanov Republike Slovenije v tujini.

Posredovanje podatkov drugim državam članicam brez zaprosila

227. člen

(1) Centralni organ Republike Slovenije nemudoma posreduje centralnemu organu druge države članice podatke o pravnomočni kazenski obsodbi iz kazenske evidence v zvezi z državljanom te države članice, potem, ko so vpisani v kazensko evidenco.

(2) Centralni organ Republike Slovenije nemudoma posreduje tudi podatke o izbrisu vpisa v kazensko evidenco ter druge spremembe podatkov, ki vplivajo na pravice ali obveznosti

ali na osebno stanje državljana druge države članice, ki so bili v skladu s prvim odstavkom tega člena že posredovani centralnemu organu druge države članice.

(3) Kadar je posameznik, ki je bil pravnomočno obsojen, državljan dveh ali več držav članic, centralni organ Republike Slovenije podatke posreduje vsaki od teh držav članic, ne glede na to ali je posameznik tudi državljan Republike Slovenije.

(4) Centralni organ Republike Slovenije v posameznem primeru posreduje na zaprosilo centralnega organa druge države članice, ki mu je v skladu s prvim, drugim ali tretjim odstavkom tega člena posredoval podatke iz kazenske evidence, kopijo pravnomočne kazenske obsodbe, povezanih informacij iz kazenske evidence ter vseh nadaljnjih ukrepov, če so določeni z zakonom, v zvezi z državljanom te države članice.

Posredovanje podatkov drugim državam članicam na zaprosilo

228. člen

(1) Centralni organ Republike Slovenije posreduje na zaprosilo centralnega organa druge države članice, ki je sestavljeno v obliki obrazca, ki je določen v Prilogi 13 tega zakona in je njegov sestavni del, podatke iz kazenske evidence v zvezi s posameznikom, ki je vpisan vanjo, pod pogoji, določenimi v tem zakonu ali v zakonu, ki ureja dajanje podatkov iz kazenske evidence. Odgovor na zaprosilo pošlje centralni organ Republike Slovenije centralnemu organu druge države članice nemudoma, najkasneje pa v desetih delovnih dneh po prejemu zaprosila, na obrazcu iz Priloge 13 tega zakona.

(2) Če gre za zaprosilo centralnega organa druge države članice na podlagi prošnje posameznika, ki ima ali je imel v Republiki Sloveniji ali v državi prosilki stalno prebivališče oziroma je ali je bil državljan Republike Slovenije ali države prosilke, centralni organ Republike Slovenije posreduje podatke iz kazenske evidence v zvezi s posameznikom, ki je vpisan vanjo, pod pogoji, določenimi v zakonu, ki ureja dajanje podatkov iz kazenske evidence. Odgovor na zaprosilo pošlje centralni organ Republike Slovenije centralnemu organu druge države članice nemudoma, najkasneje v dvajsetih delovnih dneh po prejemu zaprosila, na obrazcu iz Priloge 13 tega zakona.

(3) Če centralni organ Republike Slovenije potrebuje več podatkov za identifikacijo osebe, na katero se zaprosilo nanaša, se nemudoma posvetuje z državo, ki je poslala zaprosilo, da lahko pošlje podatke iz kazenske evidence v roku desetih delovnih dni po prejemu dodatnih podatkov.

Odgovor na zaprosilo za posredovanje podatkov drugim državam članicam

229. člen

(1) Centralni organ Republike Slovenije posreduje na zaprosilo centralnega organa druge države članice, zaradi izvedbe kazenskega postopka zoper državljana Republike Slovenije, ki je vpisan v kazensko evidenco, naslednje informacije o:

- a) pravnomočnih kazenskih obsodbah, izrečenih v Republiki Sloveniji, ki so vpisane v kazensko evidenco;
- b) pravnomočnih kazenskih obsodbah, izrečenih v drugih državah članicah, ki so bile v skladu z 225. členom tega zakona centralnemu organu Republike Slovenije posredovane po 27. aprilu 2012;

- c) pravnomočnih kazenskih obsodbah, izrečenih v drugih državah članicah, ki so bile centralnemu organu Republike Slovenije posredovane do 27. aprila 2012;
- d) pravnomočnih kazenskih obsodbah, izrečenih v tretjih državah, ki so bile centralnemu organu Republike Slovenije nadaljnje posredovane in vpisane v kazensko evidenco.

(2) Centralni organ Republike Slovenije posreduje na zaprosilo centralnega organa druge države članice za druge namene, kot so kazenski postopki, podatke iz kazenske evidence o pravnomočnih kazenskih obsodbah, izrečenih v Republiki Sloveniji in pravnomočnih kazenskih obsodbah, izrečenih v tretjih državah v skladu z zakonom Republike Slovenije, ki ureja dajanje podatkov iz kazenske evidence.

(3) Centralni organ Republike Slovenije posreduje na zaprosilo centralnega organa druge države članice, zaradi izvedbe kazenskega postopka ali za druge namene kot so kazenski postopki zoper državljane tretjih držav in oseb brez državljanstva, informacije o pravnomočnih kazenskih obsodbah, izrečenih v Republiki Sloveniji in pravnomočnih kazenskih obsodbah, ki so bile centralnemu organu Republike Slovenije nadaljnje posredovane in vpisane v kazensko evidenco v enakem obsegu, kot je določen v 13. členu Evropske konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah. Odgovor na zaprosilo pošlje centralni organ Republike Slovenije centralnemu organu druge države članice na obrazcu iz Priloge 14 tega zakona.

Zaprosilo za posredovanje podatkov iz kazenske evidence druge države članice

230. člen

(1) Na prošnjo organov ali upravičenih subjektov po zakonu, ki ureja dajanje podatkov iz kazenske evidence za pridobitev podatkov iz kazenske evidence druge države članice, posreduje centralni organ Republike Slovenije zaprosilo za podatke in povezane informacije iz kazenske evidence centralnemu organu te države članice. Zaprosilo se pošlje v obliki obrazca iz Priloge 13 tega zakona.

(2) Če centralni organ druge države članice potrebuje dodatne podatke za ugotovitev istovetnosti posameznika, na katerega se zaprosilo nanaša, mu jih centralni organ Republike Slovenije posreduje v najkrajšem možnem roku.

Občevanje centralnih organov

231. člen

(1) Centralni organ Republike Slovenije občuje neposredno s centralnimi organi drugih držav članic.

(2) Zaprosila, odgovori in dodatni ter drugi primerni podatki se lahko posredujejo na način, ki omogoča pisni zapis, pod pogoji, ki centralnemu organu Republike Slovenije omogočajo, da je prepričan o verodostojnosti poslanih podatkov ter pošiljatelja. Pri prenosu zaprosil, odgovorov in dodatnih ter drugih primernih podatkov preko elektronskega komunikacijskega omrežja se šteje, da so podatki ustrezno zavarovani, če se posredujejo z uporabo kriptografskih metod in elektronskega podpisa tako, da je zagotovljena njihova nečitljivost oziroma neprepoznavnost med prenosom.

Obdelava osebnih podatkov

232. člen

(1) Centralni organ za namene preverjanja točnosti obdelanih podatkov in zakonitosti izvajanja tega dela zakona ter obveščanja pristojnih organov Republike Slovenije, držav članic Evropske unije in Evropske unije upravlja evidenco posredovanih in prejetih zaprosil, odgovorov na zaprosila, obvestil ter drugih sporočil, izmenjanih s pristojnimi organi drugih držav članic oziroma pristojnim organom Evropske unije.

(2) V evidenci iz prejšnjega odstavka se obdelujejo podatki o fizični oziroma pravni osebi, na katero se nanaša sporočilo (ime in priimek oziroma naziv, datum in kraj rojstva, državljanstvo, podatki o prebivališču oziroma sedežu ter EMŠO), izmenjani podatki iz kazenskih evidenc, podatki o pošiljatelju in prejemniku sporočila ter vsebina sporočila.

(3) Evidenca iz prvega odstavka tega člena se za namen obdelave sporočil na podlagi imena in priimka ter rojstnega datuma ali prek EMŠO lahko povezuje s kazensko evidenco po zakonu, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, za namen zagotovitve točnosti ali pridobitve matičnih podatkov o subjektu zaprosila pa na podlagi istih meril s centralnim registrom prebivalstva po zakonu, ki ureja prijavo prebivališča.

(4) Osební podatki določenega posameznika iz evidence iz prvega odstavka tega člena se hranijo pet let po zaključku zadeve, nato pa se arhivirajo.

(5) Osební podatke, katere je centralni organ druge države članice posredoval centralnemu organu Republike Slovenije v skladu z določbami tega dela zakona za namene kazenskih postopkov, lahko Republika Slovenija obdeluje le za kazenske postopke, za katere so bili podatki zahtevani, in kot je navedeno v obrazcu iz Priloge 13 tega zakona.

(6) Osební podatke, katere je centralni organ druge države članice posredoval centralnemu organu Republike Slovenije v skladu z določbami tega dela zakona za druge namene, kot so kazenski postopki, lahko Republika Slovenija obdeluje, če tako določa drug zakon le za namen, za katerega so bili zahtevani in v okviru omejitev, ki jih je določila država članica, ki je podatke posredovala, v skladu s podatki iz obrazca iz Priloge 13 tega zakona.

(7) Določbe petega in šestega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi v primeru, kadar zahteva podatke iz kazenske evidence Republike Slovenije za odločanje o pravicah ali obveznostih ali za odkrivanje ali pregon storilcev kaznivih dejanj ali odločanje o uvedbi ali v kazenskem postopku centralni organ druge države članice od centralnega organa Republike Slovenije.

(8) Izjemoma se lahko osebni podatki, ki jih je centralni organ druge države članice posredoval centralnemu organu Republike Slovenije v skladu s petim in šestim odstavkom tega člena, obdelujejo tudi za preprečitev neposredne in resne nevarnosti za javno varnost, v skladu z zakonom, ki ureja policijo ali zakonom, ki ureja obrambo ali zakonom, ki ureja Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo. Državni organ, ki je te podatke obdeloval za dodatne namene iz prejšnjega stavka, je dolžan vpisati informacijo o takšni uporabi v ustrezno zbirko osebnih podatkov za dobo desetih let.

Pravice posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki iz kazenske evidence in čezmejno sodelovanje

234. člen

(1) Kadar državljani druge države članice, ki stalno prebiva v drugi državi članici, ali državljani Republike Slovenije, ki stalno prebiva v drugi državi članici, ali nekdanji državljani druge države članice ali Republike Slovenije, zahteva informacije o vpisu ali izbrisu podatkov, ki se nanašajo nanj, iz kazenske evidence Republike Slovenije, lahko centralni organ druge države članice, v kateri se ta zahtevek vloži, v skladu z nacionalnim pravom pošlje zahtevek za izpis informacij o tem posamezniku in z njimi povezanih podatkov iz kazenske evidence, centralnemu organu Republike Slovenije.

(2) Kadar posameznik vloži zahtevo za informacije o vpisu ali izbrisu podatkov, ki se nanašajo nanj, pri centralnem organu druge države članice, ki ni država članica njegovega državljanstva, centralni organ Republike Slovenije odgovori na prejeti zahtevek centralnega organa druge države članice, z izpisom informacij in z njimi povezanih podatkov iz kazenske evidence Republike Slovenije, za namen vključitve teh informacij in podatkov v izpis, ki se ga pošlje temu posamezniku.

(3) Kadar posameznik, ki prebiva v Republiki Sloveniji, vloži zahtevo za informacije o vpisu ali izbrisu podatkov, ki se nanašajo nanj, pri centralnem organu Republike Slovenije in ni državljani Republike Slovenije, centralni organ Republike Slovenije posreduje čimprej, najpozneje pa v roku deset delovnih dni prejeti zahtevek centralnemu organu druge države članice. Ko centralni organ Republike Slovenije prejme izpis druge države članice, ga nemudoma pošlje temu posamezniku.

(4) Pošiljanje in izpis informacij ter podatkov po določbah V. dela tega zakona je brezplačno.

Evropski informacijski sistem kazenskih evidenc

235. člen

(1) Evropski informacijski sistem kazenskih evidenc (v nadaljnjem besedilu: ECRIS) je sistem informacijskih povezav, ki uporablja informacijsko tehnologijo za izmenjavo podatkov in informacij iz samostojnih kazenskih evidenc vsake države članice.

(2) V sistemu ECRIS v skladu z določbami tega dela zakona poteka elektronska izmenjava podatkov in informacij iz kazenske evidence Republike Slovenije in kazenskih evidenc drugih držav članic, z uporabo enotnih standardiziranih oznak, ki so določene v obrazcih, ki sta Priloga 15 in Priloga 16 tega zakona.

(3) Podatki in informacije iz V. dela tega zakona se ne smejo izmenjevati z uporabo načina neposrednega spletnega dostopa.

(4) Kazenska evidenca Republike Slovenije mora za potrebe izvrševanja tega člena, v skladu z določbami V. dela tega zakona, za vsako kaznivo dejanje, kazensko sankcijo ali za ukrep, določen z zakonom, določiti ustrezno oznako. Če kaznivo dejanje ne sodi pod nobeno posebno oznako, se za to kaznivo dejanje izjemoma navede oznaka »odprta kategorija« ustrezne ali najbližje kategorije kaznivih dejanj ali, če ta ne obstaja, oznaka »drugo kaznivo dejanje«. Oznake so določene v obrazcih iz Priloge 15 in Priloge 16 tega zakona.

(5) Če so na razpolago, kazenska evidenca Republike Slovenije zagotovi tudi informacije o načinu storitve kaznivega dejanja in vrsti udeležbe pri storitvi kaznivega dejanja ter, po potrebi, tudi informacije o izključitvi krivde, delni izključitvi krivde oziroma povratništvu obsojenca.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

V skladu s 142. členom Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1) Vlada RS predlaga, da se predlog novele obravnava v skrajšanem postopku, saj predlagane spremembe ZSKZDČEU-1 predstavljajo odpravo nepravilnosti, na katere je opozorila Evropska komisija, odpravo drugih pomanjkljivosti, ki so bile zaznane v praksi, oziroma gre za določbe, ki le vzpostavljajo povezavo med obstoječimi pristojnostmi slovenskih organov in pristojnostmi, ki jih določa evropsko pravo pri sodelovanju z drugimi državami članicami. Predlog novele ne predstavlja posega v obstoječa izhodišča sodelovanja z državami članicami, pač pa ureja le določena, partikularna vprašanja. V delu, kjer predlog novele ureja tematiko, ki do sedaj v ZSKZDČEU-1 ni bila urejena (sodelovanje v sistemu ECRIS-TCN in okviru za zagotavljanje interoperabilnosti) predlog novele predstavlja zgolj določbe, ki so potrebne za uresničevanje neposredno uporabljivih uredb. To pomeni, da že ureditvi določata cilje oziroma temeljna izhodišča normativne zasnove, predlog novele pa jim sledi in ureja le tista vprašanja, ki na ravni EU niso urejena. Prav tako bo sprejem zakona po skrajšanem postopku omogočil Republiki Sloveniji, da priče s pravočasnim izvajanjem nalog, ki jih nalagajo evropski pravni akti.

VI. PRILOGE

/